

DÖNEM: II

YASAMA YILI: 1991/2

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim
10 Aralık 1991, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	1040
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. ONAYA SUNULANLAR	
- Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı- nın 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarı- sının Genel Kurulda Görüşülmesine İlişkin Programın Değiştirilmesine İlişkin Kararı.	1092 - 1093
III. ÖZEL GÜNDEM	
- 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı	1093 - 1229
- 08; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.	1229 - 1294
- 09; Tarım ve Orman Bakanlığı.	

- 1090 -

I. GELEN EVRAK

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI:

1. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda Görüşülmesine ilişkin Programın Değiştirilmesine ilişkin Kararı (B.D.K.No:6/2/91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 10.12.1991)

1091/...

- 1091 -

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Dr.Vehbi Z.Serter

KÂTİP : Ünal Üstel

KÂTİP : Kutlu Evren

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, 11'inci Dönem, 2'inci Yasama Yılı'nın 13'üncü Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır sayın milletvekilleri. Bir sunuşumuz vardır. Daha sonra gündem gereği Bütçe Yasa Tasarısının görüşmesine geçeceğiz.

Okutulup onaya sunulacaklar bölümünde bir sunuşumuz var.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınının 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda görüşülmesine ilişkin programın değiştirilmesine ilişkin Kararıdır. Okuyun efendim.

1092/...

KÂTİP -

BDK, NO:6/2/91

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ
1992 MALİ YILI BÜTÇE YASA TASARISININ
GENEL KURULDA GÖRÜŞÜLMESİNE İLİŞKİN
PROGRAMIN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN
KARARI.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının Genel Kurulda görüşüleceği gün ve saatları belirleyen Program gereğince:

- 1) 12 Aralık 1991 Perşembe günü Programının ikinci sırasında görüşülmesi gereken:

Program 13, Gençlik ve Spor Bakanlığı Bütçesinin, 11 Aralık 1991 Çarşamba günü Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesinden sonra üçüncü sırada görüşülmesine;

- 2) 13 Ekim 1991 Cuma günü Program gereğince görüşülmesi gereken:

Program 14, Mahkemeler Bütçesinin;
Program 15, Hukuk Dairesi Bütçesinin;
Program 16, Sayıştay Başkanlığı Bütçesinin;
Program 17, Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanlığı Bütçesinin;
Program 18, Polis Genel Müdürlüğü Bütçesinin; ve
Program 19, Savunma Bütçesinin,
12 Aralık 1991 Perşembe günü, İskân Bakanlığı Bütçesinden sonra sıra ile görüşülmesine;

- 3) 16 Aralık 1991 Pazartesi günü görüşülmesi gereken Program 05, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Bütçesi ile, Gelirler Bütçesinin ve Tasarının maddelerinin görüşülüp Bütününün oylanması işlemlerinin, 13 Aralık 1991 Cuma günü yapılmasına,

1093/...

Karar verir.

BAŞKAN- Tasarıyı oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?.. Etmeyenler? ... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Bugün ilk olarak Program 08, Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP-

Program: 08: Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı.
Alt Program 01-03: Yönetim Hizmetleri, Personel Giderleri 1,273,600,000, Cari Giderler 706,000,000, Yatırımlar 11.950,000,000, Transferler 1,015,500,000, Alt Program Toplamı: 14,945,100,000.

Alt Program 04: Talim ve Terbiye Dairesi. Personel Giderleri 172,464,000, Cari Giderler 5,200,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 177,664,000.

Alt Program 05: Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi. Personel Giderleri 384,481,000, Cari Giderler 7,000,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı 391,481,000.

Alt Program 06: Eğitim ve Öğretim Genel Müdürlüğü. Personel Giderleri 479,289,000, Cari Giderler 2,600,000, Yatırımlar Yok, Transferler 2,846,500,000, Alt Program Toplamı: 3,328,389,000.

Alt Program 07: Teftiş Dairesi. Personel Giderleri 1,035,886,000, Cari Giderler 85,500,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,121,386,000.

Alt Program 08-10: İlk Öğretim Dairesi. Personel Giderleri 38,144,398,000, Cari Giderler 1,524,100,000, Yatırımlar Yok, Transferler 670,320,000, Alt Program Toplamı: 40,338,818,000.

Alt Program 11: Genel Orta Öğretim Dairesi. Personel

Alt program 12, Mesleki Teknik Öğretim Dairesi. Personel giderleri 16,686,149,000. Cari giderler 481,100,000. Yatırımlar yok, Transferler 57,800,000. Alt program toplamı 17,225,049,000.

Alt program 13, Burlar. Transferler 6,538,970,000. Alt program toplamı 6,538,970,000.

14-15 Kültür Dairesi. Personel giderleri 2,522,923,000. Cari giderler 675,082,000. Alt program toplamı 3,198,005,000.

Alt program 16, Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları. Personel giderleri 1,293,058,000. Cari giderler 81,000,000. Alt program toplamı 1,374,058,000.

Alt program 17 Devlet Senfoni Orkestra ve Korusu. Personel giderleri 89,814,000. Cari giderler 18,400,000. Alt program toplamı 108,214,000.

Alt program 18 Eski Eserler ve Müzeler Dairesi. Personel giderleri 5,217,150,000. Cari giderler 233,700,000. Yatırımlar 2,000,000,000. Alt program toplamı 7,450,850,000.

Alt program 19 Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi. Personel giderleri 387,922,000. Cari giderler 76,500,000. Alt program toplamı 464,422,000. Program toplamı 139,529,960,000.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır? Sayın Bakan ilk sözü almak istiyor. Buyurun Sayın Bakan. Sayın Ergün Vehbi. Başka efendim söz almak isteyen? Sayın Ali Süha. Buyurun.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI —
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milli Eğitim ve
Kültür Bakanlığının Bütçesi nedeniyle programa da sadık
kalarak çok özet bir şekilde Bakanlığımızın Bütçesiyle
ilgili ve 1991 yılı içerisindeki ilkelerine kısaca bir
göz atarak sizlere bilgi aktarmak istiyorum.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığının Bütçesinin
görüşüleceği Yüce Meclisimizde görüşme öncesi siz değerli
milletvekillere eğitim ve kültür uygulamalarına ilişkin
özet bilgiler vermenin yararlı olacağı inancındayım.
Her zaman gururla ifa ettiğimiz gibi Kıbrıs Türk Toplumunu
yıllarca süren yabancı idare ve kültürlerle karşı ulusal
kültürüne sahip çıkmış, her türlü baskı ve engellemelere
göğüs gererek Anavatanından ayrı kaldığı dönemlerde
bile Türklük bilincini ve milli kültürünü korumuş, Atatürk
ilkelerini hiçbir zorlama ve gecikme olmadan benimsemiş
ve uygulamıştır. Kuşkusuz bu başarıda milli duygu ve
düşünüşün yanı sıra eğitim olgusu ve toplumun kültür
değerlerine bağlılığı başlıca iki etken olmuştur.

Her dönemde maddi, manevi katkılarını esirgeme-
yerek Kıbrıs Türkünün varlığına can katan ve direnişini
güçlendiren Anavatanımız özellikle eğitim alanında bizlere
imkânları ve günün koşulları içerisinde her türlü maddi
ve manevi olanağı sağlamak suretiyle kültürel bütünlü-
ğümüzün daha da güçlenmesine ve kazandığımız bağımsız-
lığa giden yolun açılmasına zemin hazırlamıştır.

Bilindiği gibi milli eğitim toplumun ve bireyin sosyal gelişimini ve ekonomik kalkınmasını destekleyip hızlandıran milli kültür değerlerini geliştirirken toplumunu çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapan en etkili araçtır. Milli bilinç, şuur ve kültürümüzün yanı sıra milli eğitim alanında çağdaş teknolojiye dayalı bilgisayar destekli eğitime de geçmek istiyoruz. Bu nedenle araştırmacı, üretici, kendini yenileyen ve bilgi birikimine sahip öğretmenlere bugün her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır. Öğretmenlerimiz bu amaçla hizmetiçi eğitim programı çerçevesinde Bakanlığımız tarafından gerek içte, gerekse dışta düzenlenen kurs ve seminerlerde bilgilerini yenilemektedirler. 21'inci yüzyılın bilim ve teknoloji çağı olacağı dikkate alınacak olursa, bu yüzyıla damgasını vuracak olanın da öğretmen olacağı kesindir. Bu nedenle öğretmenlik mesleğini her yönüyle özendirici bir duruma getirmemiz kaçınılmazdır.

Sayın milletvekilleri; milli eğitim ve kültürü bünyesinde toplayan Bakanlığımızın iki yönlü işlevi bulunmaktadır. Eğitim ve kültür bu iki işlev itibarıyla 3147'ye ulaşan personel sayısı ile Bakanlığımız insan gücü yönünden en büyük Bakanlıktır. Bilindiği gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde her yurttaş hiçbir ayırım gözetilmeksizin öğrenim ve eğitim hakkına sahiptir ve hiçbir kişiye, aileye ve zümreye ayrıcalık tanınmaması Milli Eğitim Yasamızda vurgulanmaktadır. 15 yaşına kadar her çocuğun bir örgün eğitim kurumundan devletin sorumluluğu altında eğitim görmesi zorunludur. Eğitim parasızdır. Zorunlu eğitim çağındaki tüm öğrencilerin kitapları devletçe karşılanmaktadır. Okul çevresindeki yerleşim birimlerindeki öğrencilerin okula gidiş geliş taşıma giderleri de devlet tarafından karşılanmaktadır. Örneğin ilk ve orta öğretimde bulunan 8000 öğrencimizin okullara taşınması için bu ders yılında ödeyeceğimiz meblâğ 3 milyar 100 milyon Türk Lirasına baliğ olmaktadır. İşte bu nedenledir ki eğitime olan ilgi yaygın eğitim kapsamı dahil, gün geçtikçe hükümetimizin desteği doğrultusunda artmaktadır. Bugün Kuzey Kıbrıs

eğitimden yararlanmaktadır. Nüfusumuza göre bu oran bir çok ülkeye sahip olmayan genç bir nüfusa sahip olduğumuzun kanıtıdır. Bu genç nüfusu imkânlarımızı zorlayarak milli bilinç ve şuuru özümsemiş şekilde ve çağdaş imkânlarla eğitme gayreti içerisindeyiz. Bilim ve teknolojiyi yakalamış bir gençliğe sahip olan ülkelerin geleceğinin her yönden parlak olacağına bilinci içerisinde bu yönde büyük bir uğraş içerisindeyiz. Ayrıca eğitimde hedefimiz, milli kültürümüz içinde sevgi, akıl ve bilmin temellerine dayanarak karşılıklı kendisine güvenen, araştırmacı, üretken, serbest düşünebilen, hoşgörüle dinleyen, bilimsel düşünceye sahip ve saygılı ve bu çerçevede tartışma yapabilen, kalbi insan ve vatan sevgisiyle dolu çağdaş insanlar yetiştirmektir. Bu olgu bu ülkede milli eğitim sayesinde gerçekleşmiş ve değişen dünya koşulları dikkate alınarak gerçekleşmeye devam etmektedir. Çünkü eğitim sistemimizin genel amaçları, ilkeleri ve uygulamadaki aşamaları nedeniyle bir çok ileri ülkeler ile mukayese edebilecek düzeyde çağdaş bir eğitim sistemidir. Sistemimizde Atatürk milliyetçiliğini, demokrasiyi, sosyal adaleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı, bunları koruyan ve geliştiren yurttaşlar yetiştirmek amaçlanmaktadır. Ancak biz yine de eğitim sistemimizi daha da iyiye götürebilmek için gereken adımları her geçen gün atmaktayız.

Sayın milletvekilleri; bildiğiniz gibi 17-21 Haziran 1991 tarihleri arasında Bakanlığımız tarafından Lefkoşa'da 2'nci Milli Eğitim Şurası toplanmış ve ülkemizde zorunlu eğitimi daha çağdaş bir düzeye getirmek için sistemde yapılması gereken değişikliklerle eğitimde karşılaşılan sorunlar bu şurada tartışılmış ve sonuçta eğitim düzeyimizin daha üst noktalara ulaşabilmesini sağlayacak kararlar üretilmiştir. Bakanlığımız Şurada üretilen bu kararların bazılarını yeni öğretim yılında eğitim yaşamımıza yansıtmış ve öncelik sırasına göre bu kararları uygulamaya koymuştur. Bundan amacımız şurada alınan kararlar doğrultusunda yeni düzenlemelere aşamalı olarak gitmek ve eğitim sistemimize bugünkünden daha sağlam yeni bir yapı ve boyut kazandırmaktır. Her genç devlette olduğu gibi bizim devletimizin de gelişme ve kalkınma sorunları olduğu hepimizce bilinmektedir. Bunun da ötesinde siyasi ve tanınma sorunları da olan bir devletiz. Bütün bu sorun ve güçlükler, ekonomik ve siyasi bir gelişme olgusunu plâna geçirmektedir. Ancak bunların kazanılması da insan

yetiştirilmesiyle mümkün olabilecektir. İşte Hükümetimiz Milli Eğitime bunun için önem veriyor ve eğitimimizi daha ilerilere götürmeyi bu açıdan da üzerinde durarak istemektedir.

Sayın milletvekilleri; şimdi sizlere bazı dökümleri sunmak istiyorum. Böylece eğitim sistemi ve uygulamalara ilişkin konuları daha da somutlaştırmış olacağım. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki okullaşma oranı %17'lerden başlayarak 6-7 yıl içinde %90'a yaklaşmıştır. Bu okul öncesi eğitimimizin süratli bir tempoda geliştiğini göstermektedir. İlkokullarımızda ise öğrenim çağında olan 19,453 öğrencimiz ilkokula gitmektedir. Bu durumda ilk öğretimde okullaşma oranı %100'e ulaşmış olmaktadır. İlk öğretimde okutulacak bazı ders kitapları Bakanlığımız Talim Terbiye Kurulunca yeniden gözden geçirilmekte ve gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Örneğin 4'üncü ve 5'inci sınıflarda okutulmak üzere yeni İngilizce kitapları Bakanlığımızca yazılmaya başlanmıştır. Şu anda 4'üncü sınıflar için hazırlanan İngilizce kitabının 2'nci ünitesi basılmış olup okullarımıza gönderilmiştir. Sosyal Bilgilerle Fen Bilgisi derslerinin müfredat programları ise hazırlanmış olup ilkokullarımıza gönderilmiştir. Matematik dersiyle ilgili müfredat programı çalışmaları da halen sürdürülmektedir. Ayrıca yine Bakanlığımız okutulan derslerin içeriği konusunda Bakanlık bünyesinde oluşturulan her ders için ayrı komiteler kurmuş ve bu komiteler sendika temsilcilerinin ve aynı zamanda sahasında üstün yetenek ve başarı gösteren öğretmenlerden oluşarak bu dersler yeniden gözden geçirilmeye alınmıştır. Zorunlu eğitimin ikinci kademesini oluşturan okullarımıza 11-14 yaş arası öğrencilerimiz devam etmektedir. Beş yıl önce %64'lerde olan okullaşma oranı

zorunlu Eğitim Tüzüğü'nün çıkarılıp uygulamaya konması ve okula gitmeyen öğrencilerin sıkı takibi ile bugün %100'e ulaşmış olmaktadır. Bu ülkemiz adına mutlu bir olaydır.

Burada önemli bir konuya daha temas etmek istiyorum. O da şudur: Bilindiği gibi eskiden ortaokuldan mezun olan öğrencilerimiz herhangi bir genel liseye veya meslek lisesine kayıt yaptırabiliyor, mezun olamayan öğrencilerimiz de eğitimlerini yarıda kesmek durumunda kalıyordu. Biz bu durumu dikkate alarak hem toplumumuzun büyük bir ihtiyacı olan ara eleman gücünü yetiştirmek, hem de öğrencilerimizi kazanmak amacıyla şura kararları doğrultusunda yeni bir sistem geliştirdik. Yeni sisteme göre ortaokullarda sınıfta kalmayı kaldırdık. Mezun olan öğrencilerimize diploma, ortaokulda üç yılını tamamlayıp mezun olamayan öğrencilerimize de zorunlu eğitim bitirme belgesi verme yönüne gittik. Bu durumda diploma alan öğrencilerimiz eskiden olduğu gibi herhangi bir liseye kayıt yaptırabileceklerdir. Zorunlu eğitim bitirme belgesi alan öğrencilerimiz de ortaokul diploması alma hakları saklı kalmak koşuluyla Pratik Sanat Okullarına kayıt yaptırabileceklerdir. Böylece eğitimlerine son vermek durumunda kalan öğrencilerimizin topluma kazandırılması yönüne gidilmelidir. Bilindiği gibi çağ nüfusumuz 3000-3500 arasında değişmektedir. İlkokullarımızda okullaşma oranı %100'e ulaştığına göre ilkokuldan mezun olan öğrencilerimizi Zorunlu Eğitim Tüzüğü gereğince ortaokullara kaydını yaptırmaktadır. Ancak lise üçten mezun olan öğrenci sayımız ise 1200-1500 arasında olmaktadır. Bu durumda lise çağında olan ikibine yakın öğrencimiz eğitim sistemi dışında kalmaktadır. Biz yeni sistemle işte bu öğrencilerimizin pratik sanat okullarına kayıtlarını yaptırarak onları kazanmak yönüne gitmiş bulunuyoruz. Burada önemle belirtmek istiyorum ki orta kısımda müfredat konusunda sınıfta kalmayı kaldırmanın yanında

özellikle orta ikinci sınıftan sonra orta bir ve orta ikiden başarısızlıkları devam eden öğrencilerimiz orta üçte ayrı bir sınıfta toplanarak daha çok atölye ağırlıklı, sanat ağırlıklı bir programa geçmiş olacak ve böylece bu sınıftan mezun olurken de zorunlu eğitimini tamamlamıştır. Diplomasını alarak ayrılmış olacaktadırlar. Ancak eğer bu çocuklarımız yine liselere devam etmek arzusunda iseler, o zaman tıpkı eskiden de olduğu gibi dıştan bitirmelere girmek suretiyle başarısız oldukları dersleri vermek koşuluyla diploma almak hakkına sahip olacak ve akademik tahsillerine de devam etmiş olacaktadırlar. Burada esas amaç az önce de söylediğim gibi orta bir ve lise üç arasında meydana gelen iki binlik kaybı yönlendirmek ve bu çocukları özellikle eğitim yaşı içerisinde pratik sanat dalında eğiterek ülkenin şiddetle ihtiyacı olan ara eleman ihtiyacını karşılamak içindir.

Sayın milletvekilleri; bildiğiniz gibi ortaokula dayalı olarak faaliyet gösteren orta eğitim kurumlarımız modern programlar uygulayan genel liseler, mesleki teknik programlar uygulayan mesleki teknik liseleri, ticaret meslek programları uygulayan ticaret liseleriyle yabancı dilde eğitim yapan maarif kolejlerinden oluşmaktadır. Maarif kolejlerinde dördüncü sınıftan itibaren öğrencilerimizi iki bölüme ayırmış bulunuyoruz. Bunlar üçüncü ülkelere yönelmiş GCE ve ÜSS'ye yönelik olmak üzere iki ayrı ders programı uygulayan bölümlerdir. GC bölümüne devam eden öğrenciler için ileride GC advance level'lerin de tamamlanması için yedinci sınıfı upper six açılmasını plânlamış bulunmaktayız. GC bölümünde okutulacak kitapların etüdüne başlanmıştır. Bu amaçla İngiltere'den üçer adet farklı ders kitaplarının Şubat sonuna kadar getirilmesi için bağlantı sağlanmıştır. Önümüzdeki ders yılından itibaren öğrencilerimizin yabancı dile daha iyi uyum sağlamaları amacıyla maarif kolejlerine hazırlık sınıflarının da açılması için çalışmalar devam etmektedir.

Burada konuya biraz açıklık getirmemde yarar var. Bugün, ülkemizde Maarif Kolejlerini dikkate aldığımızda ve Maarif Kolejlerindeki öğrencilerimizin özellikle üçüncü ülkelere giden sayısına baktığımızda ve çocuklarımızın hem GCE'lere hazırlanırken, hem de ÜSS'lere yönelik bir hazırlık uğraşı içerisinde olduklarını ve daha çok okul dışında bu açıklarını kapatmak için, velilerin mali gücü de ortada olduğuna göre ve bugün İngiltere'de bir yıllık eğitimin en asgari 10,000 Sterling olacağını da dikkate aldığımızda, bu çocukların belli yöne kanalize edilmesi ve bu ders yılının altında ezilmelerini önlemek, daha verimli yetişmelerini sağlamak noktasından hareketle biz, Maarif Kolejlerinde Lise I'den itibaren Anadolu Liselerinin müfredatıyla GCE müfredatını uygulamaya girdik. Nüfusumuza da baktığımız göre, burada hedefimiz ileride bu GCE'lere gidecek çocukların bir tek okul altında toplamak, diğer okulları da Anadolu Liseleri müfredatı uygulayan kolejler durumuna getirmek hedeflenmektedir. Ancak, hemen şunu belirteyim ki, bugün Anadolu Liselerinde uygulanan programlarında İngilizce dil dışında, fen dersleri İngilizce olarak verilmekte, sosyal dersler ise Türkçe yapılmaktadır ve böylece bu Maarif Kolejlerinde yalnız göze çarpan taraf budur. Bakanlığımız bu sosyal derslerin de yabancı dilde verilebilirliği konusunda etüd çalışmalarına başlamıştır. Ve yine bu yılki uygulamamızdan da şunu gördük. Özellikle Anadolu Liselerinin programı çocuklarımız İngilizce dilinde anlamakta zorlanmakta ve zorluk çekmektedirler. Onun için önümüzdeki yıl hazırlık sınıfını getirerek bu çocuklarımızı lise bakımından daha da takviyeli olarak üst sınıflara geçirmeyi hedeflemiş bulunmaktayız. Ayrıca 20 Temmuz Lisesi konusunda geçen yıl başlatılan Fen Lisesi programı da başarıyla ikinci yılına girmiştir. Lise 3'lerde Sosyal Bilimler ve Edebiyat Kolu, Fen Kolu, ÖYS sınavlarındaki puan türüne göre altı bölüme ayrılmıştır. Burada amacımız, çocukların ÜSS olgusunu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı olarak, direkt müdahale etmek, sistemin hatalarını gidermek ve sisteme daha çağdaş bir yaklaşım getirme imkânının olmadığı noktasından hareketle biz kendimizi mevcut sisteme göre ayarlamak durumuna gittik ve tamamen son sınıflarda uyguladığımız, sınavlardaki puan türüne göre çocuklarımızı bölümlere ayırmış olduk. Bu konuda çalışmalarımız devam etmektedir. Önümüzdeki ders yılında ÖYS puan durumlarıyla birlikte ağırlıklı dersler bir kez daha gözden geçirilecek ve bazı derslerde ders saatleriyle oynama yapılacağı gibi, bazı derslerde azaltma, bazı derslerde de

Ve çocuklarımız okuldan çıkış konusunda ise muadelet de dikkate alınarak lise ikinci sınıflardan itibaren hangi bölümden gelmişlerse, o bölümün diplomasını almak suretiyle mezun olacaklardır. Ancak lise üçüncü sınıflarda tamamen ÜSS'ye yönelik ve seçecekleri bölümlere yönelik, girecekleri meslek dallarına yönelik bölümlere girmiş olacaklardır. Ve getirdiğimiz bir başka değişiklik de lise birinci sınıflarda çocuklarımızı yönlendirmek açısından edebiyat ve fen kollarını lise bire indirir, ama bir geçiş yılı olduğunu dikkate alarak dersler arasındaki dengeleri de ona göre kurmuş bulunmaktayız. Yani bir yıl devam eden bir çocuk bir bölümden, bir bölüme bu geçiş yılında bir değişikliği düşünüyorsa, derslerin dengelenişi ve dağılışı ona göre yapılmıştır ki değişmesi halinde de büyük bir kaybı sözkonusu değildir.

Bugün orta eğitimde, ortaokullar dahil 16.591, mesleki teknikte ise 2.761 öğrencimiz eğitim ve öğrenim olanaklarından yararlanmaktadır. Öğrencilerimizi onlara meslek kazandırıcı eğitim olanağı veren ve toplumun ihtiyaç alanlarında ara insan gücünün yetiştirilmesini sağlayan mesleki teknik öğretime daha çok ağırlık verilmesi esas olarak benimsenmiştir. Bunun en güzel örneği bu

ders yılında Bakanlığımıza bağlı Onuncu Meslek Lisesi olarak açılışını yaptığımız ve Kumyalı'da kendi binalarında öğretime başlayan Karpaz Meslek Lisesidir. Karpaz Meslek Lisesi bugün toplum olarak en çok teknisyen ve ara insan gücüne ihtiyat duyulması gerçeğinden hareketle oluşturulan ve Karpaz'da ikamet edip, bugün bu alanda eğitim görmek isteyen öğrencilerimizin hizmeti ayaklarına götürme düşüncesinden kaynaklanan bir okuldur. Aynı zamanda yine bu okulda düşünmüş olduğumuz ikinci bir proje de bölge halkına, bölge halkının ihtiyacı doğrultusunda yaygın eğitim programı altında hizmet götürebilmektir. Bu konudaki çalışmalarımız son aşamalarına gelmiş bulunmaktadır.

Yetişkin bireylerimizi, bilhassa hanımlarımızı ve toplumun ihtiyaçlarının zorlandığı ihtiyaç alanlarında ve düzeyinde yetiştirmek için de yurt sathında gerekli mesleki teknik uygulamaları yaygın eğitim kapsamında sürdürmekteyiz. Bilhassa hanımlarımıza bir meslek kazandırmak için konfeksiyon ve kuaförlük alanlarında kurs çalışmaları düzenlemeyi kararlaştırmış bulunmaktayız. Özellikle kuaför konusunda şu anda teorik dersler, nazari dersler verilmeye başlanmış, bina konusundaki tamirat ve tadilatlarımız son aşamasına gelmiş bulunmaktadır.

Önümüzdeki yeni yılın hemen başında, kuaför kurslarını Lefkoşa'da başlatmış olacak ve bu kuaför kurslarını yaparken, özellikle Lefkoşa halkına ve hanımlarımıza kuaför hizmetlerini okullarımızda vermeye başlayacağız.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- En büyük eksiklik ayakkabı boyacısıdır. Onu da var.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Eksiklik varsa onu da yaparız. Eğitimde meslek ayırımı yoktur Sayın Ömer. Ve yine aynı şekilde çok pahalı olmuş olmasına rağmen, konfeksiyon konusunda da sipariş verilmiş olan pahalı araç ve gereçler elimize ulaşmış ve yine, yeni yılın başında konfeksiyon bölümünü de ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücü yetiştirmesi açısından hizmete sokmuş olacağız.

Sayın milletvekilleri;...

ÖMER DEMİR (Yerinden)(Devamla)- Bir de az konuşacağım dedin.

BAŞKAN- Devam edin Sayın Bakan.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Burada Örgün Eğitimin son kademesini teşkil eden yüksek öğrenim alanındaki duruma kısaca göz atalım. Çok özet konuşuyorum. Bugün Türkiye'deki yüksek öğrenim kurumlarına devam eden öğrenci sayımız 1469, üçüncü ülkelerdeki öğrenci sayımız 327, Açık Öğretim Fakültesindeki

öğrenci sayımız, burada hemen parantez açarak şunu belirteyim. Lise çıkışlı öğrenciler değil sadece, belli yaşın üzerinde olup, meslek sahibi öğrencilerimiz de dahil olmak üzere 1617, Doğu Akdeniz Üniversitesindeki öğrenci sayımız 715, Near East Üniversitesinde, UCNC'de ve Lefke Üniversitelerindeki öğrenci sayımız 97, Küçük Kaymaklı Türk Öğretmen Kolejinde de öğrenci sayımız 287 olup, yüksek öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenci sayımız toplam 4512'ye ulaşmıştır. Bu öğrencilerin %70 kadarı Hükümetimizin koyduğu kriterler uyarınca burslu olarak, destek bursu olarak öğrenim görmektedirler. Bu hususu özellikle vurgulamak isterim. Hükümetimizin sosyal bir devlet anlayışından kaynaklanmaktadır ve bu da sosyal bir devlet anlayışının en güzel göstergesidir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Maaşallah, maaşallah. Biraz daha sıkmanız sosyalist devlet olacaksınız.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Yüksek öğrenim konusunda, ülkemizde eğitim ve öğretim hizmetini başarıyla sürdüren Doğu Akdeniz Üniversitesiyle, Küçük Kaymaklı Türk Öğretmen Koleji yanında, diğer yüksek öğrenim kurumları da kendilerine düşen işlevleri sürdürmektedirler. Küçük Kaymaklı Türk Öğretmen Koleji Yasa Tasarısı hazırlanmış olup, Bakanlar Kuruluna sevk edilme aşamasına gelinmiştir. Amacımız, Türk eğitim kurumlarıyla ülkemizde toplumsal yaşamın, eğitim yaşamının ve ekonomik yaşamın gelişmesine, hızlanmakta katkıda bulunmaktadır. Bu konuda özel yüksek öğretim kuruluşlarının kollanması, denetimi ve aralarındaki koordinasyon ve akreditasyon gibi işlemlerin de etkin olarak yerine getirilmesi için hazırlanan KİYÖK Yasa Tasarısı da son şeklini almış ve Bakanlar Kuruluna sevk edilmiştir.

- 1106 -

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Ne tasarısı
Sayın Bakan?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Kıbrıs, açıyorum KYÖK,
Kıbrıs Yüksek Öğretim Kurumları Yasa Tasarısı.

Sayın milletvekilleri;...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Kıyak gibi birşey
oldu.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Kıyak yasadır aslında.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla) Kıyak yasa. Göreceğiz.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Bugün çağa ayak uydura-
bilmek için bir taraftan eğitimdeki klâsik altyapıyı
tamamlarken, bir taraftan da öğrencinin kendisine aktarı-
lan bilgileri gözlem yolu ile pekiştirmesini sağlayacak
eğitimdeki yeni teknolojileri muhakkak okullarımıza getir-
mek durumundayız. İnanıyorum ki altyapı tamamlama zorun-
luluğu bizim eğitimde yeni teknolojileri kullanmamıza
hiçbir zaman mani teşkil etmemektedir ve etmemelidir.
Bir müddet önce Bakanlığımızca devralınan Ankara Möble'de
okullarımızın ihtiyaç duyduğu sıra ve sandalye yapımı
ve tamire muhtaç olan sıra ve sandalyelerin tamiri işlemlerine
başlanmıştır. Başlangıç olarak günde 100 adet sıra
ve sandalye üretimi hedeflenen sözkonusu miktarda ayrıca

1107/...

öğrenciler de staj yapmaktadır. Bugün günde 100 adet diyoruz, bunu artırmak, geliştirmek hedeflerimiz arasındadır. Çok kısaca bir hesap yapacak olursak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 40.000 öğrencimiz olduğundan yola çıkarsak, okullarımızda şu anda 20.000 sıra, 40.000 sandalye kullanılmaktadır ve öğrencilerin bu sıralarda yaptığı, yapabileceği ve zaman aşımı içerisinde meydana geleceka tahribatını da dikkate aldığımızda biz Ankara Möble'yi daha süratli şekailde devreye sokmak ve çocuklarımızın bu ihtiyaçlarını en süratli şekilde kapatmak, telâfi etmeyi hedeflemiş bulunmaktayız ve bugünkü uygulamamızın içerisinde okullarımızdaki bütün tahrip olmuş sıra ve sandalyeleri peyderpey merkeze almak, merkezde tamir etmek ve bu tamirati gerçekleştirdikten sonra yepyeni sıralar ve sandalyeler olarak okullara gönderme uğraşı içerisindeyiz ve iftiharla söylemek isterim, okullarımızda her geçen gün artık sıra ve sandalye konusu bir gündem teşkil etmekten çıkmaktadır. Okullarımızın taleplerini artık anında karşılayabilecek bir duruma gelmiş bulunmaktayız. Ve bunun yanında önemli olan bir başka husus daha bu karşılanmanın yanı sıra ihale yönteminden uzaklaşarak ihale ile elde edilecek sandalye ve sıraları aynı para ile asgari iki iki buçuk katını yapma olanağını da gerçekleştirmiş bulunmaktayız ve bunun yanında çocuklarımıza da ayrıca ahşap ve metal işlerinde de sürekli eğitim kapılarını da bu vesile ile açmış olduğumuzu belirtmek isterim.

Eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni eğitimde lâayık olduğu düzeye yükseltmek istiyorsak hiç vakit kaybetmeden başta Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi olmak üzere eğitimde televizyonu en iyi şekilde kullanmayı, video dahil modern eğitim araç ve gereçlerini mutlaka eğitim sistemine yerleştirmeyi hedef almak mecburiyetindeyiz.

Bu konuda da çalışmalarımız en yoğun bir şekilde devam etmektedir. Eğitimin, özellikle çağdaş eğitimin pahalı ve masraflı olduğu dikkate alınarak ve eğitimde tasarrufun mümkün olmadığı bilincinden hareket edilerek, devlet bütçesinden ayrılan paya mutlaka yeni kaynaklar ile itakviye etme zorunluluğu olduğu için Bakanlığımız, bu konuda da halkımıza dönük bu kürsüden hem mesaj vermek, hem de içinde bulunduğu çalışmaları da burada ifade etmek istiyorum. En kıymetli varlıklarımız olduğu iddiasında bulunduğumuz öğrencilerimiz ve evlâtlarımızın, eğitim yükünü sadece ve sadece devletin belli imkânları üzerine yıkar isek, çağımızda katlanarak gelişen, korkunç bir süratle ilerleyen bilim ve teknolojiyi istediğimiz zaman yakalama olanağımız maalesef elde olmayacaktır. Hükümetimizin 1992 Bütçesi içerisinde, bu bütçenin beraberinde getirdiği sıkıntılara rağmen, yapabileceğini, azamisini yapmış olma gayreti içerisinde olmuş olmasına rağmen, 240 okula ve 40,000 civarında yaygın eğitimle birlikte 45,000 civarında öğrenciye sahip olduğu dikkate alınırca, bu 240 okulun alt yapılarının yapılması, çağın gerektiği teknolojiye ulaşabilmesi, elbetteki devletin ayıracağı paylarla mutlaka zaman kaybına uğrayacaktır. İşte, bu bilinçle ve cesaretle, belki bir yeni vergi olayı olarak alınacak olmuş olmasına rağmen, en kıymetli varlıklarımıza yeni kaynak yaratmanın da uğraşı ve bilinci içinde olan Bakanlığımız, bir Eğitim Fon Yasası hazırlamış ve bunu da Bakanlar Kuruluna sevk etmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde kurmuş olduğumuz video ile eğitim biriminde, orta eğitimde hemen hemen her konuda ders kasetleri hazırlanarak okullarımıza göndermekte ve öğrencilerimizin öğrendikleri bilgileri gözlem yoluyla pekiştirmeleri de sağlanmaktadır. Bugün Bakanlığımızın bünyesinde oluşturduğumuz bu kaset ve video birimiyle öğrencilerimize hazırlanmış bu kasetler çoğaltılarak okullarımıza göndermekte ve okullarımızın, öğretmenin yanı sıra yine video kanalıyla, televizyon kanalıyla yeni metodlar içerisinde eğitimi yapmalarına çalışılmaktadır.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Flim, Video ve Radyo-Televizyon Eğitim Merkezinden temin edilen ortaokul ve lise derslerinin her biri 26 bölümden oluşmaktadır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - 0 kasetler karışmasın.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Ne gibi?... 10'uncu bölümlerine kadar kayıtları yapılarak bugüne kadar tüm ortaokul ve liselerimize 984 bölümden oluşan, tümünden 492 bölümü çoğalmış ve bu kasetler okullarımıza dağıtılarak çocuklarımızın ders içerisinde yine bu kasetlerle eğitim yapmaları yönüne gidilmiştir.

İlk okullarımız için de gerekli girişimler yapılmış olup önümüzdeki günlerde onlara yönelik video-kaset yayınları da gerçekleştirilecektir. Ayrıca öyle zannediyorum ki zaman zaman izlemektesiniz, BRT Kurumu ile yapmış olduğumuz Protokol Anlaşması gereği 1990-1991 ders yılı başından itibaren Bakanlığımız ile BRT Kurumu işbirliğinde ortaklaşa hazırlanan, öğrencilerimize yönelik ders programları ile Bakanlığımızın etkinliklerini ve okullarımızı tanıtan eğitsel ve kültürel programlar ve aynı zamanda Ayın Olayları içerisinde çocuklarımıza geçmiş tarihimizi hem benimsetmek, hem bu programı hazırlarken milli bilinç

ve şuurlarını tazelemek hem kendilerine medeni cesaret olgusunu daha da güçlendirmek, insanlarla diyalogu daha da pekiştirmek amacı ile bir dizi programlar hazırlanmaktadır ve bu programlar çocuklarımızın ve öğretmenlerimizin azmi ve özenli gayreti ile BRT'den halkımıza iletilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca bütün bunların yanında Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanı ile Bakanlığımız arasında imzalanmış bulunan bir protokol gereği uyarınca Türkiye Cumhuriyeti ile teknik işbirliği, hizmet konularında da büyük bir diyalog içerisine girilmiştir ve bu cümleden olmak üzere Anavatanımızdan Türkiye'ye, Türkiye'den Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne öğretmen meslektaşlarımız geldiği gibi, yine okullarımızda kullandığımız laboratuvarları ki bu yıl zorunlu yaptık, mecburi yaptık ve teorinin yanında laboratuvarların mutlaka devreye girmesini istedik. Laboratuvar araç-gereçlerinin ve okul ihtiyaçlarının da karşılanmasına bu protokol gereğince başlanmış bulunmaktadır. Yine bu arada Anavatanımızdan okullarımıza 800 civarında da sıra ve sandalye katkısı da alınmıştır. Şimdi 1992 Bütçesi içerisinde bir miktar bilgisayar yardımı alacağımızı da bizlere ifade etmiştir. Burada bunları ifade ederken, bu vesile ile tekrardan Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerine ve ilgili bakanlarına da teşekkürlerimi sunmak isterim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kültür insan topluluklarının benliğini oluşturan, kimliğini şekillendiren önemli ve vazgeçilmez bir olgudur. Kültür ve sanat ile bu alandaki uğraşların yaygınlığı ve düzeyi ve ülkenin çağdaş yaşamında önemli bir kesit oluşturur. Bu nedenle Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan ilgili birimlerde kültür etkinliklerine gereken önem vermeye çalışılmaktadır. Ayrıca Bakanlığımız kültürel etkinlikler içerisinde Atatürk'ün gösterdiği çağdaşlaşma yolunda halkın ilerlemesi, sanatçılarımızın korunması, desteklenmesi ve özendirilmesi çalışmalarını sürdürmektedir. Anavatan Türkiye ile ülkemiz arasında imzalanan Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim, Bilim, Spor ve Kültür Alanında İşbirliği Protokolündeki kültür, sanat alanındaki işbirliği sayesinde ülkenin kültürel ve sanatsal yönden bir canlılık kazanmış ve yine bu protokol sayesinde ülkemize uluslararası üne sahip bazı sanatçıları ülkemize davet ederek halkımıza sanatın yüceliği hissettirilmiş, yaşatılmış ve yine bu protokol sayesinde bizim sanatçılarımız da Kuzey Kıbrıs dışında Anavatan'da ve üçüncü ülkelerde kendilerini ispatlama, tanıtma ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sesini duyurma imkanını yakalamışlardır. Halkımızın kültür olaylarını algılaması ve özümsemesi gurur verici bir düzeydedir. Biz de bu konudaki çalışmalarımızı olanaklarımız arasında artan bir tempo ile sürdürmek durumundayız. Kültür ve sanatımızın geliştirilmesi, yaygınlaştırılması konusu da muhakkak ki vazgeçilmezlik taşımaktadır. Bu nedenle içte ve dışta yeralan birtakım kültürel faaliyetleri sürdürmekte ve bu faaliyetlerin etkinliğini artırmak için birtakım çalışmalar yapmaktayız. Yazarlarımızı özendirmek ve eserlerini yayınlamalarını da teşvik etmek amacı ile başlatılan kitap basımı son 5 yıldan beridir kesintisiz olarak başarı ile sürdürülmektedir. Önümüzdeki günlerde basımı tamamlanacak olan Kültür Dizili Serimizin 5'incisini de yerli yazarlarımızın 5 eserini daha halkımızın hizmetine sunacağız. Ve yine Anavatanla yapmış olduğumuz

görüşmeler doğrultusunda bu 5 eserle de sınırlandırmayı kaldırmış bulunmaktayız. Ve yeterli düzeyde eser bulunması halinde bu 5 eserin üstünde de eserlerin basılmasına gidilecektir. Bugün Lefkoşa'da bulunan Atatürk Kültür Merkezinde yılın hemen, hemen her gününde ve akşamında kültürel etkinlikler için iyi bir aktivite örneği sunulmaktadır.

Yine Kültür Dairemize bağlı olarak Lefkoşa, Gazi Mağusa, Güzelyurt, Akdoğan, faaliyet gösteren halk kütüphaneleri ve gezici kitaplıkla da kültür hizmeti halkımızın ayağına götürülmüştür. Ayrıca önümüzdeki günlerde Mehmetcik ve Beyarmudu'nda da şu anda çalışır durumda olan fakat her gün kitaplarla takviye ettiğimiz bu iki bölgemizde de ve bunların arkasından da Değirmenlik'de olmak üzere üç tane daha halk kütüphanesinin açılması için gerekli hazırlıklar devam etmektedir. Ve son aşamasına da gelmiş bulunmaktadır.

İmkanlarımızı o kadar hesaplı ve bilinçli kullanarak bu hizmetleri zaman içerisinde yerine getirmek uğraşı içerisinde olduğumuzu bilmem burada vurgulamama tekrar gerek var mı? İnsanlığın ortak malı olan eski eserler konusunda da organizasyon ve eski eserlerin korunması ve restorasyonu alanındaki çalışmalarımız etkin bir şekilde devam etmektedir.

Yine bu arada şunu ifade edyim ki restorasyon konusunda Kıbrıs'a davetli olarak getirdiğimiz zamanın Devlet bakanı ile Bakanlığımız arasında imzalanan Restorasyon Protokolu çerçevesinde, ki burada özellikle Osmanlı devri eserlerinin restorasyon ve dolayısıyla vakıf mallarının restorasyonu birinci derecede ele alınmış ve bizim fonksiyonlarımızın dışında vakıf malları gözükmüş olmuş olmasına rağmen, Bakanlığımız eski eserler kanalı ile bu Osmanlı eserlerinin restorasyonu konusuna da öncülük etmiş, bu Protokolu imzalamış ve 1992 yılında da bu kalemin içerisinde bu Protokola dayalı olarak bazı Osmanlı eserlerinin restorasyonuna da başlanılmış olacaktır.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Selimiye Camisi dahil mi Sayın Bakan?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Osmanlı. İskele İkon Müzesini bu arada hizmete soktuk ve bunu hizmete sokarken şu mesajı da vermek istedik. Aynı zamanda senelerin getirdiği ve sadece bir kilise niteliğinde olan ve belli periyatta zamanında bu kilisede bulunmuş olmalarından öte, bir tarihi değerinden öte Rumlar tarafından da el atılmamış olmasına rağmen biz, İskele İkon Müzesini açarken ve şimdi Eski Eserler Dairemizin bütün yoğunluğu ile gücünü teksif etmiş

olduğumuz St. Varnavas Kilisesini bir ikon müzesine ilaveten onun arkasındaki ambar niteliğinde ve kilisede hizmet edenlerin ikamet yeri olarak kullandıkları odalar ve tarihi, arkeolojik zenginliklerle dolu olan Kuzey Kıbrıs'ımızın bu arkeolojik eserleri arkada sergileyecek bir arkeoloji müzesine de dönüştürmek üzereyiz ki biraz hesaplamamızda geç kalınmış olmasına rağmen öyle zannediyorum ki yeni yıl başından itibaren bu müzeyi de İskele Müzesi gibi devreye sokarak şu mesajı da vermek istedik. Hem Rumlara, hem dünyaya. Sizin sahip çıkamadıklarınıza ve bize şu veya bu şekilde eserler ve ikonlar ve arkeolojik buluntular tahrip ediliyor, çalınıyor, yok ediliyor iddialarınıza karşılık sizin sahip çıkamadıklarınıza işte biz sahip çıkıyoruz ve bunları en güzel şekilde teşhir etmek için bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kendi bünyesinden harcama yaparak bu tarihi eserleri dünya uygarlığına kazandırıyoruz. İşte beraberinde vurgulamak istediğimiz mesaj da bu idi.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı ile imzalanan bir üçüncü mutabakat belgemiz daha vardır. Bu belgemiz Anavatanımızda son zamanlarda siyasi atmosferde meydana gelen oluşumlar ve değişiklikler neticesi ile bir kısım aksamış olmasına rağmen yine hükümet kurulur kurulmaz tekrardan Türkiye yetkilileri ile devreye girmiş bulunmaktayız ve son yaptığımız temaslar sonunda bize Türkiye'nin Sayın Kültür Bakanı Namık Kemal Külliyesi'nin ve yeni Canbulat Türbe'si'nin ki biz o türbeyi kendi imkanlarımız ile eski Osmanlı şekline dönüştürdük. Ancak bu türbeyi bir Osmanlı Etnoğrafya Müzesi 1571'in ordusuna has silahlarımızın teşhir edileceği bir müze haline getirmek için programlamıştık. Konu programa dahil edildi ve bu müzenin kapısına da yine Kıbrıs Türkü'ne mal olmuş Canbulat'ın Mağusa'nın fethinde o efsanevi taplosunda efsanevi olayı da taplolaştırarak vermeyi tasarlamıştık ve son aldığımız Sayın Sağlık'dan gerek Namık Kemal Külliyesi'nin ve içavlusunun düzenlenmesi eğer içavlusunun düzenlenmesi yapılmayacak olursa Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı ile müştereken bunu da biz yapacağız. Namık Kemal ve Canbulat Müzelerini de 1992 yılında devreye sokacaklarını öğrenmiş bulunmaktayız. Bu protokolumuz da bu şekilde çalışmaya başlıyor demektir. Tiyatrolarımız bir toplumun ebedi sanatın doruğuna ulaşmasında ne denli etkin bir araç olduğunu bilerek tiyatronun yapılan örgütlenmeye uygun olarak teşkilatlanması için gereken adımları atmış bulunuyoruz. Bu amaçla geçen yıl olduğu gibi bu yıl da gerek sanatçılarımızın etki-leşimini sağlamak ve sahneleme koşullarını artırmak amacı ile Türkiye Cumhuriyeti ile ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kültür ve Sanat İşbirliği çerçevesinde Türkiye'li bir tiyatro yönetimi ile 4 tiyatro sanatçısı devlet tiyatrolarını sahne gücüne katmış bulunuyoruz. Ayrıca yetenekli gençlerimizin okul yolu ile tiyatromuza kazandırılmalarını sağlamak amacı ile gerekli çalışmalar tarafımızdan başlatılmış olup

Bu yıl üç öğrencimize Anavatanımızda yüksek öğrenimde tiyatro tahsili yapma olanağı kazandırılmıştır. Tiyatromuz merkezden diğer yerleşik yerlere de taşımak amacı ile gerekli planlamalar yapılmaktadır. Mali imkan yaratabilmemiz halinde bu cümleden olmak üzere ilk etapta Gazi Mağusa'da Buğday Camii olarak bilinen tarihi katedral gerekli restorasyonu müteakip bir tiyatro salonuna dönüştürülecek ve ayrıca çeşitli yerleşik birimlerimize tiyatromuzun uygun sezonlarda turneler düzenlemesi de sağlanacaktır. Ve bu ifadeler içerisinde az önce sizlere davetiyesini vermiş olduğumuz "Batakhane Güzeli" de bu düşünceler içerisinde ve halkımıza yeni türde bir eser takdim etmek gayreti içerisinde yola çıkılarak müzikal bir komediyi Kıbrıs Türk Halkına da sunmuş olacağımızı ifade etmek isterim. Kıbrıs Türk Bilim ve uygarlığının tarihimizin ve milletimizin her çeşit maddi ve manevi haklarının yazılı senetleri milli varlığımızın geçmişten geleceğe tek geçiş ve hürriyet varakası olan tarihi belge, evrak

defter, harita ve benzeri arşiv malzemeleri Milli Arşiv Dairesinde muhafaza edilip değerlendirilmektedir. Atalarımızdan bizlere intikal eden bu tarihi ve kıymetli hazineyi korumak ve gelecek kuşaklara bırakmak tarihin bize yüklediği büyük bir sorumluluktur. İşte Milli Arşiv Dairemiz bu görev ve sorumluluk bilinci ile çalışmalarını yürütmektedir. Ancak, hemen belirtmeliyim ki milli arşivin bilimsel bir şekilde işlevlerinin yerine getirilebilmesi için buraya büyük yatırımlar yapmak gerekmektedir. Önümüzdeki yıllarda da bu imkanı bulacağımızı ve Milli Arşivi uluslararası bir araştırma merkezi durumuna getireceğimizi ummaktayız. Çünkü bir ulusu geçmişten geleceğe taşıyan ve mevcut olduğu uygarlığını kendi dışındaki ülkelere tanıtan en önde ve ağırlıklı gelen fonksiyonların başında Milli Arşiv gelmektedir. Bunun bilinci ile uğraş vermekteyiz ve temennimiz bu imkanları bulabilme şeklindedir. Çok sesli, çağdaş, örgün ve evrensel müzik sanatının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, araştırılması ve halka ulaşması amacı ile faaliyet gösteren Devlet senfoni Orkestrası ve Koromuz da kuruluş amaçlarına uygun bir programla çalışmalarını sürdürmekte olmasına rağmen kadrolarını takviye edip daha da geliştirip kökleştirmeyi hedeflemekteyiz. Türkiye'deki güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarına öğrenci yetiştirme amacı ile oluşturulan Güzel Sanatlar Orta Okulunda kendi sahalarında uzman olan 11 öğretmen görev yapmaktadır.

Şu anda okulun müzik bölümünde 18. resim bölümünde 12 öğrenci bulunmakta ve bu öğrencilerimiz beş ayrı şubede eğitim görmektedir. Bu okula ağırlık vermekten amacımız yetenekli öğrencilerimizin küçük yaştan yetenekleri doğrultusunda eğitimlerini sağlamak ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini ilerde en üst düzeyde temsil edecek olan sanatçılarımızın yetişmesine katkıda bulunmaktadır. Kültür ve sanatla içinde bulunduğumuz kritik günler ve zorlamalarla da dikkate alınarak milli sınırların dışına kolaylıkla çıkıp kendimizi ancak bu şekilde tanıtabileceğimize inanan bakanlığımızın bu yöndeki çalışmaları işte bu bilinçle devam etmektedir. Şu anda İkinci Milli Eğitim Şurasının arkasından Birinci Kültür Şurasının gerçekleştirilmesi için ön çalışmalara geçilmiş bulunmaktadır. Bu konuda kültür çalışmalarına yön vermek ve uygulamaları daha sağlam bir zemine oturtmak için bu Şurayı gerçekleştirmek inancında ve kararındayız. Yine çok sınırlı imkanlarımız olmasına rağmen yurt içinde gerçekleştirmede de bu konuları uğraş verirken yurt dışında yaşayan soydaşlarımıza da el atmış

bulunmaktayız. Yurt dışında yaşayan soydaşlarınızın milli şuralarla Türklük bilincine eskisinden daha da güçlü olarak sahip çıkmaları ve yaşamlarını sürdürmeleri konusunda elimizden gelen desteği yapmaya çalışıyoruz. Bu noktadan hareketle Bakanlık Avustralya, Kanada ve İngiltere'de yaşayan yurttaşlarımıza kitap, gazete, milli kültürümüzü yansıtan kasetler yardımıyla bulunmuş ve bunlara katkıda bulunmaya da devam etmektedir. Ve yine aynı zamanda bugün Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinde yaşayan soydaşlarımızla da çok yakın temasa girmiş bulunmakta olup bugün burada yaşayan ülkelerden iki ülkenin çocuklarına da Kuzey Kıbrıs'ın orta eğitim ve üniversitelerinde de burs vermekte ve bu soydaşlarımıza da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak hizmet vermek gayreti içerisinde olduğumuzu bu vesile ile belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Her zaman ve her kesimde olduğu gibi eğitim ve kültür konularında da Anavatanımızın, Türkiye'nin büyük destek ve yardımlarına mashaer olmaktayız. Bu vesile ile onlara bir kez daha bu kürsüden şükranlarımızı ifade ederken Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı olarak kültür dallarımızın yanında eğitim dallarında da kadromuz bünyesinde görev ifha eden değerli ve kıymetli öğretmen arkadaşlarımızla bu eğitimde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin en değerli varlığı olan çocuklarımızın gelmesi gereken noktaya vermiş olduğumuz mücadelede de gelebileceğimize olan inancımızı bir kez daha yineler ve özetle sizlere takdim etmiş olduğum Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi ile ilgili konuşmama son verirken saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.
Sayın Ergün Vehbi buyurun.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanın verdiği bilgileri, yaptığı özet çerçevesinde dinlemiş bulunuyoruz. Aslında bu kadar çok şeyi nasıl yaptığını merak ettik. Hem para almadığından yakını şikayet eder. Tahsislerin azlığından şikayet eder. Hem de öğleye kadar yaptıklarını ve yapacaklarını anlatır. buradabir çelişki olması gerekir. Hangi yöndedir, çelişki hangi yöndedir? Biz muhalefet olarak onu araştırmaya çalışacağız. Yani gerçekten bu kadarcık az olanakla, bahsettiği az olanakla bu kadar çok şey yapılıyor mu? Yoksa pek birşey yapılmıyor da Sayın Serakıncı'nın dili mi çözüldü?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBERSERAKINCI
(Yerinden) - Ne münasebet. Yaptıklarımızı söyledim arkadaşım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bugün bunu araştırmaya çalışacağız. Aslında tabii söylediklerimiz arasından seçersek bu yıl 1992'de maşallah demek lazım, nazar boncuğu takmak lazım Eğitim Bakanlığına ki ki bizlere kadınlarımız işsiz kalmasın diye kuaför kursları açıyorlar. Bir eksikimiz o olduğu için o da demek ki 1992 yılında tamamlanacak. Hanımlarımızın gezilerinde daha güzel saçlarla bulunmalarını sağlamış olacak.

Belki de gelecekte 1993 yılından sonra o Türkiye'de yapılıp, TRT'de sık sık yayınlanan uluslararası yarışmalara da katılan Kuaförler Yarışması, Eğitim Bakanlığının öncülüğünde bizde de gerçekleşmiş olacak. Bir eksiğimiz de 1992 yılında böylece tamamlanmış olur.

Şimdi Sayın Bakan gerçekten çok şey söyledi. Ama içinden biz seçiyoruz ve bakıyoruz, yani yapılanlara bakıyoruz, hepsi güzel şeyler. Eğer söyledikleri zaten hepsi tamamsa biz köşeyi döndük eğitim yönünden köşeyi dönmüş bir toplumuz. Fazlaca bir eleştiriye, fazlaca birşey istemeye gerek yok. Lisan işini çözdük, ÜSS ve CCE işini çözdük hallettik, burs işini %70'lere tırmandırdık. Yüksek öğrenimde üniversite öğrencilerimizin %70'ine burs veren sosyal bir devlet haline geldik, Sayın Bakanın deyimi ile. %70 öğrencimize uygar ülkelerin sağladığı burs olanağının yüzde kaçını veriyoruz, onu söylemedi. Yani o 200 bin, 300 bin lira ile İstanbul, Ankara, İzmir'lerde öğrencilerimizi bir sosyal devlet anlayışı içinde nasıl süründürüyoruz ona pek değinmedi. İşte o kısma da biz değinmeye çalışacağız. Zaten doğal olarak Sayın bakanın anlattıklarının bu bütçe ile yapılması mümkün değil. Yani Zati Sungur'u çağırırsanız, o da beceremez. Yani sihirbazlıkla olamayacağına göre, saz çalıp türkü söyleyerek de işler çözümlenemeyeceğine göre ve bu iş de bir bütçe, bir para meselesi olduğuna göre demek ki yaya kaldığımız açık. Neden? Sayın bakan hepsini çözdüğünü veya çözebileceğini istediği kadar iddia etsin, bu bütçe ile bu eğitimde bu toplum köşe dönemez. Geriye gider, hem de iniş aşağı.gider. Şimdi artık yuvarlanarak gitmeye, geriye gitmeye başlar. Açık, bütçede pay ne kadar? %9. Zaten kısıtlı bir bütçe. Yani...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) -
Sayın Bakan diyor ki köşe daha önce dönüldü. Yavaş
yavaş gidiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Dönüldü de işte iniş geldi
karşımıza, iniş aşağı gidiyoruz. Gerisin geriye. Bir
müddet çıktı, şimdi iniş aşağı gidiyoruz, o köşeyi görmedik
iyi, göremedik ve döndük iniş aşağı gidiyoruz.

Zaten çok kısıtlı , son derece kısıtlı bir bütçe.
Yani bu bütçe ile bütünlük içinde baktığımızda, ne
Kıbrıs Sorununda uluslararası platformlarda başarı
kazanacak bir atılım yapabiliriz, ne bütçemizin çökmüş
olan ekonomiyi yenileyecek, yeniden harekete getirecek
atılım yapabiliriz. Ne de eğitimde köşe dönebiliriz.
Yani bilgisayar destekli eğitime geçmek istiyoruz.
istiyorsunuz sayın bakan, aileler de istiyor, veliler
de istiyor, muhalefet olarak biz haydi haydi istiyoruz,
Çocuklarımız, bizim çocuklarımız ve de sizin çocuk-
larınız da bilgisayar destekli eğitime geçsin. Nasıl
geçeceksiniz? Ben aradım bütçede, var mı? Yani zaten
son derece kısıtlı bir bütçe ile bu yıl hükümet
karşımıza çıktı.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Fonla yapacağız.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - efendim? Ha, fonla yapacağız.
Şeyi yaptığımız kadar bu Mecliste Doğu Akdeniz Üniversitesinin
bütçe sorunları, yasası geçerken, bütçe sorunları konuşulurken
bu tartışmaları yaptık. O fonlarla bir üniversite kurulama-
yacağı, yani bir vakıf kuralım, işte atleyeleri dışarıya
iş yapsın veya saygıdeğer iş adamlarımız katkıda bulunsun,
yardım versin de dışarıya yapılacak atelyelerde yapılacak
işler veya iş adamlarımızın katkıları ile, o fonu ile bir
vakıf şeklinde müteveli heyeti Doğu Akdeniz Üniversitesini
yürütsün. Biz o zamanlar da buradan bu hayaldir, bu ütopyadır
olmayacak duaya bu Meclisi de amin dedirtmeyin. Gelin şunun
bütçesi şu Doğu Akdeniz Üniversitesi kurulurken bütçesi
nasıl gerçekleşecek daha doğru bir baza oturtalım. Bu devlet
bir üniversite kurmaya karar verdiysebu üniversitesine ne oranda katkı sağlayacak

Bunu yasallaştıralım ve öğretmenlerin, profesörleri. rektör-dekanları Hükümetin peşinden, Eğitim Bakanlığının peşinden koşturtmayalım. Özerk, gerçekten bilimsel, saygılı olabilecek bir üniversitenin temelini devlet eli ile atalım dedik geçmişte, olmadı. Şimdi de olmuyor. O fonlarla ya da dışarıya yapılan işlerle , ya da yardımlarla üniversite yürümeyecek. YÖK'ten beklenecek katkılarla da yeterli düzeyde gelişme sağlanamayacağı şu sıralarda görülmüş bulunmaktadır açık ve net olarak. Gerçi her geçen gün bütçeden bazı katkılar sağlamaya gayret ediyoruz ama tabii doğal olarak bunlar da yetersiz kalmaktadır. Şimdi de Sayın Bakan bilgisayar destekli eğitime geçişte işi fonlara bıraktı ve bu olası fonlarla sıra işini şeyi alarak halletti, döner sermayeli Ankara MÖbleyi alarak halletti, fon kurarak da işadamlarımızla sağlayacağımız katkı ile bilgisayar destekli eğitimi de gerçekleştirecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mümkün değil, bu kadar işin bu bütçe ile gerçekleşmesi olası değil. Söylemeye çalıştığım şu, zaten son derece kısıtlı genel bir bütçeyle onun içindeki Eğitim Bakanlığının, Eğitim ve Kültür Bakanlığına ayrılan oran fevkalade düşük. Neye göre düşük? Yani biz kıyaslamamızı elbette Afrika'nın en geri ülkelerine göre yapamayız eğitimde. Ya da Asya'nın Tayland'ına göre, diğer Hindistan'a göre, Bangaldeş'e göre kıyaslama yapamayız. Neye göre kıyaslama yapmamız lâzım? Uygar ülkelere göre. Madem ki iddialıyız, işte ilk öğretimde %100'lere varan bir eğitim gerçekleştiriyoruz, nitelikli adam yetiştirecek, insan yetiştirecek kıyası uygar ülkelere göre yapmak lâzım. Onların büyük avantajları var. Bir defa bütçeleri son derece geniş, son derece geniş olanaklara sahip bütçelerinin içinde de özellikle eğitim ve kültüre ayırdıkları paylar son derece geniş, büyük. Kaşır? Avrupa'nın ülkelerinde eğitimin bütçe payı %15'lere, hatta bazıları %20'lere çıkmaktadır. Buna bakıyoruz, yani getirdiğiniz bütçenin içinde siz bu kadar yaptınız, yapacak ve nitelikli insan yetiştirecek dendiği zaman, ayırdığınız bütçe payı nedir ona bakacağız. Yapabilir miyiz, yapamaz mıyız. Bu nedenle...Efendim?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)-
Bunu bana değil Maliye Bakanına söyle bunu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sizinle beraber Hükümetinize
de söylüyorum . %8'di geçen dönemdeki pay, bu yıl için de
%1 oranında Sayın Serakinci'nin Maliye Bakanı ile kavgası
neticesi bir miktar artırdık ve %9'da kaldı. Ha bunları yapmak
istiyorsak açık söylüyorum...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Kavga
hiç olmaz, iyi diyalok sonucu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim de nitelikli insan
yetiştireceksek, eğitimin düzeyini yükselteceksek, yaygınlaş-
tıracaksak ve geleceğimizi teslim edeceğimiz gençlere gerçekten
sağlıklı bir istikbal vereceksek bütçe payını artırmak, bütçeyi
de büyütmek ve bütçe payını artırmak şarttır. Niye şarttır?
E, bir defa devletin yatırımlarının artırılması şarttır.
Üçlü olarak düşündüğümüzde öğrenci, devlet ve öğretmen bu
üçgen içinde devlet, devlet baba olarak eğitimde görevi üst-
lendiğine göre yatırımları artıracaktır, öğrenciye en modern
en güzel olanakları yine sağlayacaktır, o öğrenciyi yetiştirecek
eğitimci değil de ki bunu ısrarla Sayın Bakan da vurguluyor,
her türlü olanağı verecektir. Yani bir yandan öğrenciyi,

(Meclis Başkan Vekili Sayın Vehbi Zeki Serter Meclis
Başkanlık Kürsüsünü, Mecliste en yaşlı üye sıfatı ile Sayın
Ali Süha'ya devreder.

Öğrenciyi en üst düzeye tırmandırırken, olanaklar bakımından, laboratuvar, teknik olanaklar, diğer başka imkânlar, derslikler, efendim lisan eğitimi, yine en modern, dünyanın geliştirdiği tüm eğitim olanakları eğer öğrencilere verilecekse, onlara bu eğitimi verecek olan öğretmenlere de o denli olanakları sağlamak mecburiyetiniz olduğu yatsınamayacak bir gerçek. Peki bizdeki durum nedir? Biz de onu çok iyi irdelemek ve ona göre adımlarımızı atmak ve Sayın Bakanın açığı yukarı iki saat, iki buçuk saat içerisinde bize söylediklerine... Efendim?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Özet olarak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Özet olarak söylediklerini yargılamak durumunda kalacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu özet girişten sonra esas konuya geleyim. Benim Meclis kürsüsüne bugün niye geldiğime bazı milletvekili arkadaşlar takıldı. Yani hani efendim boykot ettiniz. Efendim?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Allah aşkına bunu mesele yapma, şaka yapıyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yok efendim alındığım yok. Bir konuya burdan aydınlık getirmek için...

AYTAÇ BEŞEŞLER - Her gün seni aramızda görmek istiyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sağolun, eksik olmayın. Ben de tabii görevim milletvekili seçildiğime göre, bu Meclise girdiğime göre bu görevi zevkle, şevkle, istekle yapmak istiyorum. Aynen öğretmenler gibi bize de muhalefet, onlara nasıl ki eğitim görevi yapabilecek olanakları sağlamak mecburiyetindedir bu devlet, bize de muhalefet görevimizi yapabilecek olanakları sağlamak zorundadır. Devlet olarak bunu yatsımadığımız için bazı şikâyetlerimiz var. Denetim görevimizi yerine getirmediğimiz için bazı şikâyetlerimiz var. Demokrasiyi işte uygar, çağdaş araştırmacı, geliştirmeci, tartışan insan yetiştirmek için Sayın Bakan o modeli çizdi. O insanlar bugünkü rejimimizden çıkmaz. Demokratik rejimden çıkar. İşte o demokrasiyi yaratabilmemizin olanaklarını arayabilmemiz için bu musonları verebilmemiz için dersliklerimiz var. Bunun mücadelesini yapıyorum muhalefet olarak. Yoksa ben görevini bilen bir insanım. Onuncu yılında bir milletvekili olarak ne yapmam gerektiğini, ne yapmamam gerektiğini bilen bir insanım. Ne dedik? Yeterince demokratik görüntü veremiyoruz. Dökülüyoruz. Yasalarımızla dökülüyoruz. Meclisimizin görüntüsü itibarıyla bir yapı bozukluğu hissediyoruz dışa karşı. Bir en önemlisi de yolsuzlukların, suistimallerin üstüne etkin bir biçimde radikal bir biçimde gidemiyoruz. Eğer bunları yapamıyorsak muhalefet pek tabii görevini de yapamıyor. İşte bizim gocunmamız, bizim sıkıntılarımız bunlardır. Ve bu gerekçelerle ben Meclisin Kıbrıs Sorunuyla ilişkili konuların dışındaki faaliyetlerine katılmamam gibi bir eğilime girdim. Bunu da açıkladım. Peki o zaman niye bugün burdasınız? Bugün burdayız çünkü değişeceğine dair umudumuz birazcık arttı.

Birtakım ışıklar gördük. Sayın Başbakanın geçen gün söylediği sözler ileriye doğru olumlu işaretler taşımaktaydı. Gelin oturalım demokratik yönden geriye doğru değil, demokratik yönde Anayasayı da düzeltelim, düzenleyelim diyebilmiştir Sayın Başbakan, muhalefete çağırarak. Bu güzel bir gelişme.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Var efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Gelin içtüzüğü yine Meclisin çalışmalarını daha demokratik hale getirmek için elbirliğiyle değiştirelim demiştir ve bize...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Yapacağız.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bunun yanında başka birtakım taahhütler de vermiştir. Yolsuzlukların üzerine ısrarla gidilecektir. Sonuna kadar takip edilecektir demiştir. Bunu da izleyeceğiz, izliyoruz. Nitekim benim bu Meclis kürsüsünden sunduğum bazı yolsuzluklarla ilgili evrakların son zamanlarda ciddi biçimde yargı mercilerine sunulduğunu, takip altına alındığını gözlemliyorum. Sonuna bakacağız. Önemli olan başlatmak değil, önemli olan bitirmektir.

Bunu izleyeceğiz. İşte bu önemli işaretler çerçevesinde ve en önemli kısmı ve Kültür Bakanlığının insanla uğraştığı için, gençlikle uğraştığı için kadınlarla uğraştığı için, öğretmenlerle uğraştığı için, geleceğimizle çok yakından ilgili olduğundan ve Kıbrıs Sorunundaki başarımızın yetiştireceğimiz dinamik gençlerle oluşturacağı inancından dolayı bu kürsüdeyi, çok önemli. Bunu yapmak, elbirliği ile iktidar ve muhalefete düşer. Yani yine Kıbrıs Sorunu ile son derece yakından ilgili bir bakanlık. Niye ilgili? Geriye dönüşü yok. Yani ticaretten, tarımdan şikâyet ederiz, maliyeden şikâyet ederiz, düzeltme olanaklarımız var. Zararını görürüz daha az domates yeriz, daha az giyinip, daha az gezeriz, düzeltebiliriz ama eğitimde ipin ucunu kaçırdık mı bir daha o insanların, o gençlerin tekrar aynı yaşa getirip yaptığımız hataları düzeltme olanağı elimizde yoktur. Bu son derece önemli bir konuyu görüşüyoruz ve bu görevi de yerine getirmek zorunda olduğumuz inancı ile geldik eleştirimizi de Sayın Bakanın bize müsaade ettiği zaman çerçevesinde yapacağız. Büyük oranda işte muhalefeti aratmayacak boyutta özetini de geniş tuttuğundan bizim artık ne kadar konuşabileceğimiz de biraz soru işareti haline gelmiş bulunuyor. Neden? Sabah da programı kısıtladınız. Yine benim muhalif oyuma rağmen siz programı başka bazı Ulusal Birlik Partisi etkinlikleri nedeni ile kısıtlamış bulunuyorsunuz. E, şimdi hçem programı kısıtlarsınız, hem de muhalefete olanak tanımak yerine Sayın Bakanlar özet konuşmaları bizim yapacağımız konuşmanın çok çok üstünde tutarsa o zaman...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER Serakıncı (Yerinden)-
Sizin söyleyeceklerinizi de söyledik. Kaldı ki....

EWRGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet tabii orda da kuşku dışı.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Yarın gece yarısına kadar dinleyebiliriz sizi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yalnız doğru söylemek gerekirdi.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yarın 17.00 yerine 18.00'de bitiririz.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - 20.00'de bitiririz. 24.00'e kadar konuşabilirsiniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- O önemli değil, zaten benim tabii kendimi tüketecek değilim, konuya eğer girebilirim gereken zamanı, gerekli oranda kullanma niteliğindeyim. Yani o bakımdan bir kısıntım yoktur.

TOKAY KEREM (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha peşrevdir?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Peşrev işte giriyorum. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten yetişmiş insan için amaç yetişmiş insan, nitelikli insan yetiştirme amacına yönelik Eğitim Bakanlığının çaba harcaması, faaliyet göstermesi gerekir. Eğer bu dediğimiz hedef oluşur, nitelikli kültürlü, araştırmacı, gezen, gören ve yaşamı boyu okuyan, yaşamı boyu yani kendini yenileyen nesil yetiştirebilirsek dünyada artık Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini oluşturmuş olan insanların, halkın tartışma sorunu ortadan kalkacaktır. Yani eğer biz tartışmak istemiyorsak, o dediğiniz nesli de insanlar yetiştirerek dünyanın karşısına çıkmak mecburiyetindeyiz. O zaman zaten ekonomik güçsüzlüğümüz de ikinci planda kalır, nüfusumuzun azlığı da ikinci planda kalır. Bugün dünyada bir Hindistan'ın nüfusu yüz milyonlarla ölçülmektedir, bir Çin'in milyarlarla ölçülmektedir ama bir Danimarka'nın nüfusu azdır fakat Danimarkalı insanlar dünyada tartışılmıyor. Hintli'nin cehaleti, Hintli'nin geri kalmışlığı tartışılıyor, Çinli'nin, Afrikalı'nın tartışılıyor da, nüfusu son derece az olan, küçük bir ülkede yaşayan Danimarkalı insanın niteliği tartışılmıyor. Bir İsveç, İsveç'in yetiştirdiği insan türü nerde ise o arada magazin baksınına yansıyan, efendim bunalımların, intiharların yüksek oluşu, fantazilerin hariç tutulursa,

Örneğin alınmak istenen insan düzeyindedir. Nasıl yaratmışlardır? Eğitime gereken yatırımı yaparak, eğitimi politik oyunlara alet etmeyerek, torpil müessesesinden arındırarak ve teknolejinin herhalde doruktaki en yeniliklerini de okullarına ithal ederek bu nitelikli insanları yetiştirmişlerdir. İşte bu nedenle biz eğer kendimizi kıyaslayacaksak, biz eğer bu ülkede gençlerimizi nitelikli yetiştireceksek, batıya bakmamız, uyar ülkelere bakmamız gerekir. İşte bununla kıyasladığımız zaman ne durumdayız? Ona bakacaksınız. O ölçüyü almazsak, o kıyaslamayı yapmazsak Sayın Bakanın söylediklerine inanırız ve her şeyin güllük gülistanlık olduğunu zanneden eğitimde sorunlarımızın pek fazla en azından kalmadığını kabul ederim, yerimize otururuz. Yani böyle mi? Peki bugüne kadar uygulamalarımızda hep öyle söylenirdi, iftihar edecek boyuttadır. Yetiştirdiğimiz gençliğimizi küçümsemek istemiyorum. Ama bu demin söylediğimiz uyar ülkelerin insanlarıyla kıyaslanacak eğitilmiş insan yetiştirmek mi? Belki okuma - yazmaları vardır. Belki alınan birtakım tedbirlerle Karpaz'da ilkokula çocuğunu yollamayan ailelerin zor yoluyla çocuklarını okula göndermeye zorladık da ilk eğitimi işte %100'lere varan bir düzeye getirdik ama nitelikli nedir? Buna bakmak lâzım. O Avrupalı bir trene bindiğinde hâlâ daha bu video çağında hiç mazaret aramayalım. Hiç kendimize bir yerden bir mazaret göstermeyelim. İşte video çağıdır, işte efendim televizyon çağıdır, işte Star 1 vardır, işte şöyle kasetler var, böyle kasetler vardır da okumak ondan azalmıştır mazaretine sığınmayalım. Avrupalı da bunların dik alası vardır. Ama Avrupalı genç, Avrupalı insan, Avrupalı kadın bir trende giderken, bir otobüste giderken veya herhangi bir dinlence yerinde otururken derhal kitabını açar, kitabını okumaya başlar. Dıştan pek fazla etkili değildir. Dedikoduyla pek fazla etkili değildir. İşte bu basit bir ölçü. Denebilir ki eğitimi bu kadar basite indirgemeyin. Ama ben yetiştirdiğimiz insanlar bu nitelikte

mi diye, Sayın Eğitim Bakanına sormak isitiyorum. Kütüphanelerden bahsetti, hatta gezici kütüphanelerden bahsetti. Kitap okuma alışkanlığı bu memlekette yoktur. Vermiyorsunuz, çocuklarımıza, insanımıza, bizim mekteplerimiz maalesef, kendi çocuklarımızdan hepimiz biliyoruz, kitap okuma alışkanlığı vermiyorsunuz. Nasıl araştırmacı olacaklar? Nasıl bir şeyleri geliştirecekler? Nasıl dünyadaki gelişmeleri izleyebilecekler? Bugün gençliğimizi, insanımızı, ev kadını o Star l'ler, BRT'ler, TRT'ler ve videolar içine hapsetmiş durumdayız. Ölçü istiyorsunuz, buyurun, kaç gazete satılır bu memlekette? Madem bu kadar, %95'lere varan, işte eğitilmiş %96'lara varan okumuş yazma oranına ulaşmış bir ülkeyseniz gazete okuma oranımızın da bir ölçü olması gerekir. Son derece, hiç de yani yüzümüzü güldürmeyecek orandadır. Çünkü son derece kısıtlı bir tirajla gazetelerimiz bu memlekette yaşam mücadelesi vermektedir. Geçtim gazetelerden. Kitapçılar kapanmaktadır bir bir, iki iki. Bir bir de değil, iki iki bu memlekette kitapçılar kapanmaktadır. Çiçekçiye dönüştürmektedir dükkânını, oyuncakçıya dönüştürmektedir. Nerde doğru dürüst geriyi araştıracağımız kitapçı dükkânları, kütüphaneler nerde? Var mı memleketinizde? Yoktur. Bugün bir kitapçıyı, bir esnafı besleyecek boyutta kitap alışverişi bile şu Lefkoşa'da, şu ülkede ne yazık ki yoktur. Pek uygar ülkelerde öyle mi ya? Uygar ülkelerden birini de hasbel kader bir üniversitesinin kütüphanesinin, kitap satan bir ünitesinin fevkalade gelişmiş olduğunu söyledikleri için gidelim görelim dedik.

Gerçekten içinde kayboluruz. Yani Amerika'nın bir üniversitesinin bir kütüphanesi de değil, kitap satan ünitesi, kütüphanesi ayrı, habire satış yapılıyor ve üniversiteli gençlerden orada bazı kitaplar da biz seçtik, kuyruklarından, bu ödeme kuyruklarından fırsat bulamadığımız, zamanımız dolduğu için aldığımız kitapları geri bırakmak mecburiyetinde kaldık. Öyle arı gibi çalışıyor. Amerika'dan daha üstün teknolojiniz mi var sizin? Daha fazla mı olduk biz yani, biz geliştik de kitapçıları şu memlekette kapattırıyoruz. Sıra bulamazsınız , bütün kitap satan yerler çalışmaktadır ve üniversiteler, mektepler kendileri de bu üniversitelerin açmış bulunuyorlar. E, soruyorum size, hiç benden öğrenmeyim, muhalefete mensup bir milletvekilinden öğrenmeyin, işte şurada Sayın Bakanın sitayişle bahsettiği AKM'ye bir uzanıp bakalım.Etkinliklerinin daha da artırmasını, daha da etkili bir Kültür Merkezi haline gelmesini istediğimiz bu ünitenin gelin gidelim beraber kütüphanesinde bir, iki günlük bir gözlem yapalım. Ya da yıllık, bir yıllık orada mevcut kitaplardan hangilerinin ne oranda olduğuna daire bir istatistik yapalım. Göreceksiniz ki o kütüphane üç, beş düzeyinde müdavim kişinin de sadece öğrencilerin, liselilerin Türk Lisesi ve 20 Temmuz'un öğrencilerinin gidip ders çalıştığı bir yer halinde durmaktadır. O da lâzım, ona da itirazım yok, o çocukların orada ders çalışmasına itiraz ettiğim için bunu söylemiyorum, ama jorada son derece yetersiz bir de kütüphane var. Onu da kabul etmek gerekir ki, zaten kütüphane yalnız eksikliğinden olsa gerek fevkalade bakımsız,daha önceden elinizde kalmış, belki miyakdını doldurmuş bazı kitaplardan oluşan antik değerde bir kütüphane. Yani güncelleştirilen, yeni çıkan eserlerle takviye edilen bir kütüphane değil, şurada, şu Meclisin kütüphanesini 81 yılından itibaren en azından ben, geliştirelim, geliştirdi ve her tarafında da her sene böyle idal bahsederiz, şu kütüphaneyi

öyle bir hale getirelim ki sadece Meclise mensup milletvekilleri değil, halkımız da yararlansın. Yani iftihar edebileceğimiz bir kütüphane olsun, dıştan araştırmacılar gelsin ve Meclisin kütüphanesinden istifade etmek istesinler. Oturup okuyacakları bir yer bulsunlar. Bir referans çıkarılsın ve bütün yeni yayınlar en azından belli oranda takip edilsin, getirilsin. Şu Meclisin kütüphanesini de bunca yılda belli bir standarda oturtabildik mi? Hayır. İşte ölçümüz, yani Avrupa ile kıyaslıyorsak kendimizi, sadece mektep bitirmek yetmiyor. O mekteplerden çıkan insanların okuma alışkanlığı yaşam boyu okuma alışkanlığı insanların, yetişmişliği için bir ölçüdür. İşte sizin ölçünüz. Orada, oturduğu her yerde derhal kitabını çıkarıp okumaya çalışan insanlar yetiştiriliyor, bizde de kütüphanelere uğramayan, gazete okumayan, sadece imtihanları geçeyim bitsin de biran evvel üniversiteye kapağı atayım, sonra da şu askerlik bitsin de yaşayayım diyen , o eğer yaşamak ise, insanlar yetiştiriyoruz. Çıkardığımız, yetiştirdiğimiz insanlar böyle. Bu derece tabii öğrencilere insan edebilecek bir olay değildir. Eğitim Bakanlığının ve devletin bütün üniteleri ile tüm halk kesimlerimizin, tüm tabakalarımızın, katmanlarımızın yaşamı böyle. Kendini eğitebileceği, geliştirebileceği bir düzeyi sağlamakla yükümlüdür. Devletin özellikle

Eğitim Bakanlığının, bir görevi de bu olsa gerek. Yani bizim ülkemizde doktor çıkan insanlar, doktorumuz çoktur, övünürüz.

İşte oran olarak, işte bu kadar doktor var, bu kadar üniversite mezunu ve ihtisas yapmış uzman da var. Peki ama bu insanlar üniversiteden sonra gelip bu ülkeye yerleştiklerinde bu ülkede artık kendilerini geliştirebilecek olanaklara sahip midirler? Hayır. Hemen hemen sıfır. Sıfır dersek açık söyleyeyim yeridir. Yani doktorlarımız up to date olabiliyor mu? Geliştirebiliyor mu bilgilerini? Sürekli yetişen, sürekli gelişen, sürekli dünyadaki oluşumları takip eden bir doktor kesimimiz, bir sistemimiz var mıdır? Ne gezer? Doktorlar öyle de mühendislerimiz nasıl ki bu memlekette binlerce mühendisimiz var. Her sahadan yetiştirdiğimiz mühendisimiz var. Bırakınız bu mühendislerin yetişmişliğinden bu memleketin istifade etmesini. Her biri bir köşede ya bakkal dükkânındadır, ya bir bankada çalışmaktadır. Ya da işte devletin herhangi bir dairesinde ömür tüketmektedir. Yani mühendislik hizmetlerine ihtiyacımız mı yok? Mimarlığa, şehirciliğe, çevreciliğe bu ülkenin ihtiyacı mı yok? Hani yetişmiş eleman istiyorduk. Peki gelin bu mühendislerin aynen doktorlar gibi yine dünyadaki teknolojik, bilimsel gelişmelere paralel şekilde yetiştirebiliyor muyuz? Eğitebiliyor muyuz? Ne gezer. Hiç bir...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI Dr. ERKAN EMEKÇİ (Yerinden)
Kongrelere katılıyor, bilimsel toplantılara katılıyor.
Özellikle Sağlık Bakanlığı abonedir bu bilimsel yayınlara.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii benim kastettiğim tabii sadece odur. Zaten o bilimsel yayınlar geldiği zaman okuma şeyimiz yok, onu birinci dereceden bahsettim. Okuma alışkanlığımız olmadığı için ordan yeterli derecede insanımız gelse de yayınlar istifade edemiyor. Bir ikincisi, o yayınların yeterince doktor ve mühendis kesimine veya diğer meslek mensuplarına, iktisatçılara yayıldığını söylemek mümkün değil. Üçüncüsü, hizmet içi eğitim bugün son derece yetersizdir. Kongreler veya şuralar bu görevi yapmamaktadır.

Dıştan gelen bazı konulardaki ihtisas kongrelerinde daha çok turistik amaçlı olmakta, o çeşitle sınırlandırılmaktadır. Yoksa gerçekten biz doktorlarımızı mümkün olduğu oranda dünyada her türlü yenilik, teknolojiyi, sağlıklı nitelikler, yani kültürlü, eğitilmiş, nesil yetiştirmekle görevli olduğumuz gibi sağlıklı nesil yetiştirmekle de görevliyiz, eğer sağlıklı nesiller de yetiştireceksek geleceğe dönük, doktorlarımızın da her türlü olanağı bulması gerekir. Buyurun hastaneye. Hastanemizi bile bir ihtisas hastanesi haline getirebilmiş değiliz. Bu denemelerden geçtik, yarı yolda vazgeçtik. İki senelik bir eğitim verilecekti. Filan filan filan. Bir müddet de denendi. Sonra vazgeçildi. Halbuki en azından Lefkoşa'daki Dr. Burhan Nalbandoğlu Hastanemizi bu amaçla bir eğitim merkezi haline de getirmek yönünde yatırımlarımızı genişletebilirdik. Onlar, bunlar olmamıştır. Hâlâ daha biz Türkiye'deki boyutta bile bilgisayar yatırımına ülkemizi açmış değiliz. Türkiye'de bu konuda çok çok mesafeler alındı. Biz hâlâ daha yaya kaldık. Hâlâ daha gümrüklerde milletten yakalayıp gümrük alma amacına yönelik bazı faaliyetlerimiz var. Bırakın efendim, bırakın, eğitime, gelişmeye, yeni teknolojiye yönelik insanın kendi ihtiyacına yönelik, bilgisayar olsun, yeni gelişmiş diğer cihazlar olsun, bırakın bu memlekete gelsin. Tahdit etmeyin. Hatta tahdit etme bir yana, onları okullara alın ve okullara alabilmek için de okullarda bu üniteleri kurabilmek için de bütçeyi artırmak lâzım. Gelirleri artırmak lâzım. Ona paralel derslikleri ona göre düzenlemek lâzım.

Derslikleri ona göre düzenlerken öğretim görevlilerini de, öğretmenleri de ona göre hatırlamak lâzım. Peki o şikâyet hakkımız var mı? E bütçe ile gel de şikâyet et. Ne yapabilirsin. Ancak bu kadar yapabilirsin. Suç bizde mi? Muhalefette mi? Hayır. Biz yıllardır muhalefet yapar, çıkarız bu kürsüden eleştiririz. Bize çıkar Sayın Bakanlar ve derler ki işte kısa süre sonra bilgisayar eğitimine geçiyoruz. Hatta daha önce Sayın Maliye, Sayın Eğitim Bakanları işte kara tahtadan vazgeçiyoruz. Yani artık o kadar geliştik kara tahta değil o renksiz hani tebeşirsiz, demek ki öğretmenin ve öğrencinin tebeşir tozu yutmayacağı sisteme de geçiyoruz diye daha üç beş sene önce, beş altı sene önce söylenen laflar burda. Geçmeye çalışıyorsunuz tabii ki çalışacaksınız da.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Evet.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani bilmiyorsunuz demiyorum ki, yeni teknolojiyi, eğitimdeki yeni gelişmeleri eğer gününde alamazsanız yaya kalırsınız. Çünkü onlar artık tebeşirle kara tahtadan vazgeçtikleri gibi o tebeşir tozu olmadan yazmak, üniterliğinden de vazgeçtiler. Doğrudan doğruya bilgisayarlarla falan veya görüntülerle çalışılmaktadır. Eğitim o yöne doğru gitmektedir. Yani yaşayarak, görerek eğitim her şeyden önce uygar ülkelerde temel baz olarak alınmakta. Yine Avrupaya gittiğiniz zaman uygar ülkelere öyle bir körü körüne Avrupa hayranlığı yapmak istemiyorum. Ama Avrupaya gittiğiniz zaman bir müesseyi gezerken, bir teknoloji ünitesini gezerken, küçükten büyüğe öğrencilerle o yerlerin dolu olduğunu görürsünüz. Hatta zor geçerseniz eğer özel ayrıcalığınız yoksa, kuyfuklarda saatlerce beklemeniz gerekir. İnsanlar nasıl yetiştirir çocuklarını? Götürürler müzelerde resimleri gösterirler, resim sergilerine götürürler, teknoloji müzeleri oluştururlar. En geri cihazlardan en modernine kadar öğrencilerinin, çocuklarının hizmetine sunarlar ve onlar da giderler yerlerinde görürler ve ona göre ufukları gelişir, araştırmacı bir düşünceye sahip olurlar. Ben geçenlerde büyük, küçük oğlum var da Büyük Handan bahsetti, Kumarcılar Hanından bahsetti ilkokulda. Bayağı memnun oldum. Allah Allah dedik bir yenilik, bir gelişme var galiba. Çocuklara böyle

Kumarcılar Hanı, Büyük Han gösterilmeye başlandığına göre çünkü daha önce büyümüş olan oğullarımız pek o Kumarcılar Hanını, Büyük Hanı falan öğrenmeden büyüdü, mekteplerden mezun oldu. Ama o da yeterli mi? Yani çocukları alıp bir Kumarcılar Hanını veya Büyük Hanı göstermek yeterli değildir. O olayı o çocuklar yaşamalıdır. O teknik meslek liselerindeki öğrenciler, teknik öğrenim görevler öğrenciler o Selemiyeye Caminin , o eski yapısı, o eski miliseden camiye çevrilmiş yapısı mimarisi ve tarihi ile olduğu gibi mimarisi ile de öğrenmek nasıl yapıldığını da bilmek mecburiyetindedir. İşte o yöne dönebiliyor muyuz eğitim sistemimizi? Bizde halâ yetiştirdiğimiz çocukların bir kısmı zeytin ağacını bile zor biliyor. Yani zeytinin evresini öğretebiliyor muyuz kendi yerel koşullarımıza göre? Portakalı, harubu öğretebiliyor muyuz kendilerine verdiğimiz eğitim boyunca? Yoksa Sayın Bakanın anlatmaya çalıştığı gibi yalnızca bir ad gözlüğü taktık USS USS, şimdi de CSS. Zaten bir zamanlar da o CSS gözlüğü ile giderdi çocuklar. Sonra iş karıştı. Hakikaten karışık. Tam çorba oldu. USS yolunda mı gidecekler CSS yolunda mı gidecekler? Maarif Koleji öğrencileri şaşkına döndü ve öylece yollarını bulamaz hale geldiler. Biz halâ daha o noktaya, o sorunu çözmeye çalışıyoruz. Oysa bizim memleketimizde yetişmiş, araştırmacı gelişmeye açık insan yetiştirmek istiyorsak bizim memleketimizin koşullarını çocuklarımıza öğretmek mecburiyetindeyiz. Ve bizim istikbalimiz eğer turizmde ise turizmi iyi öğrenmeleri lâzım. Senthilaryonu ile Selemiyeye Camisi ile, Büyük Hanı ile hep beraber öğrenmesi lâzım.

Doğasıyla öğrenmesi lâzım ve Ulusal Birlik Partisinin bu doğayı nasıl perişan ettiğini bilmesi lâzım. Yani bizim geleceğimizi nasıl kararttığınızı anlayabilmeli, sizi eleştirebilmeli, o sahilleri nasıl parselleyip de sağa sola dağıttığınızı, taa dalgaların vurduğu çakıllara kadar denizin içine uzayan kayalara kadar nasıl sağa gola verip de makileri, mersinleri o güzelim bitki örtüsünü tahrip ettiğinizi çocuklarımız anlayabilmeli ki sizi önleyebilsin. Çünkü geleceğimiz ona yönelikse öyle insan yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Yani Sayın Bakan diyor işte biz araştıran, geliştiren bir nesil yetiştirmeye çalışıyoruz. Tamam, güzel, çok güzel. Gerçekten araştıran, geliştiren, eleştiren o arada bir nesil yetiştireceğiz. Neyle yetiştireceksiniz? BRT Kurumu da işte arada ders veriyormuş. Yeterli midir? Sizin okullarda o eski, o aytışma, münazara ortamını parti kaygıları dışında yeniden yaratmanın yollarını bu toplum çok arayacaktır. Bugün memleketimizde artık bırakın genç çocukları, genç insanları gelişmiş, yetişmiş insanımız dahil tartışmaktan kaçmaktadır. Bir konuda görüşünü söylemekten korkmaktadır. Aman yanlış anlaşılırsa. Aman eşdeğer sorununu eleştirirsem yandım, elimdeki tarlacık da alınacak diye korkmaktadır.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Onları başlattık okullarda.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Aman yandım eğer ben Ticaret ve Sanayi Bakanını eleştirirsem, Vakıflar Bankasındaki krediden almak artık hayal haline gelecektir demektir halkımız. Esnaf korkmaktadır, sanayici korkmaktadır, tarımcı haydi haydi korkmaktadır. Köylü, muhtar korkmaktadır. Sayın Bakan konuşamadık bakanlığında. Dozeri köylüye dayayıp da ya UBP'ye girersiniz, ya da bu dozer geriye gider diyen bir düzen getirmiştir bu memlekete Ulusal Birlik Partisi. Kim tartışacak? Kim aytışacak, kim doğruyu bulacak bu memlekette. Anaları babaları bu hale getirmiş bir neslin çocukları, gençleri de ne yazık ki bugün bütün düşüncesini işte bir üniversiteye girebilir miyim, kısa yoldan şu askerlik hizmetini tamamlayıp da o köşeyi dönme düzenine

adımımı atabilir miyim kaygısı içindedir. Yanlışlıklar burada

GENÇLİK VE SPOR BAKANI ERKAN EMEKÇİ (Yerinden)-
Gençlik çok güzel tartışıyor Ergün Bey.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim?...

ERKAN EMEKÇİ (Yerinden)(Devamla)- Gençlik çok güzel tartışabiliyor. Arzu ederdim geçen günkü gençlik formunu izleyebilesiniz. Tabii bütçe görüşmeleri vardı ama gençliğin ne güzel tartıştığını orda canlı olarak görebilirdiniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İnşallah bunu yaygınlaştırırız. Gençliği gazetelerde, gençliği dergilerde, gençliği değişik forumlarda, gençliği Bayrak Radyo Televizyonda tartıştırırız.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Yapıyoruz okullarda aytışmaları.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Nerde yapıyorsunuz? Biz göremiyoruz yani. Nerde yapıyorsunuz?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Bayrak Radyo'da. Yakında aytışmaları başlatacağız okullarda. Yakında tiyatro şölenleri yapılacak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İnşallah, inşallah. Korkmayan, söyleyeceğini çekinmeden söyleyen bir gençlik de yetiştireceğiz bu memlekette.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- E tabii. Özel konuştuğunuz için...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hepsini söyleyemediniz de onun için dinleyemedik.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- E korkmayan gençlik olduğunda ne olacak? Fikir bunun içinde beyan edilir ama netice var mı? Olacak bir gün.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- E işte kaygı nedir? Olacak inşallah ama kaygı memleketin gelişmesi, insanımızın geleceğinin daha garanti altına, güvence altına alındığı bir düzen kurmak istiyorsak o zaman parti kaygılarından kendimizi arındırmamız lâzım diyorum ben. Yani bir köylü aman ben Hükümeti eleştirirsem işte hayvan kredisini veya gübre kredisini alamayacağım diye korkmayacak. Korkmaması lâzım. Tam tersine almadı mı hakkını araştırmalıdır. Yani gidebilmesi. Hak hukuk kalmadı bu memlekette. Yani bu memlekette tefecilik yeni yasaklanmadı, kanunlarla yasaktır. Ve bu memlekette tefeciler halkımızın paralarını toplamakta, çalmakta, yemekte ve o paraları yenen insanlar bu memlekette hem de Sayın Eğitim Bakanı 50 milyonları, 70 milyonları, 90 milyonları yenen insanlar konuşmamakta, derdini anlatmamakta yahu. Korku içinde insanlar. Böyle bir nesil yetiştirdiniz. Böyle bir duruma geldi memleketimiz.

Yalan mı söylediklerim? Bu memlekette tefeciler bankalar dışın-
da kaldı ki bizde özel bankalarda tefecilik yapmaktadır. Kişiler
tefeciler en acımasızca halkın paralarını toplayabilmektedir.
Ondan sonra da o paralar sırra kadem basabilmektedir. Ve o insanlar
o haklarını aramamaktadır. Kanunlar var, tefeciliği kurallar var.
Tüzükler var. Tefeciliği önleyen bir sürü müesseseler var ve
emin olun size çok açık söylüyorum. Yani yeni dinlemeye başladım
bir olay olduğu için bu insanların davalarını kabul edecek
avukatlar da bulunamamaktadır bu memlekette. Avukatlar da almıyor.
İşte Yargıcı gücendirdin, işte o diğer avukatı gücendiririm
ahbaptır. Ya da öteki eş dosttur diye. Hak hukuk aranacak bir
memleket halinden çıktık. Geçen gün Gönyeli olayından bahsederken
bunların tarlaların ortasından gittiğini ve milletin sabah gelip
baktığı zaman tarlaların ortadan yarıldığını gördüğünü söyledik.
Doğrudur bu. Sabah geldiler baktılar Allah Allah bu da ne.
Köstebek mi geldi?

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) -
Gene de UBP'ye oy verirler.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - O ayrı kikâye. İşte neden gene
de UBP'ye oy verirler? Yani hem tarlaları bir eşkiya düzeni
içinde vurulur yarılar. Sabah kalkarlar Allah Allah bu da ne oldu?
Yani nasıl bu dozerler girdi bu boruları bu sabaha doğru döşendi
diye hayret ederler, şikâyet ederler. Ama en azından muhalefeti
iktidara getirecek, iktidarı değiştirecek atılımı da yapamıyor-
lar. Onun hastalığı toplumda ap ayrıdır.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Gerçekleri görüyor-
lar Sayın Vehbi.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ama benim söylemek istediğim
şu. Bu memlekette normal vatandaşın tarlasının ortasından borular
döşenebilmektedir, o hakkını arayacak bir merci bulamamaktadır.
Ama aynı yerde tarlasının ortasından boru geçerken bir Yargıç
o şeyi durdurabilmekte ve derhal o boruları o tarlasının kenarına
aldıratabilmektedir. Yargıç o işi başardığı andan itibaren
yargı sistemi artık o devirin tarlalara karşı çalışmıyor. Kendisi

kurtardı ya Yargıcımız. Böyle olmuştur, böyle olmaktadır. Aynı şey tefeci konusunda da. O tefecilere para kaptıran Yargıçlar tehditle kendi paralarını kurtardıktan sonra o vatandaşları kendi haline terketti. Olacak iş değil. Oyle bir memlekette biz düşünün, araştıran, eleştiren gençliği nasıl yaşatacağız? Nasıl yeşerteceğiz? Nasıl geliştireceğiz? Son derece kötü tohumlar atıyoruz. Geleceğimiz için son derece kötü tohumlar atıyoruz. Yani Nahcıvanlılar bugün, Nahcıvanlılar Türkiye'ye özlemle bakıyor. Kıbrıs Türklerine özlemle bakıyor. Neden? Çünkü özgürlükleri zamanında ellerinden alındı ve konuşamayan, araştıramayan dünyayı görüp de ufkunu geliştiremeyen bir nesil yetiştirildi. Oyle bir nesil var orda. Çünkü diktator ya dendi yok, poleterya diktatoryası dendi. Yok işte bekleyecek-siniz geliştireceğiz, en sonunda demokrasi olacak dendi. Söyleme, görme, eleştirme göyle bir düzendi işte Nahcıvanlılar en yakın size Sayın Serakıncı. O öğrenci mübadelesi yapmaya çalıştı. Böyle bir nesil mi yetiştirelim biz de?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Yok efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Görmeyen, eleştirmeyen, konuşamayan, araştırmayan, hakkını arayamayan bir nesil mi yetiştirelim?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Tam tersini yapıyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Oyle değilse o zaman, o zaman işte söylediklerimize kulak tıkamayın lütfen. Bir Bayrak Radyo Televizyon Kurumu Hükümetin eleştirmesine de göz yumabilmelidir. Gençler çıkabilmeli. İstedığı gibi Hükümete de eleştiri yönelt-bilmelidir. Siyasal partileri de eleştirebilmelidir. Senkikaları en azından bu memlekette faaliyet gösterebilmelidir. Yani sendikacılığın şu anda iftihar edebileceğimiz düzeyde olduğunu ben de kabul etmiyorum. Ama alın gelin işte sizin Bakanlığınız ile ilgili olan öğretmenler sendikaları konusunu biraz tartışalım. Gerçekten uygar bir ülkede o bahsettiğimiz, ulaşmak istediğimiz hedef ülkelerde olan bir sendikacılık ve eğitim Bakanlığı ilişkisi bu memlekette var mı? Kaldı mı? Ne gezer.

Sendikaların kimisi belli bir ideolojinin doğrultusunda burnunun dikine giden yöneticiler tarafından yönetilmektedir ve ne yazık ki açıkça eleştiriyorum hiç çekinmeden. Onları da eleştiriyorum. Bir ufak klik bir ideolojinin kurbanı olmuş bir klik, kendini herşeyin üstünde sayan büyük ideolog kabul eden bir klik tarafından yönetilen bazı sendikalar binlerce mensubu olan öğretmenin hakkını açık açık yedirmektedir bu memlekette. Çünkü o ideolojinin, o burnunun doğrultusunda gittiği için esas hakkını araması lâzım gelen öğretmen kesimine dönüp bakmamaktadır bile. Körü körüne gitmektedir. Siz de bundan bir istifade. Siz de vatan, millet, Sakarya edebiyatı yaparak onların hatasını öğretmen aleyhinde kullanmaktasınız ve dolayısıyla de bu memlekette sendikal etkinlikler hemen hemen ortadan kalkmış bulunmaktadır. Niye ciddiye almıyorsunuz. Niye bir etkinlik yaptı mı bu demin bahsettiğim türden sendikacıların yönetimindeki sendikalar hemen bu işte bizi düşmana karşı, bizi Ruma karşı küçük düşürmeye çalışıyorlar, çocuklarımızın haklarını yiyorlar falan edebiyatı başlıyor ve sendikaya yönelik olarak bazı milli şöven duygular harekete geçiriliyor. Böyle bir koşula geldik. Kabahat çift taraflı. Sizde de var, o bahsettiğim eleştirdiğim sendika ağalarında, sendika yöneticilerinde de var. Sendikacılık bu değildir doğal olarak. Ama devletin sendikalara yönelik davranışı da bu değildir. Ne siz kendinize muçi bağlı öğretmen sendikaları aramak durumunda kalmalısınız, ne de onlar size rağmen, sizi eleştirecek yerde gidip başka bazı siyasal partilerin mekii, uydusu olmalıdır. Bu ikisinin de olmaması lâzım gelir. Siz hangi sendika bana daha yakındır, yani onun yöneticisi, o konuşmasın, o isteklerden vazgeçsin, bir nevi sarı sendikacılığı pompalıyorsunuz, destekliyorsunuz, diğer bir kesim de ideolojik amaçlar doğrultusunda kendi öğretmen kesiminin haklarını aramaktan vazgeçebiliyor. Yapımız bu. Şimdi bu koşullarda arada ezilen kim? Arada ezilen gençlerimiz. Arada ezilen çocuklarımız. Arada ezilen gelecekte büyüyecek olan nesillerimizdir. Bunu bir baza oturtmak mecburiyetindeyiz.

İşte geçtiğimiz birtakım eylemler oldu, zıtlaştı, aynen Sarıyer Belediye Başkanının çöpçülerle olan, hiçbir esasa dayanmayan zıtlaşması gibi bir zıtlaşmayı yaşadık biz de Eğitim Bakanıyla bir öğretmen sendikasının zıtlaşması sonucunda çocuklar per perişan oldu okullarda. Kimsenin de ilgilendiği yoktu. Biliyorsunuz Sayın Bakan, doğru muydu bu?

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Ama zıtlaşma mıydı o? Karşı tarafın tavrıydı. Doğru bildiklerimizi nasıl uygulayacağız. Biraz evvel de ben eleştirdim o sendikayı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla), İşte araştıran, geliştiren, yetiştiren, diyalog içinde demokratik kuralları uygulayan bir bakanlık halinde sendikalarla ilişkilerinizi, öğretmen sendikalarıyla ilişkilerinizi geliştirmek mecburiyetinde-siniz. İşte yarım saat ben girecek miyim, girmeyecek miyim. Evet birtakım güzel girişimler de olmuyor değil. Öğretmenlerin öğleden sonra etkinliklerinin başlatılmış olması doğru bir olaydır ve olması da lâzım gelir. Hem öğretmen açısından, hem öğrenci açısından. Ama bir yarım saatlik zıtlaşmanın çocukların bir kısmını okullara hapsedmek, hatta annelerine de vermeme hakkını hiçbir öğretmene veya hiçbir sendikaya bu vermez. Böyle günler yaşandı şu Lefkoşa'nın, şu Kıbrıs'ın içinde ve bu zıtlaşma haftalarca, hatta aylarca sürdü geldi. Sorunlar bu şekilde çözümlenmez. Geleceğe gerçekten bizim kendimizi, dayamak istediğimiz nedilleri, yetiştireceğimiz ageleceğe bana göre böyle ulaşmak mümkün değil.

Sayın Bakan yine konuşmalarında işte ulusal bilinçle herşeyin yapılabileceğini söylemeye çalıştı. Bu da son derece yanlıştır. Ulusallık önemli bir şeydir. Önce milli olmak, yani ulusal sorunlara sahip çıkmak pek tabii ki kaçınılmazdır. Her şeyden önce herkes öncelikle kendi haklarını savunmak, kendi toplumuna, kendi çocuğuna, kendi çoluğuna, kendi insanına, kendi ailesine sahip çıkmak

Yani bir ulusal bilinçle hareket etmek mecburiyetindedir. Ancak ulusal bilinç dünya üzerinde saygın yerini, Kıbrıs Türk toplumunun alması için yeterli değildir. Uluslararası bilince de yine gençlerimizi, insanlarımızı, mekteplerimizi adapte etmek mecburiyetindeyiz. Yani eğer sanatçılarımız ulusal bilinçle ulaşmışsa o sanatçılarımızın evrensel boyutta da önlenebilmesi, gelişebilmesi için yatırımlarımızı o denli büyütmek, geliştirmek zorunluluğumuz vardır. Yani ulusallığın yanında uluslararası, işin uluslararası boyutunu da düşünmediğimiz takdirde işte demin bahsettiğim ne yazık ki kitap okumayan, araştırmayan bir nesille yetiştirmekle karşı karşıya kalıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine Sayın Bakan beş altı yılda ilköğretim öncesi eğitimde %90'lara varan bir başarı gösterdik dedi. E şu andaki anaokullarındaki başarısı burda bu Mecliste Sayın Bakanın başarı diye takdim etmesi pek uygun düşmemektedir. Burda bu kürsüde gerçekleri söylemek gerekir.

GULİN SAYINER (Lefkoşa) (Yerinden)-Devamlı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

GULİN SAYINER (Yerinden) (Devamla)-Devamlı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani anaokullarda yer açtıksa eğitime bağlı, kabul ettikse, bunu yine ittikse bir defa bunun beş altı yıl sürmemesi gerekir. Beş altı yıllık pilot uygulama olamaz. Bir yıl bir başlarsanız pilot uygulamanız olur ama eğer o sisteme geçiyorsanız. ikinci yıl, en geç üçüncü yıl bilemedin artık o sistem bütün öğrencilerimizin, bütün çocuklarımızın istifade edeceği boyutta yüzde yüz oranında yaygınlaştırılır. Madem ilköğretim yüzde yüz katılımı sağlanmaktadır ondan önceki anaokulunun da, ondan önceki eğitimin de yüzde yüz boyutta olması şarttır. Artık onu da zorunlu hale getirmek ve öğrenciler arasında

nitelik farkı yaratmamak kaçınılmazdır. Ve bu anaokulları her düzeye yaymak mecburiyetindedir. Bir uygulamaya ya gider-
siniz ya da yarım yamalak yapamazsınız. Şimdi bu %90'lara varan
oranda yanlışdır. Bir defa ne saat gittikleri ne saat geldikleri
doğru dürüst belli değildir. Doğru dürüst derslikleri yoktur
bu anaokullarının. Doğru dürüst eğiticileri yoktur. Doğru
dürüst öğretmenleri, öğretmenleri yoktur. Kitapları yoktur.
Yani öyle gelişmiş güzel bir eğitimle ve sadece çok kısıtlı sayı-
da belli çocuğumuza verilen bir eğitim halindedir ilköğretim
öncesi eğitim sistemimiz. Bunda ben Sayın Bakanın öğrenme payı
çıkarmasını doğrusu yadırgadım. Ve bu seneki bütçede de bu soru-
nun çözümlenmesine yönelik bir yatırım var mı diye baktım, hiçbir
şey yok. Demek ki yine devran ol devran aynı dönecek ve gelecek
sene yine bu kürsüde bu anaokullarının kangrenleşmiş sorunlarını
konuşmuş olacağız. E doğru bir şey değil. O çocuklar ilkokulu
geçtikten sonra geriye döndüremezsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aynı şekilde
anaokullarını oluştururken bir başka kararla da ilkokulu beş
yıla düşürdük. Beş yıl uygulaması başlatıldı. Hala daha yıllar-
dır beş yıl uygulamasının gerektirdiği komprime bilgileri
hâla, eğitim programlarını uygulama ilkokullara getirilmemiş-
tir. Halâ daha ne yazık ki bir karmaşa vardır. Yani altı yılda
verilecek, daha uzun yılda verilecek bir eğitimin beş yıla
eğer indirirseniz o eğitim sistemini ona adapte edilmesi lâzım
gelirdi. Ne yazık ki yaptığımız araştırmalardan, gördüğümüz
sonuçlardan anlıyoruz ki hâla daha bu uygulamada gerçekçi
bir düzeyde oturmuş değildir.

Bilinçli bir biçimde beş yıllık ilk öğretimin geliştirildiği, istenen düzeye getirildiği, söylenecek durumda değildir. Ancak bu konuda da yine Sayın Bakan işte %100'lere varan bir eğitim hizmeti veriyoruz diyerek işi geçiştirmiştir. Orta öğretime geldiğimiz zaman evlere şenlik. Halâ yol çiziyoruz. Bir sürü şeyler söyledi Sayın Bakan. Maarif Kolejlerini değiştireceğiz. Kimini değiştiriyoruz, kimini kapatıyorsunuz. Çocuklar kalmış olan iki tane sınıfta, yalnız başlarına bir okulda okumak mecburiyetinde kalıyorlar. Efendim? Onları kapanmış, adı ortadan kalkmış o okulda niye tutuyorsunuz? Velileri anlamıyor. Veliler de görüşmeyi reddediyorsunuz? Yani sorunları çözmek yerine daha da karmaşık bir hale getiriyorsunuz ve ben eminim Sayın Bakanın pek bir araştırmaya dayanmayan, burda bize anlattığı bu ÜSS'ye yönelik sınıflar, bu GCE'ye yönelik sınıflar Maarif Kolejlerinde önümüzdeki senelerde başka birtakım karmaşaları da beraberinde getirecektir. Eğer böyle bir çözüme gidecek-seniz... Ha bir de tabii hazırlık sınıfı geliyor. Yani hazırlık sınıfı bilmem GCE'ye yönelik sınıflar, ÜSS'ye yönelik sınıflar. Liselerde de işte daha değişik bir sınıflama yöntemi. Bunlar yapılmasın mı? Yapılsın. Biz veliler olarak bu konulardan senelerdir zaten şikâyetçiyiz. Yani Maarif Kolejine giden seçme çocuklarımız o Maarif Kolejlerinden gerçekten zekâlarının gerektirdiği düzeyde bir bilgi alarak mı çıkıyorlar. Hayır. Hiç de değil. Belki prestij yönünden bir avantaj sağlanmış oluyor. Belli bir imtihandan geçen bazı çocukların belli bir okulda toplanması. Ama mesela bir ordaki lisan öğreniminden geçmiş çocuklar gerçekten İngilizce lisanını farzedelim iyi bilerek o okuldan mezun oluyorlar mı? Hayır. Yani lisan öğretimi Maarif Kolejlerinde yeterli düzeyde kesinlikle değildir. Şimdi bir de hazırlık sınıfı getirilecek.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)-
Yani eski seviyeye getireceğiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Eski seviye kesinlikle yoktur. Doğru dürüst lisan öğrenimi yok. Zaten açık söyleyim. Üniversiteyi alan Doğu Akdeniz Üniversitesinin hazırlık sınıfı var. Eğer eğitmeni yoksa Maarif Kolejinde doğru dürüst lisan eğitimi verecek öğretmeniniz yoksa bunun hazırlık sınıfını iki seneye de çıkarsanız yine başaramazsınız. Eksiklik burda. Doğu Akdeniz Üniversitesinde de aynı hastalık var. Tedrisat efendim İngilizceymiş. Öyle mi? Canı sıkılan öğretmen belli bir noktadan sonra Türkçe tedrisat yapmaya başlıyor Doğu Akdeniz Üniversitesinde. Doğu Akdeniz Üniversitesinin hazırlık sınıfının durumu daha da fecidir. Bir üniversite olayı. Üniversitedeki öğretim görevlilerinin belli bir ünvanının belli bir kariyerinin belli bir seviyesinin olması lâzım gelir. İşte doktoralar, işte onun üstünde doçentlikler, profesörlükler, bu yüksek öğrenim için üniversiteler için geliştirilmiş sistemlerdir ve biz de Doğu Akdeniz Üniversitesinin hazırlık sınıfına bu yıl Gazi Terbiye'den mezun olmuş İngilizce öğretmenleri alınıyor ve öğretmen olarak atanıyor ve bu yıl Gazi Terbiye'den mezun olmuş, daha kendisi İngilizceyle pek fazla tanışmamış insanlarımız orda hazırlık sınıfında İngilizce lisanını, bir üniversitenin hazırlık sınıfında Doğu Akdeniz'de öğrencilere öğretecekler. Mümkün değil. Eğer değerini vermek istiyorsanız, eğer oraya üniversite densin istiyorsanız ki Sayın Bakan burda böbürlene böbürlene Doğu Akdeniz Üniversitesinden

Lefke Üniversitesinden, Yakın Doğu Üniversitesi bilmem ne üniversitesi, Near East Üniversitesi bilmem diğer isimlerini unuttuğumuz üniversitelerden bahsetti. Gerçekten samimi olup olmadığını çok merak ediyoruz hangi üniversite?

BAŞKAN - Sayın Ergün Vehbi, bitirebilecek misiniz, yoksa öğleden sonra devam etmek ister misiniz?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Devam edeceğim Sayın Başkan, çünkü Sayın Bakan zamanımızı aldığı için biz de...

BAŞKAN - Peki o halde öğleden sonraya bırakalım Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; oturuma kaldığımız yerden devam etmek üzere 14.30'a kadar ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanış saati: 12.55.

1150/...

- 1150 -

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 14.32

BAŞKAN- Mustafa Hacıahmetoğlu (En yaşıly üye sıfatıyla)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin II'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılınyın 12'nci Birleşiminin 2'nci oturumunu açıyorum.

Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi söz istem sırası Sayın Ergün Vehbi'dedir.

Sayın Ergün Vehbi lütfen buyurun.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANİ SERDAR DENKTAŞ
(Yerinden)- Kaç saat daha devam eder?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Bilmem, Sayın Bakanın ilgisine bağlı. İlgü gösterdiği müddetçe sorunları sıralamaya devam edeceğiz.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Harfiyen yerine gelecek söyledikleriniz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Şimdi, ana mektepten başıladık. İlkokula geldikdi. Geçelim biraz ortaokul sorunlarına değinelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilkokul...

1151/...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hadi, Erbilen yoktur. Rahat rahat konuş.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii. Sayın Bakanın mülakatı da bitsin efendim. Buyurun, buyurun. Ben beklerim. Birşey değil. Önemli değil.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Siz devam edin biz ayaktayken de.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Devam edeyim? Peki. Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilkokul sorunları çok tabii, ilk mektebin, ilköğrenimin. Orta öğretim daha da geniş boyutlarda sorunlarla karşı karşıya. Zaten en çok, Sayın Bakan da konuşmasında orta öğretim sorunlarını nasıl çözeceğine değindi. Yani, aslında sorunlar var da, onlara, işte hepsine önümüzdeki yıllarda çözüm getireceğini belirtti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sorunu olmasa Bakanlık ....

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sorunu olduğu için iktidardadır bakan. Sorunu olmasa ne yapacak?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Biz ters biliriz. Sorunları çözmeye yönelik, sorunlar olmasın, çözsün, yani sorunlar, ömür bitmediğine göre, devletin ömrü bitmediğine göre sorunlar da bitmez. Yeni sorunlar çıkar. Hele bu süratle dünyanın değişim içinde olduğu bir dönemde, yine dünya çok hızlı, şaşırtıcı bir gelişme içindedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- İşte onu söyledi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Teknoloji şaşırtıcı boyutlarda gelişme içindedir. Bu nedenle, buna uyum sağlayabilmek için, gerçekten atak, gerçekten büyük yatırımlara yer veren bir eğitim politikasını gütmek gerekir. Zaten bizim sıkıntımız, derdimizdir. sorunlara çözüm getirmek istemiyor mu Sayın Serakıncı? Söylüyor. İşte, bilgisayar ağırlıklı eğitime geçmek istiyoruz falan. Nasıl geçilecek?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- İstiyoruz değil. Başlayıp yoğunlaştırmak istiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İki tane, üç tane bilgisayarla, tümünden, bütün eğitim sistemini bilgisayar ağırlıklı sistem haline getirdiğin zaman övünme payı alabilirsin. Çünkü, uygar ülkeler, ölçü uygar ülkeler. Uygar ülkelere baktığın zaman, artık orada o öyle ve uygulamalı ders, yaşamdan alınan derslerle, kitaplar hepsi değişmiş, modernleşmiş. Biz halâ eski sistemi revize ederek yenilik getireceğimiz iddiasındayız. Mümkün değil. Geri kaldık. Bir defa çok geri kaldığımız için işte Sayın Bakan da bize buradan bilgisayarlı, uygar, modern sistemlere nasıl geçeceği yerine, okullarda sıra sorununu nasıl hallettiğini anlattı. Yani, epey ağırlıklı biçimde sıraların, yani çocukların oturacağı ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)-Rahleli . tedrisat.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Rahlelerin nasıl, o sorununu nasıl çözdüğünü anlattı. Yani, orada doğrusu tebrik etmek gerekir.Ama, Sayın Serakıncı'yı tebrik etmek gerekir de Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerine ne demek lâzım acaba? Yani, bizi okullarda rahleye muhtaç kılmış bir iktidarın, şimdi bakanı çıkıyor da, sıra sorununu hallettik. Nasıl halletti- Ankara Möble Fabrikası Eğitim Bakanlığına devredildi.

işte, bulursa güzel de, yarın, öbür gün döner sermaye bulursa. Çünkü ondan şikâyet edecek. Döner sermaye bulamayacak ve işte de yeniden ters dönecek.

BAŞKAN- Sayın Vehbi bir saniye. Sayın milletvekilleri; lütfen dinleyelim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Özellikle eğitimin konu olduğu bir yerde. Uygundur sayın Başkan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orta öğretimde de yine hamur öğretmenlerin elinde, hamur Eğitim Bakanlığının ve Hükümetin elinde. Çocuklarımıza biçim verecek, şekillendirecek. Biz Liseden 1958'lerde mezun olduk.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- 1959.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- 1958-1959 Döneminde mezun olduk. 1959-1960 Döneminde de üniversiteye gittik.

58'lerde, 57'lerde de biz o zaman Cirit Hisarında, Cirit Stadında, öyle namı diğer Cirit Stadında işte 19 Mayıs'ları falan kutlardık. Yine aynı şekilde eğer hava müsaitse pantolon gömlek giydirilir, sol sağ askeri nizamda yürüyüş yapardık resmi geçit, düdüklere çalardı birer sıra başlardık düdüklere çalar ona göre sol sağ yapılırdı. Değişen ne arkadaşlar sorarım size? Halâ liseli çocuklarımızı, ortaokullu çocuklarımızı üniformayla giydirip askerlere taklit ettirmeyi merifet sayıyoruz, asker gibi nasıl yürürler. Üstelik gayet de biçimsiz, çünkü asker her gün yürüyüşte, eğitimi var, o çocuklar için mümkün değil. Sadece onu göstermeye has, eğitmeye çalışıyoruz. Eller, kollar karışıyor o çocukların ayakları karışıyor nasıl geçecekler, kimi efendim sağa dönüp asker gibi başkanı, Cumhurbaşkanını ve komutanları selâmlıyor yani yanındakiyle konuşarak geçiyor ama halâ ortaokul öğrencilerimizi böyle üniforma özentisi, yürüyüş içinde törenlerden geçirmeye çalışıyoruz. Hani nerde değişim? Çağa...

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Lambada dansı mı yaptıracağız?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden) (Devamla) - Lambada dansı mı yapacaklar?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne birini yaptırın ne ötekini lambada yaptırmak mümkün değil. Aslında tabii gençler lambada yapacak, pop müziğine de oynayacak, rok müziğine de o ayrı. Türk müziğine de uyacak. Sırasında folklor da yapacaklar, folklor yapıyor da lambada dansı da oynayıp, ama herhalde tören yerinde veya sahalarda lambada yapmak için çocukları çıkartmak doğru olmaz. Ama asker yürüyüşüyle çıkarmak da doğru olmaz. Peki nasıl? Uygar bir toplum görüşü vereceksek alışın artık ve değiştirin, değişiklik getirin bir yenilik getirin. Yenilik getirin, hem öğretim açısından hem eğitim açısından çeşitli çiçek gibi giydirin o çocuklarımızı ve oyunlar oynasınlar. Değişik gösteriler yapsınlar. Bütün

dönemimizden bugüne kadar gelen değişiklik Hilmi Aka'nın paraşutçularından 2-3 tanesini o topluluğun başına atmak oldu. Bir gün Allah korusun birinin başına da düşecekler ya da o törende o protokolun üstüne düşecekler. Bütün gösterisi o. Ama çocuklar yine asker nizamında, öğretmenler de yine onların başında. Değiştiremediğinizin tipik bir misali. Muhafazakârlığın bu denli oluşuna insanın kızacağı geliyor. Ama Sayın Bakan anlatınca kendisi her ne kadar da muhafazakâr karakterli bir kişi olsa da anlattığında zannedersiniz ki ortalığı yedi. Sayın Serakıncı, Baş akıncı.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Altay dağlarından geldik.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İşte gidiyoruz zaten şimdi döndük tekrar.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Şimdi o tarafa doğru...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tekrar döndük ve...

MUSTAFA ADOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çağın gelişimi Serakıncı'ya uygun gidiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim Türk Cumhuriyetleri, Türk Cumhuriyetlerini...

BAŞKAN - Sayın konuşmacı, sayın milletvekilleri; karşılıklı konuştuğunuz takdirde Meclis, Meclislikten çıkar kardeşlerim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sağolun Sayın Başkan, ikazınızı uygun karşılıyoruz ama yalnız ben tabii konuşmam arasında bazı arkadaşlarımıza da yanıt vermek zorunda kalıyorum sabrınıza sığınarak Sayın Başkan.

BAŞKAN - Size değil Sayın Vehbi, daha fazla diğer milletvekillerine.

ERGÜN VEHBİ(Devamla) - Ben dış Türklerle ilişki kurulmasına karşı değilim. Sayın Bakan o müjdeyi de verdi. İşte burs vermeye başladık dedi. Nahçıvan, Azerbaycan, Türkmenistan gelen oldu mu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tataristan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha Tataristan. Fevziye Hanımın çocuklarına burs verdiniz öyle.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bulgaristan daha evvel.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O işte de yine UBP türü torpil başladı. Yani biri hasbel kader fırsat bulup geldiyse o avantaja sığınyor yani bu işte de bak yine geliyorsunuz. Bir hesap kitap, bir plân, bir program, bir ilişki kurmak yöntemi belirlenmiş değil.

Sadece, işte onlar fırsat buldu, biraz baş kaldırdı. O baş kaldırdığının sonucu efendim şimdi biz de ilişki kuruyoruz. Soruyorum. Daha bizim okulda çocuklarımız ne Nahcivan'ı bilir, ne Azerbaycan'ı bilir. Sorsanız çoğuna, ne başkentlerini tanırlar, ne Başbakanlarını tanırlar, ne yönetimlerini bilirler. Yani,.....

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Ne soylarını, ne sopalarnını.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Zaten bıraktı mı eski partin?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Okutacak olsan da Turancılığı ....

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Benim eski partimle bu işin ne alâkası var? Bu işte, zamanında Osmanlı İmparatorluğunun çökmesi sonucu oluşan yeni dünya nizamında, Lozan'la Türkiye'ye dayatılan bir Avrupa oyunu. İlgilenmeyeceksiniz. Alâkanız olmayacak. Olursa, işte panturanizmi canlandırıyor sunuz. Onun için tehlike arzeder. İşte Yunanlılar şimdi söylenmeye başladı. İşte panturanizm hortluyor falan. Bu korkuyla da Anadolu Türkleri de kabuklarına çekildiler. Şimdi, Anadolu Türklerinin dışındaki Türkler dünyadaki gelişimler neticesi canlanınca, işte sanki o canlanmayı biz yaratmışız havasında yine bayrağı kaptık. Oysa, biz avantaya konuyoruz da şimdi ilişki kuracağız. Onu da bir nizama, intizama bağlayalım. Efendim?

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ (Yerinden)- Bağımsızlık kavgalarının bayraktarlığını yaptın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- O doğru. Bizden... Ona bile sahip çıkamadık. Yani, bağımsızlık bayrağını önce çektik, sonra indirdik direktten. 1983 sonrası kurduk ve şimdiki günlere geldik. Halâ daha Dakar'a gideriz, Ulusal Birlik Partisi Hükümetinin Dışişleri Bakanı orada, işte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin de komisyonlarda gözlemci kabul edildiğinin kararının yeniden teyid edilmesini istiyor. Uğraşımız bu. Yine bağımsız... Efendim?

SERDAR DENKTAŞ (Yerinden)(Devamla)- Fena değil bugün çıkan karar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bağımsızlık yolunda istem halâ yok. Yani, İslâm Ülkelerine ...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Asıl üye gibi muamele görecektir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Asıl üye gibi değil. Bağımsız bir Cumhuriyetin kabul edilip edilmemesi istemiyle gitmedik oraya.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Hayır, sonradan çıkan karardır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Eski kararlarının teyidi olarak. O zaman bağımsızlık bayrağını gerçekten çekip, hem şimdi bağımsızlığına kavuşan, kavuşma yolunda olan diğer Türk Devletlerine, hem Avrupa'ya, hem İslâm Ülkelerine gidip ısrarla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanımalarını istemek gerekir. Herkesin bir anda bizi tanımalarını beklemek aslında doğru değildir. Mümkün de değildir. Ama tanımaya-caklar diye istemekten vazgeçmek son derece yanlış.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben orta öğretim konusuna değinmeye devam ediyorum. Sayın Bakan işte, askeri, ya da milletvekili arkadaşım, işte orada yürütmeyelim de, lambada mı yapsınlar dedi. Pek tabii ki bizim istediğimiz, orta öğretimin daha canlı, daha ilerici, daha geleceğe dönük, o özlediğimiz, o araştırmacı gençliği bulmayı, ona göre yetiştirmeyi, törenlerde, merasimlerde de halkımıza bunun imajının, bunun görüntüsünün verilmesini istediğimiz için bundan söz ettik. Yoksa, asker gibi geçit törenlerinde el, kol sallamak, orta öğretimdeki sorunların çözüldüğü anlamına gelmez. Araştırmacı gençlik yetiştirebilseydik, ÜSS'deki başarılarımız da ölçü olacaktı. Gerçi, ÜSS verilen eğitimin gerçek bir ölçüsü müdür? Pek tabii ki değildir. ama, eğer son bir hedefi senelerce, en azından liselerde iki sene, üç sene o yöne doğruysa, öğretmenler o yönde eğitime ağırlık veriyorsa ve girip de senin üniversiteye gidecek öğrencilerin ancak Erzincan'la, ancak Urfa'yla yarışabiliyorsa, düzeyini oradan alacaksın. Çıkıp burada, işte bizim Avrupalı, uygar bir toplumuz da eğitim düzeyimiz üstündür demeyeceksin.

Bugün ÜSS'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde orta eğitim mezunu öğrenciler başarısızdır. Kesinlikle başarısızdır.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - Erzincan'ın ortalaması çok yüksektir. Ya yanlış biliyorsun, ya...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Erzincan ölçüsü herhalde bir İstanbul ölçüsü olmamıştır şimdiye kadar. Yüksek olabilir de bir İstanbul ölçüsü yani biz eskiden burada İstanbul, İzmir, Ankara, en çok Adana ile falan yarışırđık. Dört-beş seneki standart bu doğrultuydu. İşte iyi gitti, yüksek şu oran sonra birdenbire baktık ki çok çok gerilerden geliyoruz ve zaten verilen rakamlardan gördüğümüz kadarı ile yüksek öğrenimde okuyan nüfusumuz artmakta, sayımız çoğalmakta, ama yüksek öğrenimde okuyan sayısı azalmakta. Eğer Açık Öğretimi dışta tutarsanız, bu yıl Sayın Bakanın verdiği rakamlar bizim dönemimizde Kıbrıslı Türklerin İstanbul, Ankara'daki, İzmir'deki öğrenci sayısından daha az. Yani o dönemde daha çok öğrenci vardı.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - Yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öyle. 1600-1500 dediniz, 1500 de şeyde var...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Senin zamanında ne arardı o kadar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 2000 civarında.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; liseleri halâ değiştiremediğimizi, orta öğretimi halâ değiştiremediğimizi kabul edelim. Yani laboratuvarları bu sene işte mecburi kıldık diyor Sayın Bakan. Aslında güzel bir girişim. Biz bunu zamanında da eleştirivorduk. Yani uygulamalı

ders görme usulünden çok uzaklaşıldı. Güzel birşey. Laboratuvar geliştirilmeli ama bir çoğunda okulların ya yoktur, ya da son derece yetersizdir. Yani mecburi yaparsınız ama yeterli düzeyde uygulama alanı yoksa, yeterli düzeyde o okullarda laboratuvar yoksa bu mecburiyetin hiçbir anlamı olmaz.

Üniversite çağındaki eğitim konusunda tam bir rezaleti yaşıyoruz demek mecburiyetindeyim. Üniversite öğrencileri halâ sahipsizdir, yıllardır sahipsizdir, halâ sahipsizdir.

(Meclis Başkan Vekili Vehbi Z. Serter, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı milletvekili Mustafa Hacıahmetoğlu'ndan devralır.)

Sayın Bakan %70'ine burs veriyoruz işte onun için biz sosyal devletiz diyor. Her gün gazetelerde de bu üniversite gençliğinin çılgınlıklarını izliyoruz, sürünüyoruz diyorlar, aç geziyorlar diyorlar, geçinemiyorlar diyorlar. Yalan mı söylüyorlar? 300 bin lira vererek burs verdim diye övünme hakkı var mı acaba bir yönetimin? Ama efendim çok burs değil, nedir?

GÜLİN SAYINER (Lefkoşa)(Yerinden) - Destekleme.

MUHARREM SÖYLEMEZ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Destekleme.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Destek alımı gibi birşey, destekleme.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden) - Türkiye'de kaç paradır Eşber Bey?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Gerçek muhtaç olanlara verilsin %70'ine verilmek yerine, gerçek muhtaç olanlar saptansın da hiç olmazsa belli düzeyde, geçinebilecekleri düzeyde verilsin.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Ocak'ta artıyor.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Ocak'ta artıyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ocak'tan sonra artıracaksınız. Belki 100-200 bin lira ilâve edersiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla) - Türkiye'de 200 bin lira imiş.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Türkiye'de olanaklar çoktur. Türkiye'de özel müesseselerin bursları da vardır, çok daha yüksektir. Devletin de gene çok daha yüksek sağladığı, mecburi hizmet koyarak yapıyor gerçi ama...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - İhtisasta Tübitak'ın verdikleridir, diğerleri 200 bin liradır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çok daha olanağa sahiptirler. Bize göre burs gereklidir. Yani Kıbrıs Türklerinin bugünkü yani sayenizde yani getirildiği seviyede Türkiye'de çoluk çocuk okutmak bir marifettir. Yani açık söyleyeyim. Maaşı 800-900 bin en çok, en kabadayı bir milyonlarda oynayan geniş bir memur ve çalışan kesimin üniversitede öğrenci okutması adeta bir mucize haline gelmiştir. Nasıl mümkündür? En az bir ailenin çocuğuna Türkiye'ye bugün her ay muntazaman yarım milyon lira göndermesi gerekir. Yetmiyor tabii yarım milyon lira en azdır, asgari bir standarda tutturmak isterseniz yarım milyon, 600 bin lira göndermesi, bir ailenin göndermesi gerekir.

Bu ücretlerle gelin o çocuklara bu parayı yollayın da çocuklar orada geçinsin, yaşasın, eylensin, dinlensin ve okusun, geleceğimiz için birer araştırmacı geliştirmeci, bilinçli insan olarak ülkemize gelsin mümkün değil bu koşullarda. O zaman devlet, eğer gerçekten sosyal devletse. Ücretleri kısıtlı, çalışanları perişan ettiniz. Hiç olmazsa gençliğe sahip çıkmak için bursları insanca yaşayacak bir düzeye getirmek zorunluluğu vardır. Bu yapılmıyor. Tabii yurt sorunu hala var. Yine üniversiteliler feryat ediyor. E, bu üniversite süresince olan sorunlar bittikten sonra daha büyük boyutta karşımıza çıkıyor. En azından iş bulamıyor. İş bulamayınca da besle, yetiştir sonra da işte gurbet ellere bulaşıkçı olarak ya da köfteci olarak yolla. Londra'da gitsinler işte wimpilerde çalışsınlar. Niye? Çünkü memlekette bir istihdam planlaması da yok. Yani eğitim planlaması olmadığı gibi, bir üretim planlaması da yoktur. İstihdam planlaması da yok. Halbuki devletlerin amacı tam istihdamı yaratmaktır. Bugün üniversite mezunları zaten plansız bir biçimde eğitimlerini sürdürüyorlar. Gereksiz ÜSS imtihanları sonucu, gereksiz birtakım fakültelerde yığılma mecburiyeti hasıl olmaktadır. Mezun olduktan sonra da işsiz kalmakta veya o mezun oldukları dalın dışında birtakım işlere girmekle karşı karşıya kalmaktadırlar. Yani uygar, çağdaş, araştıran bir gençlik, bir insan türü yaratmak istiyorsak üniversite sonrası da çocuklarımızın hem karnını doyurması gerek hem uluslararası ilişki içinde olması gerekir. Sık sık dışa açılabilmesi, gidebilmesi, gelebilmesi, dünyayı görebilmesi kendi kendini yenileyebilmesi gerekir. Biz bunları söylediğimizde bir hayal laeminde dinleyenleri yaşatmak mecburiyetinde kalıyoruz. Bırakın Avrupaya gitmeyi, gezmeyi veya araştırmacı bir düşünce ile Avrupa dışında da başka ülkelere gidip dünyanın gelişimini görmeyi bizim insanımız artık bugünkü ekonomik koşullarda, bugünkü ıstahardı itibarı ile karşıya dediğimiz, o eskiden, eskiler öyle derdi. Karşıya gideyim biraz tatil yapayım derdi. O karşıya Türkiye'ye bile gidip gelemiyor. Yani gitti, geldi mi perişan oluyor.

Yani kendi sınırlarımıza, kendi ulusal o küçük boyutumuza insanımızı hapsetmiş durumdayız. Kitap okumuyor, okulda modern eğitim teçhizat, bilgisayarlı teçhizat yok. Video kaset ve televizyonla eğitimi Sayın Bakan yaygınlaştıracak dedi. Kel başa şimşir tarak. Yani başta saç yok, şimşir tarak asıl.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)
- Yanlış mı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır yanlış değil. Yanlış değil ama eğer saç varsa o zaman o şimşir tarak gerçekten gider başa. Ama saç bırakmamışsınız. Yani eğitim yok. Hiçbirşey. Yani siz sıra derdindesiniz, yani oturacağı sırayı çözmeye, masayı çözmeye çalışıyorsunuz...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Masasız, sandalyesiz olmaz ki Sayın Ergün.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, oluyor içte bizim memleketimizde oluyor. Eksik. Ve şimdi gidermiş, Sayın Bakan gidermiş. Şimdi video. Onun için ben laf attım. O video kasetler karışmasın diye. Tabii bu zaten o video kasetler karışacak. Eğitim kasetleri yerine gençlerimiz o birkaç tane teçhizattan boş zamanlarında başka şeyler izleyecekler.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Miki mi seyredecekler?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne filmi? Biz söylemedik öyle birşey. Dr. gelir gelince şeyini... tabii ne filmi seyredeceklerini Sayın Bakan çok iyi bilir. Ama alt yapısı olmayan bir eğitimde diyorum ben, onu söylemeye çalışıyorum. Çok güzel her okula televizyonlu, videolu, lisan sistemi verebilecek teçhizatı altyapıyı ver. Ondan sonra video kasetini de ver. Çok güzel.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Tarihte kalmadı, gerçekçidir.

- 1165 -

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Muhafazakâr.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Çağa ayak uydurduk.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hani nerde uydurduk. Sözleri ile uydurma yetmiyor diyorum ben. Uygulama biz görmedik.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Zaman bizden yana çalıştı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversite eğitimi ülkemizde de maşallah çok gelişti. Hep kaygılarımızı buradan zamanında dile getirdik. Akdeniz Üniversitesi kurulurken de getirdik, söyledik. Üniversite kurulsun, oy da verdikti, oybirliği ile geçtiydi Akdeniz Üniversitesi Yasası tabii eksikliklerine, sakatlıklarına rağmen, karşı çıktığımız maddeler olmasına rağmen o zaman geçsin dedik. Yani bir üniversite kurulsun. Yani özerk bir üniversite kurun dedik ama işte güdümlü olmasın, bakanın güdümü olmasın falan dedik, itiraz ettik ama oy verdik. Ne oldu? O zamanlar çıkarsak zabıtlardan söylediklerimizi işte hepsi tek tek gerçekleşti. Bir defa büyük bir, son derece büyük bir finansman sıkıntısı içinde bir üniversite. Her yönü ile finansman sıkıntısı var. Yurt sorunu var, kitap sorunu var, lojman sorunu, ev sorunu var, heşeyden öteye öğretim görevlisi sorunu var. En büyük sorun. Yani bugün şu kadar öğrencimiz, 700 öğrencimiz var sadece KKTC'den. Bir o kadar da hatta daha fazla, iki misli de yabancı gelen, çoğu askerden kaçmak için gelen öğrenciler.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Yok, Sudan'daki askerden kaçmaz, öğrenmeye gelir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Onları söylemedim, Türkiye'den gelenleri kastettim ve bir kısmı tabii ki, hepsi değil.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Mevcut 4500.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 4500 mevcutluk bir üniversite kuruyorsunuz, rektöründen başka nerde ise profesörünüz yok. Olacak iş değil.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Olur mu be Ergün?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nedir var?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Sen de yahu be Ergün; beğenmezsin bizim yaptığımızı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Neyi beğenmiyorum. Sayın.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Vazgeçtim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir tane hade bir, hade iki tane daha var. Birkaç tane de doktor var, demin söylediklerim harfiyen tamamdır. Hazırlık sınıflarına bugün mezun olmuş, dün mezun olmuş, çocuk denecek yaşta genç kızları alıp öğretim görevlisi atıyorsunuz. Nasıl? Bir üniversitede laboratuvarı ile, dersliği ile, öğrenci sayısı ile ve öğretmenin düzeyi ile, seviyesi ile kalite olur ve bu devlet kontrolunda, devlet denetiminde bir üniversite. Yine de açıkça fazla hakkını yemeyeyim diğerleri ile kıyasladığımız takdirde ehvenişer sayılır. Yani Doğu Akdeniz Üniversitesi bütün sorunlarını bir yana bırakırsanız kısmen biçimlenmeye başladı. Bu kadar sene sonra da olsa işte yeri ile, yurdu ile birazcık öğrencisi ile öğretmeni ile birazcık biçimlenmeye doğru gidiyor. Peki onun dışındakilere ne diyeyim? Buradan çıktık söyledik, defatle söyledik. Özel üniversite kurulmasına düşünce olarak karşı değilim, kurulabilir. Ama üniversite dendiği zaman bir ilim yuvasıdır üniversite. Araştırmacı yanı olacak, geliştirmeci yanı olacak işte demin saydığımız unsurları içerecek, kampüsü ile, yurdu ile, öğretmeni ile bir bütünlük içinde laboratuvarı ile bir bütünlük içinde olacak ve gerçekten düzeyli öğrenci yetiştirecek.

Özel üniversiteler de bu standardı verirse neden olmasın- E, o zamanlar dedik yerden bitme, Türkiye'de üniversiteleri kazanamayan yüz binlerce öğrenciden parası olanlara ticari amaçlı okul açılıyor burada dedik. Sayın Bakanlar çıktı hiç olur mu öyle ticari amaçlı? Tabii ticari amaçlı ama denetimimiz, kontrolümüz altında. Herşeyi olacak. O koşulla bunların açılmasına izin verdik veya vereceğiz dendi. Şimdi alalım bu Doğu Akdeniz Üniversitesi dışında kendi üniversite etiketine lâyık gören üç tane okulumuz daha vardır. Kontrol var mı, denetim var mı, yurtları var mı? O çocuklar oralarda ne yer ne içer, nerde yatarlar, nerde kalırlar, kimler bu çocukların ensesinden 100 milyonlar kırmaktadır. Öğretmen var mı, laboratuvar var mı, doğru dürüst derslik var mı? Apartman katlarında üniversite olmaz. Mektep olmaz.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - KYÖK.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O KYÖK'ü de göreceğiz. O KYÖK de herhalde kıyak birşey olacak. Göreceğiz. Ama madem ki şimdiye kadar bu istihdam sürdü, geldi ve el atılmadı. Niye el atılmadı? Niye? Yazık değil mi Türkiye'den babasının parasını yiyen, buraya gelen ve memleketimiz hakkında çoğu zaman da kötü intibalarla ayrılıp giden çocuklara. Eğitim seviyeleri gerçekten aldıkları izne uygun mudur? Denetim hangi oranda yapılmaktadır? Ben soruşturdum. Öyle arada laf olsun diye telefoniye bazı konularda bilgi alınmakta. Ama hiçbir zaman bu Doğu Akdeniz Üniversite'si dışındaki okullarda sıkı bir denetim olamamaktadır. Zaten yok. Yani öğretim görevlileri yok. Doğru dürüst binaları yok. Doğru dürüst yurtları yok, doğru dürüst laboratuvarları yok. İşte ölçü, efendim Amerika'nın da tanıdığı diploma veriyoruz biz denkiz ve çarşaf çarşaf ilanlar veriyor. Kim denetliyor bunu? Aynı konuya geldim sabah. Nasıl bir tefeci yüzlerce insanın parasını yiyor bu memlekette ve yanına kalıyor

tefeciyi tutup kulağından o kişiler, parasını kaptıran kişiler çıkaramıyorsa mahkeme karşısına siz çıkarmanız lazım. Ama yapmıyorsunuz. Nasıl ki bazı bankalar kişileri, şahısları kurtarmak için yüzlerce, binlerce banka mudisini bankada olan insanı riske sokabilecek sahtelikler yapabiliyor, herkesin yanına kalıyor. Aynı sahtecilik sürüp gidiyor ve üniversite adı altında da bir orta oyunu oynanmaktadır bu memlekette. Ne zaman bitecek bu, ne zaman önlenecek, ne zaman dur denecek, ne zaman zorlanacak? Ne zaman kazançları zabturap altına alınarak da o kazançların hiç olmazsa belli bir kısmının o veren öğrencilerin hizmetine gitmesi sağlanacak? Bunlar hep sorun. Ve ne yazık ki şimdiye kadar çözümlenmemiş olan sorun olarak karşımızda duruyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün bunları yapacağız diyor Sayın Bakan. Ülkemizde yabancı dil sorunu vardır. Gittikçe vahimleşmektedir. Artık yabancı lisan bilen bırakın başka lisan bilen zor bulamıyorsun, Almanca, Fransızca bilen zor bulamıyorsun da İngilizce bilen de giderek azalmaktadır. Onu çözeceğiz. Üniversiteleri sorunları içinde KYÖK'ü hazırlıyoruz. O KYÖK'le kıyak bir biçimde onu da halledeceğiz. Video eğitimi getireceğiz. Yani televizyonla öğrenimi getirmek. Kuaför kursları açacağız. Kuaför kurslarını da açıyor.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - Hanımlar tuttu o işi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Zaten onlara hitaben söylediğinizin farkındayım. Her kesime burda bir mavi boncuk dağıtmaya çalışacağız. Mümkün olduğu kadar.

Bayanlara, velilere gençlere her kesime. Üniversitede öğrencisi olanlara herkese birer mavi boncuk dağıtmaya çalıştınız. Ama bütün bu söylediklerimiz %8, 9'luk bir bütçe payı ile. Yani bugün için eğitime ayrılan bir payla yapılmaz. Mümkün değil. Demek ki ya bizi aldatmaya çalışıyorsunuz, ya kendinizi aldatmaya çalışıyorsunuz, ya da halkı.

RUHSAN TUĞYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) -
Devlet, vatandaş işbirliği ile.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha, bir de o var.
Devlet, vatandaş işbirliği ile fon oluşturacak Sayın Bakan dolayısıyla bir kısım sorunları da onunla çözecek. Bu da hayaldir. Yani bu fon işi birtakım adamlara bir vergi kaçırma yolun haline gelecek sonuçta. Olacak olan budur. Nasıl ki bu memlekette Güvenlik Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına katkı diye vergi konur, vergidir resmen, herkes öder bu vergiyi çatır çutur...

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sen de çatır çutur ettin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kabahat bende değil efendim. Meclisin tabakları eskimeye başladı.

AHMET SEVİNÇ (Yerinden)(Devamla) - Akıtır galiba biraz su taşıtı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Akideli.

Güvenlik Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı vermek mecburiyetindesin, verirsin, ödersin. Bazı beyzadelerin fenasına gitti. Zengin mi zengin, ithalâtçı mı ithalâtçı, tüccar mı tüccar. Efendim veriyoruz ama hiç olmazsa vergiden düş. Yahu halk veriyor ama vergiden düşmüyor. Senden de bu parayı o vergilerinin dışında almak istiyoruz. Yani bu Güvenlik Kuvvetlerini güçlendirmek için bir ekstra tax'tır. Doğru mu değil mi o başka. Onu tartışmıyorum ben. Ama o vergilerinin dışında bir katkı gereği doğdu ve bu Güvenlik Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına para istendi. Ne yaptınız? Getirdiniz buraya, bu Mecliste bizim muhalefetimize rağmen vergiden muaf tuttunuz. Zengin sayılan Güvenlik Kuvvetlerini Güçlendirme Fonuna verdi parayı...

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Bir defaya mahsus olmak üzere.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir defaya, bir defa daha olursa onu da muaf tutacaksınız, a tuttunuz, vergiden muaf tuttunuz. Şimdi bu fon işi de devlet başka vergilerinden bağışlayarak bu fonu oluşturacak, yani bir cebinden çıkarıp öteki cebine koyacak ama bazı büyüklerin de, bazı zenginlerin de isimleri yardım yaptı diye plâket olarak duvara asılacak. Olacak olan, bu fon oyununda olacak olan budur

eğer olursa o da. Eğer işin ideal yanını düşünürsek ve olursa. Eğer işimiz biraz dış fonlara kalırsa bu eğitimde o söylenen hedeflere ulaşmak, çağı yakalamak, XXI'inci yüzyılın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Halkının profilini çizmek mümkün değildir. Onun için bu fon işinden de dönelim, külâhı masaya koyalım ve nasıl artırırız gelirlerimizi, nasıl artırırız ve bütçe payını nasıl artırırız bunun yolunu bulalım. Bu ülkede büyük çapta paralar ödeyerek Avrupa'da, Amerika'da çocuk okutamıyor, gerçi bazı torpilliler o işle de ayarlanıyor her işimizde olduğu gibi, eğitimde de tabii UBP türü bazı konularda torpil çalışmaktadır. Yani dün gelmedin, işte konuşmadın diyor arkadaşlar. Gelip konuştuğumuzda konuşmalarımız zaten benzer nitelikte oluyor. Yani dün gelsek işte İçişleri Bakanlığı Bütçesini eleştirmeye kalksak, ne eleştirecektik? Yaptığımız partizanlıkları eleştirecektir. Yani "T" izinlerinin nasıl parti merkezlerinden verildiğini eleştirecektik. Yani torpil, orada da torpil müessesesi var. Efendim?

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O düdü, bugünküne bak Eğitime.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Eğitimle hepsi bir bütündür. Devlet parça parça edip karşımıza getiriyoruz ve biz o tuzağa düşmeyiz. Devlette düşünce bir bütündür. UBP düşüncesi, Ulusal Birlik Partisinin hükümetlerinin düşüncesi budur. Eğitimde de var diyorum, "T" izninde var. Adamın arabası yok, "T" iznini alıyor. Araba yok "T" iznini alıyor, istim arkadan geliyor, sonra gidiyor araba ayarlıyor. Yani nasıl olur? Oluyor. Olmuyor mu? Oluyor.

AHMET SEVİNÇ (Yerinden)(Devamla) - Dün geçti, o düdü.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Niye dün geçti. Dün geçti ise bitti mi? Öğleden sonra Ulaştırma Bakanlığı vardı. Konuşsaydık neyi eleştirecektik? Telefon dağıtım işini. Bir bakıyorsun bir köy sanki Paris. Paris'in bir mahallesinden daha çok telefon yüzdesi düşüyor bir köyde 34, 40, 50 hatta bazı köylerde 85'lere varan telefon bağlı, Mağusa yöresinde bazı köylere Mehmet Bayram'a yakın bazı köylere gittiğin zaman oran fevkalâde yükseliyor. Bazı birşey de köylere o kadar insin ama hepsine insin.

Yani 3 tane UBP'ye çok yakın ya da Ulaştırma Bakanına çok yakın köyde oran, o orana çıkmasın. Bazı köylerde de tek telefon Belki bazılarında yok, o olanlarda da tek telefon, arızalı veya bir yerde kapalı, kimse istifade edemiyor. Telefon dağıtımı bu memlekette torpille oluyor. Yalan mı? İnkâr mı edeceksiniz? Torpil olmadı mı, UBP Merkezlerinden vizecik olmadı mı "T" izni alamazsın. Telefon alamazsın. Öyle dış burs falan almak o da hikaye, masal. Yani alamazsın . O da hep bir birine bağlı. Zihniyet meselesi. Biraz burs ayrılıyor dedi, birşey değil. Ama propaganda amaçlı olarak şu veya bu nedenle Fransa az da olsa bir burs veriyor, İngiltere az da olsa bir burs veriyor. Amerika biraz daha fazla olmak koşulu ile o da biraz daha fazla burs veriyor. Şimdi soruyorum. Hiç olmazsa biz okutamıyoruz, hiç olmazsa biz bu çocukları yollayamıyoruz, gönderemiyoruz. Bu burslu giden çocuklardan bu ülkeye geldikleri zaman istifade ediliyor mu? Hayır. Onu da takip etmiyorsunuz. Hele özellikle Eğitim Bakanlığı olarak böyle bir olanak buldunuz Amerika'nın hangi kentinde, neresinde bir çocuğunuz varsa gün ve gün izlemeniz gerekir. Aman o çocuğa daha iyi bir dünya görüşü ile daha iyi bir eğitim verilsin o ülkede. Hiç olmazsa biz kendimiz yetiştiremiyoruz, onları bilimsel metotla görgülü moderin teknolojiyi görmüş, bilmiş, yaşam biçimlerini öğrenmiş olarak burs verip göndermiyoruz. Hiç olmazsa bu fırsatı bulan çocukları izleyip de onlardan istifade edelim. Yapılıyor mu bu? Hayır. Onlar da kaderleri ile baş başa. Yani o burs olanağı sağlanmış çocuğu da gerçekten zeki, iyi yetişmiş çocuklar olmalarına rağmen kaybolup gidiyor. Yani, ya Amerika'da kayboluyor ya İngiltere'de kayboluyor. Yani gelmiyor, öyle kaybolup gidiyor veya geliyor burda kayboluyor. Burda da kaybediyorsunuz. Yani sadece orda değil . Burda ben size sayayım kaç tane Amerika'nın iyi üniversitelerinden, iyi okullarından kaç tane İngiltere'nin iyi okullarından mezun olmuş uzman çocuklar banka köşelerinde öyle arka odalarda evrak imzalayıp evrak dosyalıyor. E, yazık değil mi? Hiç olmazsa onları izleyelim ve madem biz yollayamıyoruz, biz okutamıyoruz. Onları izleyelim ve geldikten sonra alalım

devletin uzmanlıkları ile ilişkili katrolara yerleştirelim. Ve istifade edelim. 200'e ulaştı Sayın Bakan bunların sayısı. 200'ü aştı. Yabancı ülkelerde iyi eğitim görmüş... ben çökmekte olan imparatorluğun bozuk eğitim denen değişik ülkelerinden bahsetmiyorum. Ya bir Çekoslavakya'dan ya da bir Sovyetler Birliğindeki eğitimden bahsediyorum. Kaldı ki onun da bazı üniversitelerinden yine de üstün düzeyde eğitim almış çocuklar mezun olmaktadır. Hepsinde değilse bile bazılarında öyledir. Onlardan da yararlanalım. Ama burada onları istemiyorsunuz, çekemiyorsunuz. Geçmişten gelen bir hobiniz var. Ama Amerika'dan , Avrupa'dan, İngiltere'den mezun olan çocukları derleyip toparlayıp da uzmanlık dallarında bu memleketin değerlendirmesi gerekir. Bu da ne yazık ki yapılmamaktadır. Ahmet arkadaşım kızıyor. Tabii torpil müessesesi çalışıyor dediğim zaman canı sıkılıyor. Tabii UBP'nin milletvekili olarak hem üzülüyor, hem canı sıkılıyor. Ve bir de İlçe Başkanı Mağusa'nın. Ama gerçekten gizlenemiyor. Güneşi de balçıkla sıvayamazsın. Düşüyor. Açıldı mı şeffaf görünüyor. Hepsinde de. Burs'da da, "T" izninde de, telefon dağıtımında da, kredide de. Çoğu zaman iskanda geçmişte, hele hele geçmiş dönemde iskanda ne adam kayırmalar, ne torpiller dönmüştü.

Yine eğitimde bir Öğretmen Koleji iskandalları bu ülkede senelerce yaşanmadı mı? Hep beraber yaşamadık mı? Şehit çocuğunu alacaksın. Almışsa, alsın kardeşim. Ondan sonra o şehit çocuğunu perişan etsin. 60 kişi alacağım diye ilan etsin, sağdan soldan seçim kaygıları ile gelen baskılar neticesi sayıyı bu sefer 1200'e çıkarsın sonra 80'e düşürsün. Falan, filan. Bunlar Olmadı mı?

Bu planla, programla yürümesi gerekir, 21'inci asra toplumu hazırlayacak olan Eğitim Bakanlığının Öğretmen Koleji üzerindeki üzerindeki ipoteği değil midir? Hâlâ şayibeli o okula girişler, çıkışlar.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Bu seneki mi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu seneki den bahsetmedim ben.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Bakanlığın bütçesine baktığımız zaman hoşuma giden birşey gördüm ve buraya not ettim. Yani hepsini yazmadım, çünkü dediğim gibi değmez. Yani %8 oranı, %9 boyutundaki bir bütçe ile pek birşey yapılamaz. Ama 350 milyon var Karpaz için. Tabii bakanların çoğu Mağusa Cumhuriyetinden gelince o tarafa biraz eğilim var. Karpaz Mesleki Teknik Lisesinde...

AHMET KAŞİF (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bakanların yalnız üç tanesi, insafın olsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir üst kat yapılacakmış 350 milyon ayrılmış. Ne yapılıyor? Turizm öğrenilecek. Yani tatbiki turizm orada uygulamalı olarak öğrenilecek. Güzel bir yatırımama...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Hizmet içi eğitim olacak.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hizmet içi eğitim merkezi olacak. Tabii uygulamalı da deniyor.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Evet.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii uygulamalı denince de aklımıza Abostol Andrea'nın yakınına doğru gitmenin anlamını çıkaramadık. Yani eğer turizmde etkili, uygulamalı öğrenci yetiştireceksek, her gün bu turizmin içinde olması lazım gelir bu çocukların. Yani orda o bir yarım kat içinde oteli gibi yapıp da işte o çocukları oyalamayacaksanız, Girne'de olması lazım gelirdi, veya Lefkoşa'da olması lazım gelirdi.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Öğrenci yok oralarda.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Daha doğal turist...Efendim? E, tabii bunu da bulamayacaklar. Zaten getirip bağlamak istediğim odur. Yani bir seçim yatırımı olarak Sayın Bakan bölgesine, işte Karpaz bölgesine bir yatırım yapmak istiyor, 350 milyonluk bir yatırım koydu. Birşeyler de yapacak orda ama, o yörede öğrenci bulamayacak. Yani orda Karpaz'da turizm amaçlı uygulamalı öğrenci bulacak da yetiştirecek. Bulamayacak ve sonuçta da verimlilik merkezi, endüstriyel eğitim ve verimlilik merkezinin başına gelenler böyle okulların da başına gelecek. Çünkü ciddi olarak gerçekten öğrencisi ile, öğretmeni ile, altyapısı ile hesaplanmıyor yapılan yatırımlar. Yoksa güzel birşey. Turizme dönük, uygulamalı eğitim yapacak okullar açmak, ihdas etmek güzel ama, işte belli hemen bir seçim yatırımı kokan bir husus. Otem ne oldu, hani ne oldu? O da ideal başlatıldıydı geçmişte. Orda uygulamalı olarak yetiştirilecekti, sonra o Otem'den habire çocukları mezun ettiler, ettiler sokaklarda perişan ettiler bir daha da kimse öyle bir okula yaklaşmak istemedi, gitmek istemedi. Herşeyi ile hesaplamanız, planlamanız ve ona göre yatırımı yönlendirmeniz, yapmanız gerekir.

Mesleki liseleri Sayın Coşar her zaman söylerdi, işte çok güzel olanaklar var içinde. Öğrenci bulamıyorlar. Doğru dürüst öğrenci bulamıyorlar. Gerçekten son derece az öğretmeni sayısı. Neden? Çünkü, ülkede, ülke koşullarına uygun, meslek sahibi olduğu zaman işsiz kalıyorsun. Niye? Herkes devletin kapısına dayanmış vaziyette. Dışta, işte sanatını icra edecek de tornacılık yapacak da, ziraatçılık yapacak da, bilimsel, mektepli gibi marangozluk yapacak da para kazanacak. Mümkün değil. Ekonomi felç olmuş. Ya memur olunuyordu, ya ticarete atılınyordu, şimdi ticaret de berbat. İşte ticaret adamları da memurluğa özenir hale geldi bu memlekette. Söylüyorlar kendileri, ya bir standart ortalama bir yaşama kadar razı olacak hale getirdi bizi Ulusal Birlik partisi Hükümeti diyorlar. Bir memlekette ekonomik aktivite olmadığı müddetçe, bir memlekette doğru dürüst turizm olmadığı müddetçe, bir memlekette doğru dürüst tarımı destekleyen bir politika olmadığı müddetçe siz meslek liselerinden tarımcı, tornacı yetiştirmişiniz, onlar bir defa kendi mesleklerini icra etmediklerine, para kazanmadıkları için bir müddet sonra o sahadan vazgeçerler, vazgeçtikleri için de birbiri içinde verimlilik merkezi gibi, meslek liseleri gibi ya kapanır, ya da düşük randımanla çalışmak mecburiyetinde kalır.

Eski eserler konusuna da çok ciddi eğildiğini söyledi Sayın Bakan...

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ondan şüphem yok çünkü tarihten iyi anlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, tarihten iyi anlar da hesaptan iyi anlamıyor benim anladığım kadarı ile çünkü o söylediklkeri bu hesaba girmiyor. Yani tarihten anlamak yetmiyor, hesapta anlamak lâzım. Bakıyorum ben bütçeden aldım, eski eserleri onarmak, bakımını yapmak, restorasyonunu sağlamak için bütçeye iki milyar konmuştur. Bir tekiniherhalde bitirmesi yetmiyecek bir para. Restorasyon, benim söylememe gerek yok, çok büyük paralar getektiren bir konu. Bir tek Girne Kalesi ve çevresi o milyarlık restorasyondan önceki haline getirmek isterseniz bu iki milyar bitecek. Ki getirmek de lâzım. Yani o daha önce bütçeye konan o milyarlık restorasyon işi, o Girne Limanında nasıl yürüdü, nasıl oralarda o parlar atıldı onun hesabını da inşallah gün gele sorarız. O lambalar nasıl dikildi, sonra sökülüdü, ya da öyle bırakıldı. O oradaki kuleler nasıl yarım yamalak, yamalı bohça haline getirildi, bunun hesabını da gün gele...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) O bizim değil eski eserlerle bağlantılı olanlar...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başkan öyle karşılıklı olmaz, cevap verir kürsüden, ciddiyetini bozar salonun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabi buna paralel onarım, bakım, restorasyona ek olarak Sayın Erbilen, bir de kaçakçılık var bu memlekette, eski eser kaçakçılığı hala sürmektedir. Eskiden biraz daha fazlaydı, biraz ciddiyetle üzerine eğilince polis azaldı. Azaldıama hala devam etmektedir. Kazılar da...Efendim?

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Niçin eski eser kaçakçılığını biz engellemiyoruz de polis mi engelliyor?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Canım sizin de var da yani siz işte dediğim gibi ayagınızı yorganınıza göre uzatmak mecburiyetindesiniz çünkü nasıl önleyeceksiniz, önlemenin yolları var. Bir polisiye....

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - %99 kontrol altına alındığını kabul ediyorsunuz?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) , Polisin?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Ve Sayın Bakanın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nerde %99. %99 nerede denetim? Hala satılır, kaçırılıyor, hala kazılıyor, hala yerinden birtakım şeyler çıkarılıyor ve hala bunlar denetim altında değil.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nerde var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Var bölgeler var, değişik yerler bizim bölgemiz deriz, biz Lefkoşalı'yız, Lefkoşa da olur mu? Bir miktar Karpas'da var, bir miktar Yeşilırmak yöresinde var, Yedidalga yöresinde var.

AHMET SEVİNÇ (Yerinden) (Devamla) - Bölgeciliği koydun bugün konuşmana.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bölge, bölge böyle kazılan yerler var. Şimdi bunları önlenmesine yönelik çeşitli tedbirler var. Birisi polisiye tedbirler, ikincisi devletin sahip çıkması. O bölgelerin kontrol altına alınması. Polisiye tedbirlerle kaçakçılığın önlenmesi çok zor, ancak büyük çapta kaçakçılığı polis önleyebilir. Devletin her yöreye bekçi koyması, her yöreyi çitlemesi mümkün olmayacağına göre, bir başka yöntem de bulunan eski eserlere ortak sahip çıkmak. Yani bulanı ödüllendirmek, devletin o bulandan satın alması.

Bu da bir yöntemdir ve dünyada uygulanan bir yöntemdir ve bunun için de buraya koymanız lâzım bütçeye. Eski eser alımı. Yani bulandan satın alacaksın ve değrelendireceksin. Ondan sonra alacaksınız onları müzelere havale edeceksiniz, kaçakçılığın önlenmesi için bütçeye konan para yedi buçuk milyar lira.

AHMET SEViNÇ (Yerinden) (Devamla) - Bulandan alsa herkes kazacak ortalığı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, kazıyor zaten. Sen desen. de, demesen de kazıyor. Kim alıyor sen almayınca? Birleşmiş Milletler alıyor, yabancı turistler . Yani devlet alamadığı için çünkü yedi buçuk milyarla neyi alacaksın? Bütün toplam eski eser alımı için bu kadar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim önemli olduğu kadar, pek tabii ki eğitimci de önemlidir. Yani okullarımız kötü, sıra sorunumuz işte Sayın Bakanın girişimi ile bu sene güya hallolmuş, ama sıra yok okullarda. Herşeyimiz kötü, eksik de öğretmenlerimiz tamam mı? Bir de işin o yanına bakmak, üstelik insafli bakmak lazım. Yani her taraf aksıyor, devlet büyük bir ihmal içinde, kültürden eski esere kadar, derslikten laboratuvara kadar devlet büyük bir ihmal içinde. E, eğitimci herşeyi çözecek. Çözemez. Çünkü o devlet eğitimciyi de unutmuş vaziyette. Yani bugün bazı kamu görevlileri öğretmenlere gıpta eder. İşte onların özel yasaları var, iyi para alırlar, emeklilikleri iyi de bu kendi içinde ancak bir kıyaslama sonucu bazı ölçülerde doğru olabilir. Ama bunun dışına çıktığımız zaman bugün bizim öğretmenlerimiz artık Avrupa ile, bırakın Avrupa ile kıyaslamayı, Yunanistan'la kıyaslamayı, Türkiye ile bile kıyaslanamayacak boyutta gerilemiş durumdadır. Doğru dürüst maaşı yoktur öğretmenlerin. Doğru dürüst yan ödemeler de yoktur. Doğru dürüst lojman yoktur, doğru dürüst başka sağlanmış olanaklar da yoktur. Eğer bir öğretmen iyi bir maaş almıyorsa, kendi çocuğunu nasıl okutacağım derdini sürekli çekiyorsa, geçim sıkıntısı içinde ise, eğer bir öğretmen sosyal konut bulamazsa, sosyal konut bulamadığı gibi kendinin herhangi bir apartman dairesi alması da artık hayal haline gelmişse, apartmandan vazgeçtik, çocuk okutmaktan vazgeçtik, yeni bir araba alamıyorsa, arabasını yenileyemiyorsa, hatta aldığı arabanın taksidini ödeyemeyecek durumda ise, o öğretmenden, o eğitimciden, o öğrenciye ve o memlekete hayır gelmez ve gelmiyor da. Yani şu anda maalesef geçim derdine düşürdüğünüz öğretmenler yan iş bularak kazanç sağlama peşine düşmüştür. Büyük bir kısmı. Hiç olmazsa büyük kısmı, hepsi değilse bile, büyük bir kısmı başkaca birtakım işler

yapmaya çalışmaktadırlar. Hele emeklilerin, hele öğretmen emeklilerin daha büyük boyutlarda sıkıntı içindedirler. Ekonomik yönden, eğitim yönünden Sayın Serakıncı diyor ki hizmet içi eğitim öğretmenlerin güncelleşebilmesi için, bilgilerini güncelleştirebilmesi için sürekli sürdürüyoruz. Bize gelen şikayetler ve sendikaların yayınladığı demeçler hiç de bunu doğrular nitelikte değildir. Çok zayıf düzeyde bir hizmet içi eğitim var. Ama yetersizdir. Kaldı ki iddia ettiğiniz gibi 21'inci asrın Kıbrıs Türk halkının profilini araştırmacı yükselme arzusu olan dünyadaki gelişmeleri izleyecek...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - O konuşmadadır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha, o konuşmadadır. Yani gerçekte...

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Öğretmenliği cazip hale getirmemiz lazım dedim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Lazım Sayın Bakan da, ha bize söylüyorsun. Sen bizden önce eleştirip puanı sen almak istiyorsun. Sen puanı almaktan vazgeç de o sorunları çöz. Çünkü görev size ait. Yani madem bu böyle, bu bütçede öğretmenlerin özlük haklarının geliştirilmesi, onları geçim sıkıntısından kurtaracak yolların bulunması gerekirdi. Bulunması gerekir ki bir öğretmen geriye bakmayacak. Ben emekli olduğumda perişan olacağım düşüncesinde olmayacağım. Ek iş arama, ilave ders verme mecburiyetini, zorunluluğunu hissetmeyecek. Evini, barkını alabilecek, çocuğunu kendisi de okutabilecek. Ailesini geçindirebilecek, arabasını da alacak. Hatta ve hatta o çok fazla gördüğünüz o 2-3 aylık tatilinde hiç olmazsa bir-iki haftalık bir tatil yapabilecek. Hangi öğretmenimiz bugün 15 günlük, 20 günlük bir tatil olanağını ailesine sağlayabilecek durumdadır? Mümkün değil. Yani ne yapıyor? Ya çalışıyor o üç ayda, ya da bir kısmını yine okulla ilişkili geçiriyor, bu zamanının bir kısmını da öyle düşünceli biçimde Kardeş ocağında veya başka kulüplerde geçiriyor. Efendim?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Biraz da satır başlarından geç de uzadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Bakan da bize, öğretmenler konusunda bir çeşit teminat...

TOKAY KEREM (Lefkoşa) (Yerinden) - Tarım Bakanlığına geçtiniz?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öğleden sonra, o sonra, bundan sonra.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Öğleden sonra değil, sabahtır daha.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu sabahki programdır, devam ediyor. Öğleden sonranın programı ...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Devam edin Sayın Ergün Vehbi, sabaha kadar dinleyeceğiz.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar dinleyelim. Devam edin Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğretmenler konusunda Sayın Bakan da aynı hassasiyeti gösteriyor.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla)- Hassas adam.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ümit edelim ki bir girişimleri de o doğrultuda olsun ve öğretmenlerin özlük hakları, ihtiyaçları onları muhtaç etmeyecek düzeye getirilme yönüne adımlar atılsın. Nasıl olabilir? Sendika, Bakanlık arasındaki kopukluklar giderilmeli, bir araya gelmelidir. Yani çepheleşme, konuşmamın başında da söyledim, bu ülkeye yarar sağlamaz. Bakanlık sadece kendi doğrultusunda sendika ile, sendikacı olmaktan vaz geçmeli, bazı öğretmen kesimi sendikacıların da ideolog olma hevesinden kurtularak temsil ettikleri kitlenin sendikacılığını yapmaya başlamalıdır. Ve bu çerçevede Bakanlıkla sendikalar bu ülkede bir araya gelmelidir. İşte önümüzde yine maaş konuları gelecek, yine sıkıntılar başlayacak, kamu görevlisi sendikalar dışlandığı gibi öğretmenlere ait sendikalar da bu konuda dışlanacak, Maliye Bakanı ve Hükümet elbirliği ile burada süratle yasaları geçirecekler ve bir uzlaşma aramadan, yılı kapatmış olacaklar. O sendikalar da, o öğretmen sendikaları da bunun arkasından bir sene bunun hesabını sormaya çalışacaklar bakanlığa.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Zurnanın son deliği.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Son deliği. E, bu düzeyde öğretmenlerden randıman beklemek mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;. fark ediyorum arkadaşlar sabırsızlanmaya başladı, onun için sözlerimi özetleyerek bitirmeye çalışayım. Eğitim bir bütün olarak ele alınmalı ve tüm sıkıntıları planlanmalıdır. Sayın Serakıncı bize birtakım hedefler söyledi. Şunu, şunu, şunu yapmak istiyoruz veya yapcağız dedi ama belli ki plansızlık, programsızlık her şeye hakim olduğu gibi eğitime de hakim olmuş durumdadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ergün'cüğüm mal kararını buldu artık değil mi?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Adaoğlu, bağlıyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Seni dinlemek büyük zevktir ama...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Rica ediyorum, rica ediyorum. Bitiriyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir plan, program var Danışma Kurulunda.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet plan, program...

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Durduran'ın rekorunu mu kıracaksın?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O Danışma Kurulundaki plan, programa uymadığınız için ve bazı Bakanlar da uymadığı için...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bugün uygun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz de muhalefet olarak kendimizde konuşma hakkı gördük ve çıktık. Ona göre bundan sonra, plan ve program...Zaten tam plân ve programdan bahsederken geldiniz Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Dinliyordum seni can kulağı ile.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani eğitimde de toptan, tümü ile, sorunları ile, öğretmeni ile, eğitimcisi ile, yaygın örgün eğitimi hep ilkokulundan, ana okulundan, orta eğitiminden, üniversitesi ile ele alınmalı ve gerçekten planlanmalı, eğer 21'nci asra, çağına ayak uydurmak içinde olan bir gençlikle, bir insan kitlesi ile girmek istiyorsak. Eğer dünyada saygınlığı olan bir topluluk olarak yaşamak istiyorsak, eğer geleceğimize güvenmek, korkmadan, kaygılardan korumak istiyorsak bunu yapmak mecburiyetindeyiz. Çünkü bilinçli eğitimli toplumların

En azından Şu bütçeyi bütçe payı olarak iki misline çıkarmak lazım. Yani %8'den %9'lardan %17-18'lere bütçe payı olarak çıkarırsanız bu benim söylediklerimle Sayın serakıncı'nın söylediklerini birleştirerek bir gerçekçi eğitim sistemini rayına oturtabilirsiniz. 0 olamayacağına göre, bu eksik. Zaten bu ülkede bütçemizin altyapı yatırımlarını Türkiye üstleniyor. Yani dünyada başka hiçbir herhalde bağımsız ülkeye böyle bir avantaj nasip olmuyor. Yani altyapı yatırımları bir ülkede...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Artı, artı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Artı eğitimin de büyük bölümünü üstleniyor. Savunmayı da üstleniyor, eğitimin de büyük bölümünü üniversitelerinde okutuyor, kitaplarını yolluyor. Yani bunlar hepsi büyük avantajlar. Ülkelerde eğitimi zayıflatan, sağılığı zayıflatan, yatırımları azaltan, üretici yatırımlarını azaltan, altyapı ihtiyaçları, alt yapı yatırımlarıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Üstelik bir eğitim turizmi de vardır. Yani gelir getirici kaynak da odur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kesinlikle, ona da sağılıklı yürüyebildiğimiz takdirde o sahadan da istifade edebiliriz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Mağusa'ya ayda Şu kadar gelir var, Dağı Akdeniz Üniversitesinden.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, bitiriyorum, bağılıyorum. Önerilerimi söyleyim. Öneri yapmadı diyeceksiniz, bu kadar konuştu, öneri yapmadı. Ben diyorum ki birinci; bütçeyi iki katına çıkaralım. Olmayacak duaya amin dedik Şimdi.

Oturup bütünü ile ekonomi ve sosyal yapı planlanırken, eğitimin çok daha bilinçli bir şekilde altyapı ile, eğitmeni ile, şekli ile biçimi ile, reformları ile yeniden planlanmalı. Yani radikal olmalı. Üçüncüsü; üniversitelerden istifade etmenin yolları aranmalı. Demin sayın Adaoğlu da, ama o istifade etme yine planlı, programlı olmalı ve bu üniversite denen ne olduğu şu anda belirsiz kurumlara yönelik devlet gücünü koymak, denetim yapmak zorunluluğu getirilmelidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kalite.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kalite getirilmeli. Dört; yeni teknoloji izlenecek. Sürekli yeni teknoloji öyle bilgisayar konusunda olduğu gibi arkadan gitmeyecektir eğitim de. Şu anda arkadan gidiyor. Arkadan yapacağız diyoruz. Bilgisayar çağı geçiyor. Yani dünyada artık görüntülü telefon devri başladı, siz hâlâ telefon götürmeye çalışıyorsunuz da köylere, bununla övünüyorsunuz. İşte bilgisayarda da övünme buna banzer.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Beş ve son.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, uygulamalı eğitimi mutlaka bu ülkeye getirmeliyiz. Her sahada, her konuda uygulamalı ve yerel öğretimi yerel öğretim sağlanmalıdır. Yani yerel kaynakları çok iyi değerlendiren bir eğitim sistemi. Kitap konusu pek tabii ki Türkiye'den yardım alacağız. Pek tabii ki Türkiye'de okunan temel kitapları getireceğiz, okutacağız, ama o kitapları getirirken hiç olmazsa onları ıslah edeceğiz ve kendi koşullarımıza uyduracağız. Reform yapacağız. Kendi yerel koşullarımızı, yerel ihtiyaçlarımızı o kitaplara dahil edeceğiz, etmek mecburiyetindeyiz. Çocuklara Türkiye'deki akarsuları öğretelim, ama Türkiye olarak öğretelim. Bizim vatanımız gibi orayı öğretiyorsunuz da burdaki Kanlıdere'yi bilmeden, okumadan mezun olursa...

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI SERDAR
DENKTAŞ (Yerinden) - Kanlıdere mi kaldı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kalmayan Kanlıdere'nin yerini bile var ve onu bile bilmiyor çocuklar. Yani yeri var, yine de akıyor ama, yeri var. Bunu bile bilmiyor demek istedim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim çok önemlidir. Onun için biraz fazlaca belki zamanınızı aldık. Sayın bakan da muhalefet olarak bizim zamanımızı çalmıştı. Onun için...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ödeştiniz yani.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ödeştik sayılır. İçimizdekileri de döktük. Son bir cümle ile sözümü bağlayayım. Bu bütçe çok şey söyledi ama, hiçbirinin de olmayacağından eminim.

1188- 1189 -

Çünkü bu para ile ancak bu kadarı olur. Yani şimdi olandan fazlası bu bütçe ile konan para ile olamaz, mümkün değil ama yine de bizden söylemesi. Saygılar sunarım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - En azından Sayın Bakanı atladık. Hakkı yoktur buna.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İyi niyetle söyledik ama. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Ali Süha'dadır. Buyurun Ali Süha buyurun efendim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hade hoca sert ve haşin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) , Abi hade bakalım tarih konuş.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) Ali Bey bilimsel ve tamam konuşur konuları, Ergün Vehbi gibi...

ALİ SÜHA (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime önce Eğitim Bakanlığının bütçesinden almış olduğu payın hakikaten çok düşük olduğu ve bu payla mevcudu dahi idameden aciz kalacağı kanaatindeyim. Bütçeden sağlanan bu günkü pay, okullarımızı dahai mevcut statüsünü tamir ettirmek sureti ile yaşatmak başlı başına bir sorun haline gelecektir. Benden önceki konuşmacılar da bu miktarın yetersizliğine değinmişlerdir, açık kanaati konuşuyorum.

1190/...

Sayın milletvekilleri; bugün eğitim kurumlarımızın bir kesitini göz önüne getirirsek ana okuldan üniversiyete kadar kuruluşlarını sağlamış olduğumuz müesseselerimizle ben burada biraz büyük konuşacağım Türk toplumu bir mucizeyi gerçekleştirmiştir. Bunun şerefi sadece şu veya bu bakana, şu veya bu partiye değil başından beri, uzun yıllar, belki de 50 yıllık bir Türk Toplumunun eğitime vermiş olduğu mücadele ve katkının bir neticesi olarak by günkü bu mucize gerçekleştirilmiştir. Bundan 20 sene evvel hayal olan üniversitenin kuruluşu, bugün gerçekleşmiştir ve bu mucizenin neden gerçekleşmiş olduğunu da size sabrınıza sığınarak izah etmeye gayret edeceğim.

Sayın arkadaşlar; 19'uncu asra kadar Türk eğitim tarihe baktığınız zaman, Avrupa'dan çok daha ileridir ve bir paralellik de var. Avrupada da Eğitim müesseseleri kilseye bağlı kuruluşlar halinde yürüdü. Bizim eğitim müesseselerimiz de camiye dayalı olarak metreseler kanalı ile yürütülmüştür. Bunda bir terslik yoktur. Ancak daha kurulua, özellikle 19'uncu asırdan sonra gereken önemli vermememiz nedeni ile bir gerileme sözkonusudur ve biz Türkler olarak fevkalade eğitim politikaları vaz edildi geçmişte. Bunların bir tanesi yeniçerilik müessesesidir. Üzülerek söylüyorum ki birçok tarihçi arkadaşlarımız dahi yeniçerilik müessesesini sadece bir askeri kuruluş da vardı, getirdi şeklinde, sonuna doğru bozulan bir başıbozuk grup halinde görürler. Durum böyle değildir. Bu Türk zekâsının yarattığı fevkalade isabetli bir eğitim politikası. Neydi yeniçerilik müessesesindeki eğitim politikası?

Hıristiyan bir çocuğu alıyorsunuz 18 yaşına kadar, yani almış olduğunuz, belki 6 yaşındadır, 9 yaşındadır, onun şartları vardır. İlk evlât olmaz. Son evlât olmaz. Bir tane oldu mu olmaz. Çeşitli, belirli şartlarla alınan bu çocuklar ve çeşitli etnik gruplara, çeşitli dillerde konuşan bu yavru çocukları evvela ailelere dağıtırmış, fermanla ve fermanda da şöyle denir; her kim evlâdından farklı tutar, cezası şu olur. Yani terbiyesini, eğitimini ilk alacağı Müslüman ocağında aynen kendi öz evlâdı gibi muamele görmek, horlanmamak şartına bağlıyor ve ona belirli bir yaşa kadar yani acemi oğlanlara intisap edecek yaşa gelinceye kadar Türk anenesini, İslâm dinini, kültürünü, dilini, her şeyini öğretiyor. Ve neticede ne oluyor? Ben Osmanlıyım diyebiliyor. İşte bizim bu temel eğitim müesseselerimiz zamanla Amerika'da geliştirilmiş ve çeşitli ülkeden giden göçmenlerin çocukları bir müddet sonra ben Amerikanım demişti veya Sovyet Rusya da çeşitli etnik gruplara bağlı kişilerin ben Sovyet vatandaşım dedirten eğitim kurumlarıydı. Bizim kendi tarihimizde böyle muazzam bir eğitim kuruluşu mevcuttu ve vardır. Bizim eksiklerimiz bunları dikkatli bir şekilde, yani geçmişin üzerinden bir sünger çektiğimiz. Geçmişte neler yapıldı, bunların üzerinde durmuyoruz ve bunları geliştiremiyoruz. Hatta o da yoksa atılan görüş ve eğitim politikaları fevkalade güzel, isabetli ve düşünün siz ki 18 yaşına gelen bir Sırp çocuğu, bir Bulgar çocuğu, bir Romen çocuğu vatan gördüğü ve vatan olarak benimsediği devleti için ve vatani için ölebiliyor. Bu kadar bir eğitim sistemi geliştirmişiz.

İkinci büyük eğitimci Hasan Ali Yücel'dir. Ve özellikle kurmuş bulunduğu bu enstitülerin maalesef bugün değeri münakaşa konusu yapılmak istenmekte ve yapılmıştır. Ancak bir devre için bundan daha isabetli ve şunu söyleyeyim, derler ya eğitimin bir hazır formülü yoktur. Formülsiz kendi ülkenizde formülü bulacaksınız derler ya, işte Hasan Ali Yücel yangından çıkan Türk Milletine en uygun eğitim sistemini getirip yerleştirmiştir. Neydi...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tonguç da Hoca.

ALİ SÜHA (Devamla) - Tabîî Hasan Ali Yücel ve arkadaşları, Tonguç'lar, hiç şüphe yok. Efendim bir hatıramı burada zabıtlara geçmesi için aktarmak istiyorum. 102 yaşındayken, Allah rahmet eylesin Sayın Celâl Bayar'la bir sohbetimiz oldu. Aşağı yukarı iki saat süren bir sohbet. Ona şu soruyu sordum. Dedim ki Türkiye'yi bu kadar gelişmiş olarak tahmin ediyor muydunuz geçmişte? Dedik ki Türkiye'nin ilerleyeceğine emindim. Bir yerlere geleceğine de emindim. Ama Türkiye'nin, yani aşağı yukarı bu konuşma 82'lerde falan geçti, Türkiye'nin bugünkü seviyeye ulaşacağını kesin taayyül bile etmezdim dedi. Ve bana şu olayı anlattı. Bayar'ın Sovyetler Birliğine bir resmi ziyareti olmuştu. Tahmin ederim o zamanlar Kayseri Dokuma Fabrikasını kurmak içindi. Ve gezmekte olduğu bir büyük tesiste Celâl Bayar kendisine refakat eden Ruslara dedi ki, bu tesiste kaç tane mühendis ve teknisyen vardır dedi.

Cevap olarak da 600 tane var dedi. Benim dedi Bayar böyle keyfim kaçtı yüzüm indi dedi. Ruslar telaşa kapılmış acaba bir aksilik mi oldu? Acaba izaz ikramında bir eksiklik mi var? Mahiyetini araya koydular ve Bayar'a konu aktarıldığı zaman hayır ve şunu da ilave edeyim o onun sözleridir. Rusların ideolojisine bakmayın çok misafirperver insanlardır dedi ve döndü dedi ki, kesinlikle dediği her şey fevkalade güzel, benim dedi keyfimi kaçıran sizin bir tesisinizde 600 mühendis ve teknisyen var. Bizim bütün Türkiye'de 600 tane yoktur dedi. Ve döndü bana şöyle dedi, biz tayin ettiğimiz kaymakamlara evela küçük el becerileri, mın nasıl çakılır? Tahta nasıl kesilir? Ufak tefek tamiratlar nasıl yapılabilir ve nasıl boyanır? Biz kaymakamlara bu kursları verir ve bölgelerine gönderirdik.

Yani sayın arkadaşlarım, biz Çanakkale'de bir İstanbul Üniversitesi meslini gömdük, milli mücadelede...

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yedek subaylar olarak.

ALİ SUHA (Devamla) - Milli mücadelede o günleri yaşayanların bize bizzat anlattığı yaşlılar züriyetimiz de bitecek diye ağlıyorlardı. Genç yoktu. Biz harpler dolayısıyla Balkan Harbi, Birinci Dünya Savaşı ve milli mücadelede kaybetmiş olduğumuz muazam erkek nüfusu yerine onunla beraber hiç şüphe yok ki esnaf da büyük zaiyat vermiş ve gidilen yerlerde hiçbir teknik eleman yoktu. Şimdi Türkiye'nin eğitiminden sorumlu olan Hasan Ali Yücel ne yapması gerekirdi. Kaymakamına dahi el becerileri verme kursunu ihtiyacını duyan devlet, hiç şüphe yok ki öğretmen olarak tayin etmek isteyenlerine de el becerileri, inşaat, özellikle inşaat konusunda bu çocukları öğretmenliğin yanında fevkalade, fevkalade akademik yönden yetişen biz bu nesle beraber okuduk ve köy enstitülerinden gelen arkadaşlarımızın geniş kültürü karşısında adeta utandık. Onların okuduğu eserleri biz görmemiştik bile.

Hele Kıbrıs'tan yetişip gidenler için kütüphane yokluğu ki özellikle o zaman basılan...

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Klasikler.

ALİ SÜHA (Devamla) - Klasik eserleri hiç görmeden gittik. Bir iki piyasa romanı okumadan gittik ve gördük ki arkadaşlarımız bizden fersah fersah ilerideydi. Şimdi Türk Milleti bu kadar güzel, yerinde, icabında eğitim politikaları geliştirilmiştir. İftihar ediyoruz. Kıbrıs'a geldiğimiz zaman nerden nereye geldiğimizi de kısaca yine sabrınıza sığınarak burada kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Arkadaşlar 1943'te lise giriş imtihanlarına girdiğimiz zaman 680 aday ilkokul mezunu girdik. İçimizden 80 kişiyi aldılar. Biz de seçilen bahtiyarlar arasında ilk okuma fırsatı verildi. Siz düşünabiliyor musunuz? Bunun izahı var mıdır? 680 çocuğun içinden sadece 80 kişiliği başarılı veya sadece 80 kişi okuyabildi bir şeyi. İzahı mümkün müdür? Bu dar imkânların yarattığı olumsuz etkenlerdi. Nitekim kendi sınıfımızda fevkalade matematikten başarılı olan bir arkadaşımız iken Limasol'da onu cümbezsatarken gördüm.

Okuma fırsatı bulamamış, fevkalade başarılı bir çocuktur. Demek ki Türk Cemaatı Rum Cemaatının tam aksine özellikle orta eğitim konusuna çok geç başlamış, çok geç yatırım yapmıştır. Daha 43'lü yıllarda merkezde sadece bir tek lise vardı. 1944'e geldiğimiz zaman ilkokula dayalı birer sınıf ilâvesi ile orta okulu başlattık. Zamanla bunlar kaza merkezlerinde birer ortaokul halinde tecelli etmiş, kurulmuş, işte Baf Ortaokulu, Limasol Ortaokulu, Larnaka Bekir Paşa Ortaokulu, Mağusa Ortaokulu dediğimiz okullar böyle zaman içerisinde büyümüş, ta 51 - 52 yıllarına kadar geldik.

Sayın arkadaşlar; 1953 Mayıs ayında Lefkoşa'da bir toplantı oldu. Toplantıya Sayın Dr. Küçük başkanlık yapıyordu. Toplananların da sayısı 15 - 20 kişiyi geçmezdi. Konu kurulacak olan yeni bir lisenin nereye kurulması konusuydu. O zamanın çekişmesi, olumsuz havaların içerisinde kurulacak olan ikinci lisenin mutlaka Lefkoşa'da kurulmasında ısrar ediyorlardı, özellikle Sayın Konnolu. Biz de şu kanaatimizi ileri sürdük. Dedik ki Mağusa Lefkoşa'dan pek az daha ufak. ama Lefkoşa kadar önemli, Türk nüfusu açısından önemli ve gerek Mağusa ve gerekse Baf bu da kayıtlara geçsin diye söylüyorum, 1 lira 20 şilindi. Bu 20 şilini borçlanan veli 5 şilin ayda faiz vermek suretiyle lirada, çocuklarını okutuyordu. Ve çok veliler ödeyemediği okul ücretini ödemek için bizden zaman isterlerdi. İşte bilmem Haziran'da bakla kuruyacak, baklamızı satacağız veyahut kolakasımızı satacağız veya fasulyemizi satacağız. Alacağımız paradan veya kuzularımızı satacağız ve ödeyeceğiz.

Şimdi bizim ordaki tezimiz şu, ta Karpaz'dan, Baf'tan yüzbinlerce mesafe katederek Lefkoşa'ya evlât göndermek fevkâlade masraflı ve büyük meşakkat isteyen bir işti. Dolayısıyla lisenin açılacaksa Mağusa'da açılmasının müdafasını yaptık. Karar veremedik. Dağıldık. Konuyu o zaman Eğitim Bakanlığı Müsteşarı olan ve benim müdürüm olan çok Sayın Reşat Haldü Beye bir mektupla bildirdim. Açılacak lisenin, Anavatanın desteğiyle açılacak lisenin Mağusa'da açılmasını rica ettik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Namık Kemal'in kuruluşunu anlatıyorsunuz Hocam?

ALİ SÜHA (Devamla) - Evet. Kendisi bizzat, soyadını bugün unuttuğum, Sami Bey isminde Teknik Öğretim Şube, o zaman yüksekliği yok, şube müdürü, onu gönderdi ve mutlaka benimle temas etmesini rica etti. Geldi. Dr. Küçük telefon etti, Mağusa'dan geldim Sami Beyi aldım. Mağusa'ya götürdüm, bütün Rumların okullarını gezdirdim, ilkokulunu, ortaokulunu, lisesini ve bizim de o zaman tekkede iki - üç odalı küçük bir yerimizi, onu da ve netice itibarıyla bunun mutlaka...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kutup Osman Tekkesi.

ALİ SÜHA (Devamla) - Mutlaka Mağusa'da kurulması gerektiğini kendilerine izah ettim. O da bunu gayet makul karşıladı ve dönüşte Reşat Haldü Beye, Müsteşar Reşat Haldü beye verdiği raporda aynı şeyi tavsiye etti ve Namık Kemal Lisesi açıldı. Bu lise açıldığı zaman, diğer taraftan da İngiliz eğitimi de gerek Limasol, gerek Baf veya gerekse Larnaka'da kolejler kurulmuştur. Evet.

Ve biz sonra o zaman Baf Kolejinde idik. Onun da kolej haline gelmesinde birkaç arkadaşımızın büyük fedakârlığı vardır. Benim de katkıları vardı. Bizzat ısrarla burda kolej kurulmasına ısrar ettik. Gelen Layıd Bedi etüt etti, dedi ki peki farz edin ki öğrenciniz var mı? Yani öğretmen versin öğrenciniz var mı? Biz daha önce almış olduğumuz tedbirlerle beş altı öğrenciyi Lefkoşa'dan Baf'a getirmeyi temin ettik ve o beş altı öğretmeni de öğretmenliğini o yıl için yükledik ve netice itibarıyla temeli Baf Kolejinin de böylece atılmış oldu.

Şimdi sayın arkadaşlarım, 1970'lere geldiğimiz zaman 50 ile 70 yılları arasında Anavatanın geniş çapta Kıbrıs'a burs verdiği ve özellikle öğretmenliğe yönelik bursları, her alana burs vermiştir de özellikle öğretmen olacaklara uygulamış olduğu geniş burs politikası ile biz orta ve lise Anavatandan gelen kıymetli öğretmenlerimizle gördük. Burada bir vatandaşımızdan bahsetmek isterim. Sayın arkadaşlar, yüzlerce ve yüzlerce okuyan Kıbrıslının ve bu ülkede atılan, dolayısıyla yetişen öğretmenler, Kıbrıslı öğretmenler dolayısıyla atılan orta öğretim temelinin altında Mehmet Ertuğruloğlu ve Nefi Bey...

İSMET KOTAK ((Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kemal Oran.

ALİ SÜHA (Devamla) - Kemal Oran daha tali derecede ama özellikle Mehmet Ertuğruloğlu ...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Nefi Kuru.

ALİ SÜHA (Devamla) - Nefi Kuru Beylerin çok büyük katkıları olmuştur. Ve şimdi Sayın Bakana sesleniyorum. Mehmet Ertuğruloğlu 50 ile 70'li yıllar arasında yüzlerce okuyan Kıbrıslıya burs temin eden ve onları elinden tutan ve her türlü şartta, siyasi şartlar altında bu yolundan dönmeyen ve yardımlarını Kıbrıs'a ve mensubu olduğu cemaate esirgemeyen Mehmet Ertuğruloğlu ve Nefi Kuru Beyleri isimlerinin bir kuruluşa,

bir eğitim müessesesine verilmesi çok büyük bir kadirşinaslık örneğidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir kadirşinas borcumuzdur.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - İlk Ankara Büyükelçisi.

ALİ SUHA (Devamla) - 1960 yılı Kıbrıs eğitiminin bir dönüm noktası idi. O zamana kadar genel Kıbrıs marifi içerisinde küçük bir Türk masası olan Türk eğitimi 1960'ta marif müdürlüğü seviyesine getirilmiş ve gerek orta ve gerekse ilkokullarımız ve tabii sanat okullarımız bağlanmıştır. Daha sonra 63 olaylarının merkezde kazalar arasındaki irtibatı koparması, gerekli irtibatın sağlanamaması büyük müşkülâtler yaratmıştır ve 1970'li yıllara gelindiği zaman ilk defa full-time Eğitim Bakanı olmak şerefi bana nasip olmuştur. Ve o gün 1970'ten sonra bilhassa Eğitim Bakanlığında yapmış olduğumuz çeşitli ve organizasyonlarda talim terbiye ve özellikle teknik eğitimin ayrı bir masada, o zaman derdimizi anlatamadık şube amiri yardımcılığı şeklinde kurulmuş olan teknik eğitimin zamanla müsteşarlığa kadar çıktığını gördük, memnun olduk. Şimdi müdürlük seviyesindedir. O halde dünya tekniğe giderken Kıbrıs Marifinin sadece marif müdürüne bağlı ve klâsik liselerimizin müfettişleri tarafından kontrol edilen kuruluşlar olmaktan benim zamanımda kurtarılmış ve teknik eğitimde rayına oturmuştur.

Şimdi sayın arkadaşlarım; 1972'li, 73'lü yıllarda Kıbrıs'ta üniversite açma düşüncesi gelip geçmiştir. Ama ne buna maddi imkânımız vardı, ne ulaşım imkânlarımız yeterliydi, ne de bu maksat için ayırabileceğimiz arazimiz vardı. Bu bakımdan bugün Kıbrıs Türkünün kurmuş olduğu, gerek Doğu Akdeniz ve gerekse diğer üç üniversiteyle bile toplam dört üniversiteye çıkması büyük bir mucizedir. Ve bugün eğitim kuruluşları daha önce de dediğim gibi bir kesitini aldığımız zaman her şeyi tam bir kuruluş haline gelmiştir. Şimdi sorun nedir? Hiç şüphe yok ki sorun acaba şu politikayı uygulasak mı daha faydalıdır, bu politikayı uygulasak mı daha faydalıdır diye, müfredatlarımıza neyi alalım, neyi almayalım? Hiç şüphe yok ki eğitim canlı bir müessesedir. Durmaz. Toplum değiştikçe, nüfus sayısı arttıkça, görüşler değiştikçe eğitimin kabuk değiştirerek yeni politikalar vazetmesinden daha tabii bir şey olamaz. Bu arayış hayatımızın sonuna kadar devam edecektir. Bu arayış durmaz ve bu arayışla yeni politikalar elbette gelecektir. Mühim olan temel müesseselerimizi, eğitim kurumlarımızı kurup kurmama meselesidir. Bu bakımdan Kıbrıs Türkü fevkalade muazzam bir başarı sağlamıştır. Ama yeterli mi? Yeterli değil. Gönül daha şeyler de arzu eder. İnşallah bu ülkede Türkçe tedrisat yapan üniversiteleri de kuracağız ve yine bu ülkemizde çok daha değişik dallarda üniversiteler ve yüksek okullarımızı göreceğiz ve hiç şüphe yok ki ülke ekonomisine en büyük katkıyı da bu üniversitelerimizin sayısında sağlayacağız.

Doğu Akdeniz Üniversitesi takriben dört milyar lira vergi vermektedir. Buna mukabil Doğu Akdeniz Üniversitesinin Hükümetten sağladığı geçen yıl bir milyar, bu yıl tahmin ederim iki milyardır. Bunun bir kere daha gözden geçirilmesi ve kuruluş safhasında olan bu üniversitelerimize biraz daha müsamahalı davranmak mecburiyetindeyiz. Bir İngilizce öğretmen getirdiğiniz zaman ona vereceğiniz 450 Paunda

karşılık, takriben 450 Pauntta Vergi Dairesine verilir. Yani bir İngilizce öğretmeninin gelişi aşağı yukarı 900 Paunda mal olmaktadır üniversiteye. Ya bunu iade etmek lâzım, şu veya bu şekilde, tekrar cari bütçesine üniversitenin, bu... Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çok güzel bir öneri. İade edilsin bu vergiler Üniversitenin bütçesine diyorsunuz değil mi?

ALİ SÜHA (Devamla) - Evet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çok güzel.

ALİ SÜHA (Devamla) - Evet. Çünkü kalkınmak üzere olan bir üniversitedir. Ve topluma her bakımdan büyük faydası vardır. Ancak Lefkoşa maalesef bundan nasibini alamamıştır. Temenni ediyoruz ki kurulacak olan üniversitelerin bazı fakültelerin en azından buraya, Lefkoşa'ya da transfer edilsin ve buraya da bir canlılık getirilsin.

Üniversitemizin diğer bir sorunu da Kıbrıslı olan öğrencilerle Anavatan'dan gelen öğrencilerin farklı okul ücreti ödeme konusudur. Bu hiç arzu edilmeyen bir sürtüşmeyi ve bizim birer ileride elçimiz olacak, düşünebilir misiniz bir Libya'lı bizden mezun, Doğu Akdeniz'den mezun bir Libya'lı bugün ülkesinde rektördür. Bunun faydasını düşünebilir misiniz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Fiyatı biçilir mi bunun?

ALİ SÜHA (Devamla) - Bu bakımdan her biri birer Kıbrıs Türk Toplumunu için birer elçi olarak görmüş olduğumuz bu öğrencilerimizin arasına bu farkı sokmamak lâzım.

Bu da bir devlet işidir. Rahatlıkla bunu zaten formülleri üzerinde çalışılıyor ve ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Mesajı güzeldir en azından bunun.

ALİ SUHA (Devamla) - Evet. Ha ama devlet Bush politikası ile ne bileyim okul ücreti şudur. Mesela okul ücreti 1,700 dolar civarındadır ve şunu da söyleyim ki diğer üniversitelere göre fevkalade ucuzdur. Mesela Girne 2,500 pauntur. Yani 6,000 dolar. Lefke 4,000 dolar. Biz 1,700 dolardayız. Dolayısıyla oldukça nisbeten ucuz bir şey veriyoruz. Devlet arzú ederse Kıbrıs'ın bu farkını Üniversiteye ödemek mecburiyetindedir. Bulacağı zor bir şey değil. Bulacağı bir formülle bu aradaki farkı hem Kıbrıs'ın hem de yardıma muhtaç ve başarılı olan öğrencilerine de aynı şekilde devlet yardımı yapılabilir. Yapılmayacak diye birşey yoktur. Nitekim biz Kıbrıslılar olarak ne kadar beleş okuduğumuzu hepimiz herkes burda bilir.

Şimdi sayın arkadaşlar; eğitimin çeşitli ana hedefleri vardır. Bunlardan bir tanesi toplumsal bir, çok afedersiniz bazan toplumsal hayvandır derler insan için, biz toplumsal varlık diyelim. Toplumsal varlık olan bu insanın toplum içinde nasıl uyum sağlayacağını, nasıl birbiri ile yan yana yaşamasını öğreteceğimiz ana hedeflerden birisidir eğitimin. Şuna bir misal vereyim. Çok meşhur bir doktor, fevkalade diplomaları olan, Avrupada çeşitli eğitim kurslara tabi tutan bir doktorun, bir zamanlar burda bir klinik açtı. Ameliyata aldığı hastayı ameliyat masasına yatırdığı an der ki hastasına ameliyat masrafları mesela o zaman 30 Kıbrıs Lirası tutar, bunu hemen ödeyin der. Tamam der doktor, siz beni ameliyat edin kalkayım inşallah tabii ödemeden çıkacak değiliz hastaneden. E sen ölürsen ben kimden alacağım parayı der demez hasta da ameliyat masasından fırlar ve kaçır. Yani ameliyat edecek olanı adam emin değilse ameliyattan elbette vatandaş kalktı. Bu neyi gösterir? 100 tane

akademik diploma alabilirsiniz ama toplumla uyum sağla-
yamadığınız zaman o diplomalarınızın hiçbir işe yaramadığını
görürsünüz. Ve nitekim yaramamıştır ve nitekim bu vatanda-
şımız da adayı terk ederek başka yerlerde nasibini aramıştır.
Demek ki, toplum içinde bugün yaşlılara sorarsınız otobüse
girip de bir yaşlıya yer veren bir genç göremezsiniz. Bir
otobüse girdiğiniz zaman günaydın amca diyen yok diyor.
Bunu bana anlatan bir ahçı, yaşlı bir vatandaş. Ne oluyoruz
Ali Bey diyor. Nereye gidiyoruz diyor. Bir günaydın amca
diyene yok. İşte arkadaşlar eğitimin sevimli veya sevimsiz
gelen en önemli hususu o kişinin o gencin toplum içinde
nasıl yaşayacağını, nasıl uyum sağlayacağını öğretmektir
asıl önemli olan konu. İkincisi de hiç şüphe yok ki kendisi-
ni ülkenin ekonomisine hazırlayacak, katkıda bulunacak bilgi
ve becerileri verecek tarafıdır eğitimin. O da tabii teknik
bilgiler ve çeşitli derslerdir.

Dolayısıyla yaratıcı güç, benden evelki arkadaşların
da anlattığı, çok önemlidir. Ve biz toplum olarak o duruma geldik ki

başka ülkelerin yaratıcı zekâlarının ürünlerini vitrinlerde seyretmekle vakit geçiriyoruz ve ne demektir? Japonya'nın-ki mi daha iyi, Tayvan'ınki mi daha iyi, Alman'ınki mi daha sağlam, bilmem İngiliz'in mi? Senin katkın ne? Ve bunu genişletmek suretiyle bütün Türk ulusuna sesleniyorum ve diyorum ki; gençlerimiz artık kendi yaratıcı güçlerini de ekonomiye katmak mecburiyetindedir. Aksi halde bizim eğitim havada kalır, eğitim pratikte pek kıymet ifade etmez. Bu yönüyle eğitim müesseselerimizi üniversiteden sonra aşağıya doğru indiğimizde karşımıza liseler gelir. Kanaatimce liselerde en önemli husus gerek Maarif Kolejlerinin girişi, klasik liselerin de çıkışında ortaya koymuş olduğumuz imtihan sistemleridir. Klasik liselerimizin çıkışında en önemli konu ÜSS imtihanıdır. Burda Sayın Bakanın veya bizim burda yapabileceğimiz birşey yok. Ama bu sistemin gerek Kıbrıs Türkü için, gerek Anavatan Türkü için fevkalade bir handikap olduğu, hiçbir şeye hizmet etmediği ve iş eğitimden ziyade, öğretimden ziyade İngiliz'in tabiriyle trayning haline geliyor. Ne demektir trayning haline gelme tehlikesi? Nasıl bir atı alırsınız ve ordaki kabiliyeti geliştirirsiniz, nasıl bir kangal köpeğini alırsınız, 60 kelimelik vokobularisi var kangal köpeğinin. 60 komuta öğretebilirsiniz. Öğretecek o kadar. Şimdi bizim çocuklarımız da bu liselerde getirmiş olduğunuz imtihan sistemiyle ilkokulda fevkalade tahrikkâr, lisede fevkalâde tahrikkâr ve şunun manasını da komitede de izah ettim. Bir türlü anlayamıyorum. İki tane ÜSS imtihanı. Bunlar birbirine dayalı mı? Şu bakımdan dayalı. Birine girersiniz başarısızsanız zaten ikinciye giremezsiniz. Birinde başarılı olursanız ikinciye de girmek suretiyle bir başarı daha arıyorsunuz ve birisi son sınıfın ortalarında mı oluyor nedir? Şubatta mı olur ne?...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden): Nisanın başında olur.

ALİ SÜHA (Devamla)- Nisanın başında. Nisanın başında geçmeyen bir çocuğun içine düştüğü haleti ruhiyeyi düşünebilirsiniz. Mezun olsam ne olacak, olmasam ne olacak diyecek değil mi? Demez mi? Yani böylesine acaip bir imtihan sistemi yani kendi çocuklarımıza adeta ilmek geçirmek suretiyle idam mahkûmu şekline sokuyoruz ve o güzelim lise müfredatı döner dayanır belirli konulara, yani matematiğine veya belirli bir şeye saplanır ve eğitimi o hedef alır. İlkokullara geldiğimizde buna nasıl bir çare bulacağımızı bir türlü izah edemiyorum. Bu da fevkalade korkunç, tabiri bilerek kullanıyorum, sürçü lisan değildir, fevkalade korkunç bir handikaptır ilkokullardaki uygulama. O kadar imtihan seviyesi yükselmektedir ki Maarif Kolejlerine giriş, çalışan adeta lise müfredatı seviyesinde hazırlanması lazım orda başarılı olabilmesi için bu bir. İkincisi Allahın günü öğretmenlerin tek, özellikle şehir, şehir ilkokullarında öğretmenlerin tek endişesi son sınıflarda bu Maarif giriş imtihanları olduğu için Allahın günü 50 50, her birinde 50 soru olan ve adına test dedikleri kâğıtlar devamlı dağıtılır. Hafta sonunda bir öğrencinin bazan 3-4 tane yani 200, 50, 50 sorudan 200 soru hafta sonunu bu çocuğu evde kapalı bu 50 soruyu çalışacak

Kendi çalışacak, öğretmen de okuyup bu yanlıştır bu doğrudur, bu yanlıştır bu doğrudur çıkaracak. Yani öğretmenliği bu kadar basite indirgedik ve dar bir hedefe doğru yönelttik.

Maarif Kolejine girmeyeceğim diyenlerin bunu Sayın Bakana arz ediyorum, girmeyeceğim diyen çocuğun kaderi sınıftan dışarı atılmaktadır. Yani şu şekilde. Madem ki siz Maarif Kolejine gitmeyeceksin hade bakalım siz çıkın oynayın dışarda ve Maarif Kolejine girecek olanların eğitimini. Yani bu ne demektir? Birazcık önem verin denmişse bu kapıyı kapayın deyip yüklenen, yüklenme haline getirilmiştir ve dolayısıyla veliler de bu defa çocuklarını sınıftan atılmaması için evet girmeyeceği halde Maarif Kolejine, girecek der ve o da o kervana katılmak suretiyle bir Maarif Koleji isteryası haline getirdik toplumu. Marazi bir genç çocuk. Beşinci sınıftan özellikle mezun ettiğimiz yani on buçuk yaşında bazıları, bazıları on bir yaşında bu çocukları marazi birer tip haline sokuyoruz. Bunun kime ne yararı var? Bu eğitimin ne kazancı olur ben bilemiyorum.

Sayın Bakanın izahatından Maarif Kolejlerine hazırlık sınıflarının getirildiği söylenmiştir. Tabii altı yıl olduğu zaman ilkokulların ve devlet bu sistem üzerinde kurulduğu halde ve devlet bunun gereklerini çekebildiği halde birden bire beşe indirilmesi de acaip bir sistemdi ve bu çocuklar o on buçuk yaşında veya on bir yaşında ortaokula hazırlık sınıfına da uğramadan sokulabiliyor. Hiç olmazsa hazırlık sınıfı biraz belki yaşını başını da toparlaması açısından faydalı olur kanaatindeyim. Ve netice itibarıyla müfredatlar, bir defa şunu kafamıza iyice sokmak lazım, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversiteler, temel bilgi veren kuruluşlardır.

Bunların üstünde oynayamazsınız. Adam kalkar yine bu Meclis çatısı altında bu münakaşaları Eğitim Bakanı olduğum zaman şu münakaşa geçti. Özel sektör benden çok iyi Rumca bilen, çok iyi İngilizce bilen, çok iyi daktilo bilen, çok iyi shorthand bilen lise mezunu ister. Peki siz buna vereceğiniz maaş nedir bu çok iyi, çok iyi. Bu demektir ki fevkalade zekidir bu öğrenci. Diyelim ki yüksek tahsilden vazgeçtik bu öğrenci ve geldiği özel sektöre katıldı. Vereceğiniz haftalık nedir? Sıkı tutunun, iki Kıbrıs Lirası haftada. Kundura parası değil. Bu çok iyi, çok iyi, çok iyi istediğin insana acaba sen gerekli kıymeti verebiliyor musun? Bunlar esir mi? Haliyle okuyabilecek genç insanlarımız üniversitelere kaymaktadır ve kayacaktır. Varsa kabiliyeti kayacaktır ve okuyacaktır. Ama ÜSS'nin de bir faydası olmuştur, artık yüksek tahsil zekâya ve bilgiye dayanan bir sistem haline gelmiştir. Her bir devre 'A'dan 'Z'ye burs vermek suretiyle aman yetişsin de nasıl yetişirse yetişsin yerine hakikaten yetişebilecek genç elemanların gönderilmesi. Ama eğitimin asıl görevi bundan sonra başlıyor ve İngilizlerin dediği yani istikbalimizin yarısı vasat olan öğrencilerdir. Fevkalade zeki olmayan öğrencilerdir. Esas eğitimin uğraşacağı hakiki alan bunlardır. Çünkü bunlar, bu vasat çocuklarımız toplumun ekonomik gücünü teşkil eder. Polisi ondan çıkacak, esnafı ondan çıkacak, askeri ondan çıkacak. Vatani bunlar koruyacak. Dolayısıyla mühim olan bunları nasıl rehabilite etme imkânlarımız olacak. Bu bakımdan bu temel bilgi veren kuruluşlarla fazla oynamaya gelmez. Fark nerden başlar dediğimiz üniversite üstü tahsildedir farklarımız.

Yoksa tıp her yerde tıptır. İnsan anatomisini Türkiye'de de aynı görecek, Amerika'da da aynı görecek, Çin'de de aynı görecek. İnsan anatomisi değişmez, aynıdır. Dolayısıyla temel bilgi veren üniversiteler batı da dahil, özellikle endüstrinin arzu ettiği elemanı yetiştiremez. Yetiştirmesine de imkân yoktur. Ne maddeten imkân var, ne müfredat açısından imkân var. Kolay değildir üniversitelerde müfredat değişikliği. Ama ne lâzımdır ve biz de eksik olan ve Anavatanda da eksik olan husus nedir? Araştırma Enstitüleriyle... Eğitim bir bütündür aynı zamanda. Her kuruluş, her devlet kuruluşu, her özel şirket aynı zamanda birer eğitim müessesesidir ve eğer büyük şirketler var ise, gücü varsa, o şirketler eğitim, araştırma enstitüleri kurar. İşte asıl önemli olan doktora safhası bizden farklı olarak doktora safhası ve bu doktora safhasından sonra iktisap edilecek araştırma enstitüleridir. Şimdi özel sektör Anavatanda da ayak uyduramıyor ve her şeyi üniversiteden bekler. Bu mümkün değildir. Ve beklediği sürece beklediğini hiçbir devirde elde edemeyeceğini burada açık ve seçik anlatmak mecburiyetindeyiz. Dolayısıyla şu veya bu büyük holdinglerin her şeyden evvel bütçelerinin bir miktarını da araştırma kurumlarına ayırmak suretiyle veya bizzat kurmak suretiyle araştırmaya ayıracaktır ve eğitim böyle gelişir. Yoksa üniversitelerde ilim adamı yetişmez. İlim adamına namzet olanları belki yetişir. Bu bakımdan elbette ki modern imkânlardan eğitimin faydalanması şarttır. Kompütörü yavaş yavaş koyacaksınız. Ama kompütörü koymadık diye dünyanın da sonu değildir. Ve bir de şunu artık aklımıza koymak mecburiyetindeyiz ki prestij binalar kurmak

mecburiyetinde de değiliz. Pratik, sade, ama öğretmek isteyenlerin öğretebileceği bir ortamdır nihayet. Öğretebilen ağacın altında da.... Nitekim Afrikalıya öyle der İngilizler. Yani hurma çekirdeğiyle dahi öğretirsiniz. Yani illâ ki cicili bicili aparata da gerek yok. Öğretmek isteyen hurma çekirdeğiyle dahi öğretir. Bu bakımdan konu eğitim kalitesi olarak karşımıza çıkar. Elbette maddi imkânlar nisbetinde bu yöne önem vermek şarttır ve gereklidir. Ancak neticede gelip dayandığı nokta şudur: Soru şudur: Biz eğitime yapmış olduğumuz yatırımlara paralel ekonomiye yatırım yapabiliyor muyuz? Yani diğer bir deyişle eğitime yapmış olduğumuz ve fevkalade önemli olan bu insan yatırımına paralel ekonomi gelişmezse bu insanlarımızı absorbe edemez ekonomi. Edemeyince de kırgın, ülkesine küskün insanlar yetiştiririz. Dolayısıyla bugün için birinci derecede önemli olan husus bilhassa ekonomiye azami önem vererek her şeyden kısmak suretiyle endüstriye yönelmek mecburiyetindeyiz ve bu yetişen gençlere hayat hakkı...

Arkadaşlar dünya artık değişmiştir. Hiçbir millet yabancı bir milletin mensubuna sempati ile bakmaz. Ve kesinlikle de bakmayacak. Ve her geçen gün bunun çok ibretimiz misallerini görmekteyiz.

O halde o gencin, yetişen bir gencin kendi vatanında rehabilite edilmesi o en tabii hakkıdır, asıl çözüm aranacak nokta budur ve endüstriye ve ekonomiye dolayısıyla gerekli yatırımlar yapıldı mı? Yapılabiliyor mu? Asıl sorun budur ve buna cevap vermek mecburiyetindeyiz.

Geri kalan sendikalarla Bakanlık ilişkilerine gelince. Sayın arkadaşlar; son olay hakikaten üzücüdür, Bir taraftan Bakanlığın evet tatil değildir, diğer taraftan sendikanın tatildir diyerek çoluk çocuğun ortada perişan kalmasına hiç gerek yoktu. Bu gibi diyalogu çok daha evvelden kurmak gerekir. Benim şahsi inancım Cumhuriyet Bayramının ertesinde mutlaka bir tatil verilir. Ama az mı yorulur, çok mu yorulur ama yorulan bir grup vardır o Cumhuriyet Bayramına hazırlanmıştır, resmi geçit için saatlerce beklemiştir, geçmiştir önümüzden falan, artık onun ertesi günü bir gün tatil vermekte dünya şey etmez. Keşke zamanımızı hep böyle iyice değerlendirebilsek. Ama bunun dışında bizim karşılaştığımız en önemli sorun bu sendika ve Bakanlık sorunu şöyledir. Elbette ki Bakanlık haklı olarak kendi öğrencilerine en iyi eğitimi vermek istiyor ve o onun tabii hakkıdır. Diğer taraftan sendika kendi üyelerine en rahat çalışabilme ortamını yaratmak ister. O da kendi açısından haklı. Ama bunun üçüncü yolu vardır, o yolu denemekte fayda vardır. Eğer devlet eğitimi ana hedef olarak görürse ve çocuğun yetişmesi birinci derecede önemliyse o zaman başka tedbirler almak suretiyle ikinci bir öğretmen kitlesi de yaratabilir. Geçici öğretmen sistemiyle okul faaliyetlerini öğleden sonraya yayabilir ve çocukları meşgul edebilir. Ben halâ bugün dahi sadece haftada bir gün çocukların öğleden sonra bir kol faaliyetine sıkıştırılması vesair günleri aylak aylak televizyon seyretmelerine karşıyım. Onları okula çekecek, onların enerjisini tüketecek

ve onlara çeşitli beceriler verebilecek tedbirleri devlet pekala alabilir. Diğer taraftan Devlet Senfoni Orkestrasını da zamanında biz kurduk ve esas esprisi şuydu. Bir sürü gençlerimiz konservatuardan mezun olur gelir ve bu gençlerimizin karşısında sadece müzik öğretmenliği kalırdı. Müzik öğretmenlerinin sayısı da gayet mahdut olduğu için bu yetişen gençlerimizi Kıbrıs'ta tutmak imkanımız yoktu ve bunlar dağılıyorlardı Almanya'ya kaçıyorlardı, başka ülkelere göç ediyorlardı falan. Biz bu gençlerimizi Kıbrıs'ta tutabilmek için Senfoniye kurduk. Senfoninin asıl kuruluş amacı buydu.

İkinci kuruluş amacı, maalesef senfoniden istifade edilememektedir. Gönül arzu ederdi ki Devlet Başkanının, bazı kutlama günlerinde vermiş olduğu önemli bilhassa devlet başkanlarına, hükümet başkanlarına vermiş oldukları yemeklerde de senfoninin sesini duyuralım. Gerek Makarios zamanında, gerek İngiliz Valisi zamanında hiçbir kokteyl ve yemek müziksiz değildi ve müziğin o ülkenin seviyesini gösteren işte senfoni olabilir ancak bu müzikteki seviyesini gösteren kuruluşlar tarafından ya polis bandosu olurdu, ya polisin orkestrası olur ya ordunun orkestrası olurdu ama bir şey olurdu. Biz bu kuruluşu kurduk fakat hiçbir fonksiyonu kalmamış, işte kendilerine ısbat etmek için hele bir ara yattı bu takım şimdi yine arkadaşımız Yılmaz Bey geldi bir faaliyetlere girmiştir ve girilecektir. Daha başarılı olacağı kanaatindeyim ama önemli olan Devletin de bu kuruluşu zaman zaman hatırlaması ve ona gerekli katkıyı sağlatması gerekir.

Eski eserler konusuna gelince; bir konuya değinmek isterim. Ergün Vehbi arkadaşımız burada birkaç defa Kumarcılar Hanı, Kumarcılar Hanı diye bahsetmiştir. Aslında bu Hanın adı Kumarcılar Hanı değildir. Hımarcılar Hanıdır. Nasıl Deveciler Hanı varsa idi, develerin gidip konakladığı han, bunun kapısı daha ufak, buraya zamanın en önemli ulaşım vasıtası olan atla ulaşım zamanında Hımar, yani eşekler büyük bir rol oynardı. Bunun adı Hımarcılar'dır. Bunun da artık literatüre bu şekilde geçmesinde büyük fayda vardır ve bu hem yakışmaz bu kelime, hem de en kurunu-muşta devrinde böyle bir şeye imkân da yoktu o devirde. Bunun adı Hımarcılar Hanıdır.

Diğer bir husus eski eserlere Türkiye Cumhuriyeti katkısı olarak ve onların herhalde tasvibiyle ayrılan bakım, onarım, restorasyon konularına 2 milyarlık bir yatırım öngörülüyordu. 100 milyon da kendi devletimizin, yani Eğitim Bakanlığının katkısı olarak görülüyordu. Yanlışlık mı oldu, ne oldu, o 100 milyonu da sildik. Onunla 100 milyon bir mahalleye yetmez. Bunun artık milyarlar konuşmak lâzım. Ama o dahi olsa 100'ü aynı bile bıraksak enflasyonla bu 30 milyon demektir bu 92 rayicine göre. Ama en azından bu veya bir misli artırmak suretiyle eski eserlerin en önemli fonksiyonu olan bu restorasyon faaliyetini yürütmesine yardımcı olmak gerekirdi. Bu nasıl gözden kaçtı bilmiyoruz. Bunun tamiri imkânı var mı? Burada Sayın Bakan bir tedbir alabilir mi? Kendilerine bu konuyu işittirmek istiyorum.

Sayın arkadaşlar; Eğitim Bakanlığı çok zengin bir konudur. Herkesin konuşabileceği bir konudur. Ancak karamsar olmaya gerek yok. Kuruluşlarımız iyi yoldadır. Bütün konu

ufak tefek rötuşları yapmak suretiyle modernize etmek, günün şartlarına uydurma imkânlarımız var mı, yok mu, bu konuyu eleştirmek gerekir. Saygılarımla efendim.

BAŞKAN- Sayın Ali Süha teşekkür ederiz.
Sayın Bakan söz ister misiniz?...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Başka konuşacak olan var mı?

BAŞKAN- Yoktur. Buyurun efendim. Buyurun Sayın Bakan.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sabahtan başladık, saat 17.00'ye kadar Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığının bütçesi müzakere edilmiştir. Bu parlamentomuzda iktidar ve muhalefet olarak eğitime ne denli önem verdiğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir ve bundan büyük bir memnuniyet duymaktayım. Konuşmacı arkadaşlarımla söylediklerini büyük bir dikkatle izledim. Değişik görüşler olması da doğaldır. Ama bizlere güç veren, bizleri teyid eden gerçeklerin de olması ayrıca bir memnuniyet vesilesidir. Sayın Ali Süha'nın geçmişi de dile getirerek, geçmiş deneyimlerini de dile getirerek, eğitimin tarihçesinden ve geçmişte eğitime katkılarda bulunanlardan söz etmiş olması ve Kıbrıs'taki eğitim konusundaki görüşlerini beyan etmesi bizlere aynı zamanda da bu zor ama zor olduğu kadar da önemli olan bu eğitim ve kültür işlerinde güç kaynağı olmuştur. Bunu da bu vesileyle belirtmiş olayım ve ben Milli Eğitim ve Kültür Bakanı olarak benden önce eğitim ve kültüre hizmet veren

Ellerinden geldiğince bu zor görevi yerine getirmeye çalışan arkadaşlarıma teşekkür etmek isterim. Gerçekten Kıbrıs eğitimi önemli atılımlar içerisindedir. Bütçedeki payımız doğrudur bu büyük uğraşın karşılığı olarak yeterli değildir. Ama şunu ben konuşmam içerisinde de söylemiştim, alt yapıları bir yandan yaparken imkânlarımızı da her bakımdan zorlayarak ne vermemiz gerekirse yapmak gayreti içerisinde olacağız ve bu bilinç hakim olduğu sürece de mutlaka eğitim ve kültürün payları ve bu sahaya yapılacak yatırımlar her geçen gün giderek artacaktır. Tekrardan teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri...Söz mü istiyorsunuz?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Evet.

BAŞKAN - Peki buyurun Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce istemiş olduğumuz bir randevudan dolayı saat 4'te verildiği için bu sırayı izleyemedim. Ancak bazı arkadaşların hoşgörüsüne sığınarak, yalnızca konuşup konuşamayacağımı bu Tüzük çerçevesinde son söz milletvekilinin olduğunu hatırlatmak üzere milletvekillerinin bu konuşma hakkına sahip olduğunu da belirtmek isterim. Tabii arkadaşlarımız yeminden yemine konuşmayı yeğliyorlarsa, vatandaş sorunları, eğitimi, hiçbir konusu arkadaşlarımızı ilgilendirmiyorsa benim onlar hakkında söyleyecek bir şeyim yok. Ancak milletvekili olarak, bir siyasi partinin temsilcisi olarak kendimizi hükümlü ve yükümlü hissettiğimizden dolayı milletvekillik görevleri içerisinde vatandaş problemlerini bu kürsüden anlatmak olduğuna göre anlatmak istemeyen arkadaşlarımıza da söyleyecek bir şeyimiz yok. Yine de Sayın Bakandan önce konuşamadığım için, konuşamamak mecburiyetinde kaldığım için ben özür diliyorum belki bir sırayı takip edemediğim için.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akın, estağfurlah, buyurun.

KENAN AKIN (Devamla) - Yine ben Sayın Bakan cevap vermek mecburiyetinde kalacağı için, ben yine...

TESBİTE EDİLEMİYEN BİR MİLLETVEKİLİ - Anlaşılmayan sözler.

KENAN AKIN (Devamla) - Yok başlayacak, bu bir peşrevdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesinin görüşüldüğü şu anda eğitime baktığımızda Eğitim Bakanlığının bünyesindeki ve eğitim kuruluşları çerçevesinde eğitimi ilerletecek, eğitimi kökleştirecek daha da yoğunlaştırmak yerine partizanlığın alabildiğine hareketli olduğu bir kuruluş haline gelmiştir maalesef. Eğitim takvimi başlarken halâ oturmak için sandalye, yazmak için masa, kullanmak için tuvalet, içmek için su olmayan okullarımızın bulunduğu bu dönemde, eğitimin çok başarılı olduğunu söylemek mümlün değildir. Eğitimi zorunlu tutuyoruz. İlkokuldan ortaokul sonuna kadar eğitimi zorunlu tuttuğumuz hallerde bile halâ eğitimi verebilmek için okullarda para toplanmakta, talebelerde var yok çocuklarımızın maneviyatıyla oynama pahasına da olsa istemeyerek çocuklarımızdan para toplayarak tekstir kağıdı alabilmek için okullarda para toplanmaktadır. Bu kağıtları alabilmek için kaynağı bulmak Eğitim Bakanının görevidir, başlıca görevidir. Eğer eğitimi zorunlu kılıyorsak çocuklarımıza iyi eğitim vererek daha aydınlık günlere hazırlamak istiyorsak bu imkânları hazırlamak, çocukları, fakir ailenin çocukları da dahil 3-5 kuruşla eğitim yapıldığı zaman bu eğitimin geleceğinden kuşku duymamak elde değildir.

İlkokulları bırakıyoruz. İlkokulların durumları, köydeki, daha fazla zaman almamak için, Tarım Bakanlığı Bütçesine fazla sarkmaması için kısa konuşmaya çalışacağım. İlkokulları bırakıyorum. Köylerdeki durumları, kırık camları, çocukların okula gidip gelirken perişanlığı, öğretmensizliklerini derken, öğretmenlerin uzak yerlerden tayini yapılmasından dolayı geç gitmeleri, öğretmenlerin zamanında eğitime başlamamalarını hiç fazla gündeme getirmeyeceğim. Diğer arkadaşlar gündeme getirmişlerdir. Kaç okulumuz var orta ve lise eğitimi yapan ve gençliğimizin dününü ve yarınını nasıl çyetişebileceği, kültürünü artırabileceği, okulun yararlanabileceği kaç tane kütüphanemiz var? Çocuklarımızın daha iyi eğitim görebilmesi, isteneni öğrenebilmesi için kaç tane kütüphanesi var? Bunları pek de tatminkâr sayıda bulmak mümkün değildir. Okullarımız, şu andaki durumlarını çok fedakâr şekilde çalışan birçok okul aile birliklerine borçludurlar ve o okul aile birliklerine de buradan da teşekkür etmek istiyor. Ancak, bütün okul aile birlikleri çalışma yaparken, maalesef mali yönden Eğitim Bakanlığının denetlediğini de görmemiz mümkün değildir. Neyi, nasıl topluyorlar, neye harcıyorlar, mümkün değil. Mağusa Maarif Kolejini, ismini vererek söylüyorum, 1990-1991 eğitim yılı içerisinde her talebeden 20'şer bin lira para toplantı spor sahası yapılması için. Maalesef o para toplandığı halde...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kaç para topladılar?

KENAN AKIN (Devamla)- 20'şer bin lira. Mağusa.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Çatladı mı yani 20 bin lira verdiyse yahu?

KENAN AKIN (Devamla)- Spor sahası maksatlı toplanıyor. Ama, halâ biz hizmetin gelmediğini görmek, o para toplansın. Çocuklara spor için yapılsın. 50'şer bin lira. Ama, hizmet

amaçlı toplanan paranın yerine hizmet görmeyince, o toplanan paralar hakkında ben kuşkuya girerim. Bunun denetlemesini kim yapacak? Sayın Ruhsan Hanım da o okulda zannedersem aile birliğinde veyahut da Hüseyin Bey zannedersem görevlidir.

RUHSAN TUĞYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sizinle aynı fikirde değilim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Borçlu çıktınız.

KENAN AKIN (Devamla)- Hizmet görülmediği için. spor sahası için para toplanıyor.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden)- Yarın gidip açacağız. Kantin yaptılar.

RUHSAN TUĞYAN (Yerinden)(Devamla)- Ara sıra ziyarete gelin. Koskoca kafeterya yapıldı çocukları yağmurda kalmasın diye.

KENAN AKIN (Devamla)- Spor sahası için toplanıyor, kantin yapılıyor.

RUHSAN TUĞYAN (Yerinden)(Devamla)- O ayrı bir konu.

KENAN AKIN (Devamla)- Para, spor sahası yapılmak için toplanıyor.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- O zaman para yedi demek istiyorsun. O mana çıkar.

KENAN AKIN (Devamla)- Para yenildi demiyorum ben. Spor sahasının yapılmadığını görünce o paranın akıbetinden ben kuşku duyarım. Şüphe duyarım.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sen o zaman para yedi demek istedin. O mana çıkar.

KENAN AKIN (Devamla)- Sizin yorumunuz oysa benim söyleyecek birşeyim yok.

- DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Senin aklındaki odur.

KENAN AKIN (Devamla)- O kafeterya yapılacağına, koskoca Maarif Kolejine kütüphane yapılırsa daha iyi değil miydi?

RUHSAN TUĞYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Onu okul aile birliği toplantısında gidin tartışın.

KENAN AKIN (Devamla)- İşte.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O da iyidir. Madem çocukların oturacak yeri yoktu birşey değil Kenan'ım.

KENAN AKIN (Devamla)- Bu olumsuzluklar devam ederken, eğitim seviyesindeki düşüşü de devamlı görmek mümkündür. Bunu fazla detaylı anlatmaya gerek yok. Üniversite giriş sınavlarındaki Kıbrıslı talebelerin başarısızlıkları, başarısızlık sayısının da devamlı düşmesi bunu ...

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Kıbrıslı talebelerin değil, talebelerimizin.

KENAN AKIN (Devamla)- Talebelerimizin, üniversitedeki sınavlarda başarısız olması, şu andaki eğitim sisteminin verimli olmamasından dolayı. Bu mali olabilir. Öğretmenler para vermemişsen, veremiyorsan, birtakım imkânsızlıklardan dolayı olabilir ama, bu imkânsızlıkları aşmak mutlaka Hükümetin görevidir. Burslara baktığımızda üniversite gençliğini, asgari ücretin ne kadar gülünç olduğu halde, 806,000 liralık yardımı burs olarak hedef almak durumundasınız ki birçok, aşağı yukarı bu Meclis koltuğunda oturan birçok milletvekili, bakan arkadaşımızın, Başbakanımız dahil, Türkiye'deki şartların ne denli, talebelik zamanındaki şartların ne kadar külfet getirdiğini bilerek düşünürsek, bugünkü bursların gülünç durumda olduğunu size hatırlatmakta fayda vardır. Köy okullarındaki öğretmen tayinlerinin yanlış olmasıyla birlikte, biraz önce söylediğim gibi, köylerdeki lojmanları politik çıkarları için ulufe dağıtır gibi, köy okul lojmanlarını lojman-

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden) - Nasıl?

KENAN AKIN (Devamla) - Öğretmen lojmanı bir kişiye tahsis edildi. Kimdi o kişi? Kim olduğunu araştırırsanız çok iyi bilirsiniz. Köylü okula çocuklarını göndermeme eylemine bile gitmişlerdi o konuda.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla) - Ne zaman?

KENAN AKIN (Devamla) - İki yıl önce. Öğretmen lojmanıydı. Öğretmen lojmanı bir kişiye tahsis edildi. O kişiye, tahsis edilen kişilerin kim olduğunu arkadaşlarımız bilmektedirler.

Öğretmenler Gününde yanlış tayinlerden dolayı okula eğitim verme aşkı ile dolu insanların trafik kazasında kaybettiğimiz hocaları Öğretmenler Gününde yılın öğretmeni olarak kutluyoruz. Halbuki bu ülkedeki öğretmenlerin hepsi yılın öğretmeni olabilmesi için devletin tüm öğretmenlerimize sahip çıkmak zorunda olması gerekmektedir. Dileriz bundan sonra inşallah hiçbir öğretmenimizin burnu dahi kanamaz, trafik kazasında yılın öğretmeni olması için bir kaza da inşallah hiçbir öğretmenimiz yapmaz, hiçbir öğretmenimizin burnu kanamasın, varsın hiçbir öğretmenimizi de Bakanlık yılın öğretmeni diye ilân etmesin. Öldükten sonra bir öğretmenin yılın öğretmeni ilân edilmesinde bir anlamı yoktur, tayinlerin yanlış olduğudur Sayın Bakan. Tayinlerin yanlış olduğudur. Mağusa'daki öğretmeni alıyorsun bir tarafa, Lefkoşa'daki öğretmeni atıyorsun Mağusa tarafına, bu tayinlerin yanlış olmasından dolayı hem eğitim geç başlamakta özellikle köylerde, özellikle köyler geç başlamakta ve gidiş gelişlerde böyle hiçbir kimsenin de kabul etmediği ve...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Otursun köyde Kenanım.

KENAN AKIN (Devamla) - Lojman bırakmadılar.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Öğretmen köyde oturur.

KENAN AKIN (Devamla) - Lojman bırakmadılar. Güvercinlik'te de aynı şekilde bir öğretmen lojmanı vardır...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Kırk yıl öğretmen köyde oturdu, şimdi modadır kentte oturmak.

KENAN AKIN (Devamla) - O da yine bir kişiye maalesef tahsis edilmiştir.

Talebe taşıma konusu maalesef her bakanın her dönemde her milletvekilinin, her siyasetle uğraşan herkesin başını ağrıttığı bir konudur. Zorunlu eğitim dönemi içerisinde talebeler devlet tarafından taşınmaktadır. Tamam, kabul ediyoruz. Ancak belki Sayın Başbakana bile tüm milletvekillerinin bu konudan muzdarip olmayan milletvekili yoktur, mutlaka bir şoför gelecek, efendim buna vermedi, şuna verdi. Bakıyoruz verilen otobüslere de bakıyoruz ama sağlıklı, hiç politik yanı vardır demiyorum, lütfen beni yanlış anlama yapmayın, talebeleri rahat taşıyabilecek, yağmurdan koruyabilecek, soğuktan koruyabilecek nitelikteki otobüslerle taşıtın. Mormenekşe olayını size örnek verebilirim. Camı yok, kartonlarla, tahtalarla döşenmiş bir otobüsün o mini mini yavrulamızı taşımaya hiç de gereği yok, diğer tarafta bir otobüsü olan bir kişi daha vardır ama diyeceksiniz ki otobüsün şoförü yok. O konuyu da biliyorum. Şoför tutmak da zor bir iş değildir. Bu tip olayların yapılmaması gerekir. Dört yol'da vatandaş olmayan bir kişiye ille de taşıma izni vermek gerçekten mantığa, akıla sığacak bir olay değildir. En büyük üzücü olay daha birkaç gün önce denecek kadar az bir zamanda esrar satan bir çocuğun, ortaokul sıralarında esrar satan bir çocuğun türemesi

gerçekten bizi bu ülkedeki eğitim gören çocuklarımızın ne denli korkunç tehlikelerle karşı karşıya olduğu gerçeğini hatırlatmakla birlikte üzülmemek elde değildir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Nerden toplan bu havadisleri?

KENAN AKIN (Devamla) - Saygım var Hacı Dayı sana, birşey söylemeyeceğim. Hiç sırası değil, yok ilgili olan kendini bu konularla ilgilendirmek isteyen herkes bu araştırmayı da yapabilir. Kaldı ki bu okul benim mahallemdeki bir okuldur. Benim mahallemdeki bir okuldur.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden) - Güzel söyledin iyi söyledin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Senin lehine söyledik.

KENAN AKIN (Devamla) - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisine büyük katkısı olan üniversitelerimiz var. Büyük katkı. Ama bu üniversiteleri Eğitim Bakanlığımız çok uzun anlatmayacağım, denetleyebiliyor musunuz? Ne kadar denetleyebiliyorsunuz? Lojman, yurt konusu ne kadar hükümet tarafından ağırlıklı düşünülmektedir? Eğitim görmeye gelen talebelerimiz adeta kamuoyunda ve özellikle bazı uyanık kişiler tarafından para makinesi, sömürülmeye çalışılan bir para makinesi olarak görülmekten başka hiçbir şey değildir. Ev kiralalarının hükümet tarafından o konuya da geleceğiz, sebze konusuna nasıl narh koyuyorsanız, fiyat kontrolü, kalitesi denetlemesini getiriyorsanız getirin, talebelere değil, tüm memleketteki ev kiralalarına bir denetleme olayı getirin.

1,500,000, 2,000,000, 2,500,000 ev kirası vererek okuyan bir talebimizin ne kadar mağdur olduğunu herhalde siz de düşünebilirsiniz.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa)(Yerinden)- O Yasayı Ulusal Birlik Partisi yaptı ama Anayasa Mahkemesi iptal etti. Haberiniz var mı?

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Göktuğ, bunu mantıksal olarak düşündüğümüzde, talebelerin bu kadar zor şartlar altında okuduğunu düşündüğümüzde o yara açmaz değil. Bu makam, o yolla da aşabilir.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Anayasanın dışına çıkamaz.

KENAN AKIN (Devamla)- Bu makam aşabilir. Anayasa, hayır canım, çok büyük tehlike değil. Getir, Anayasa değişikliğini getir. Eğer özde talebeleri korumak, kollamak varsa, Anayasa da buna engelse getirin o Anayasa değişikliğini. Günahdır, bir talebeden 2,500,000 lira ev kirası almaya seyirci kalmak gerçekten günahdır.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Doğrudur.

KENAN AKIN (Devamla)- Buna eğer, tamam, az bile veriyor diyorsanız, kalsın, anayasa maddesi de öyle kalsın. Ama bu çözüm değildir Sayın Göktuğ. İyi niyetli düşündüğünüzde ve masaya koyduğumuz zaman, o Anayasa değişikliği de kolaylıkla ortadan kalkar.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden)(Devamla)- Kiraları sınırlamazsınız, onu söylüyorum.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dileğimiz daha iyi gençlik yetiştirmek düşüncesiyle bu Bütçede Sayın Bakan da belki başbaşa konuştuğumuz zaman bu bütçeyle düşündüklerini gerçekçi bir gerçeği yoktur. Mümkün değildir. Bu bütçeyle, bu düşündüklerimiz ...

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI
(Yerinden)- Dinlemedin de onun için.

KENAN AKIN (Devamla)- Dinleyemediğim için özür diliyorum. Onu söylüyorum. Gerçekten bu imkânsızlıklar içerisinde, tasarruf ettiğimiz, kimsenin kimseden belki de çok daha fazla ileri düşündüğü mümkün değil. Hepimiz aynı düşüncüyü söylüyoruz ama, eğer Hükümetteyse bu imkânları aşabilmek için daha büyük kaynaklar çıkarmak durumundayız. İnşallah eğitimimiz önümüzdeki bütçe çerçevesinde övülecek duruma gelir. Biz de bu eleştirileri yapmak yerine, yapmayız, yapma fırsatını bulmayız. Bu duygularla tekrar, geç söz aldığım için özür diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akın. Sayın Bakan buyurun.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Senin niyetin kına gecesi gibi gitmek. Sen de diyeceksin bütçem 30 saatte görüşüldü.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; az önce, sözlerimi tamamlamıştım ama, Sayın Kenan Akın'ın sabahki konuşmamda içerde olmaması, öğleden sonra da işi ve randevusu nedeniyle bulunamamış olması nedeniyle tekrardan söz alma durumunda kaldım. Sayın Kenan Akın'ın, özellikle diğer konuşmacı arkadaşların ve benim sabahki konuşmamda değindiği konular üzerinde kıymetli zamanlarınızı almamak için değinecek değilim. Yalnız, birkaç konuya değindi bunların dışında. Onlara kısaca

bilgi vermek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, partizanlık konusuna örnek olarak Yeşilköy'deki öğretmen lojmanını dile getirdi. Biz, Bakanlığımızın hiçbir uygulamasında, özellikle Eğitim Kültür Bakanlığının hiçbir uygulamasında partizanlık konusunu kabul etmemiz mümkün değil. Kaldı ki Yeşilköy öğretmen lojmanı geçmişte boş durmuş olması nedeniyle, sırf kullanılması bakımından, o bölge insanlarına verilmiş idi. Fakat, bizim, zamanımızda ihtiyaç doğması nedeniyle, vatandaşımıza yapılan ihbar sonucu, bu partinin ileri gelen kişisi olmuş olmasına bakılmaksızın bu bina tahliye etmiş, daha doğrusu, kişi da anlayış göstererek tahliye etmiş ve bir öğretmenimize tahsis edilmiştir.

Tayinler yanlış olduğundan kaza olduğunu ifade etti. Burada bir gerçeği söylememiz lazım. Özellikle Güvercinlik olayında üç kıymetli arkadaşımızı kaybetmiş olmanın, esasen Bakanlık çok büyük acısını yaşamıştır ve yaşamaktadır.

Bizi üzen bu olayı şu veya bu şekilde bilerek veya bilmeyerek saptırmak durumunda kalınmasıdır. Bilmeyerek bu konuya değinenlere hiçbir sözüm yok. Ama bilerek saptıranlara ise ancak bu kürsüden üzüntülerimi belirtmek durumundayım.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bizim saptırma düşüncemiz kesinlikle yok.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Dikkat ettiysen...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Anlıyorum yani bizim yok. Kendimiz şey yaptık.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Çünkü şu da söylenmiştir. Lojman olmuş olsaydı bu insanlar gidip gelmezdi.

Arkadaşlar; Kıbrıs küçük bir adadır. Bugün ulaşım araçlarına baktığımızda mesafelerde hayli küçülmüştür, kısalmıştır ve bugün Lefkoşa'yı merkez aldığımızda ana arterler üzerinde olan köylerimizde halen boş lojmanlarımız olmasına rağmen bu öğretmen arkadaşların oralarda ikamet etmesi sözkonusu değildir. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Ya karı-koca öğretmen değildir veya karı-koca öğretmen olsa dahi merkezde kurulmuş bir düzeni vardır, on dakika, yarım saat, bir saat gidip kendi evine gelmeyi tercih etmektedir veyahut kendisi başka meslektedir, eşi başka meslektedir, hatta zaman zaman şu öneriler dahi Bakanlığa yapılmıştır. Okulları merkezlere toplayın öğretmenler gidip gelmesin. Peki talebeler ne olacak?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Eve gönder öğretmeni.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Talebeler ne olacak? Ve size bu konuda şunu söyleyeyim. Hastanede ziyaret etmiş olduğum yaralı öğretmen arkadaşın bana söylediği şudur:

"Sakın ola Sayın Bakan; ben hastanede yatırım diye beni Güvercinlik'ten almayın. Ben iyileştikten sonra yine gider gelirim" demiştir. İşte biz öğretmenimizin bu özverisine dayanarak zaten bu büyük sorunu çözeceğimize veya çözme gayreti içerisinde bir yerlere gideceğimize inandırmaktayız. Sayın Akın'ın dediği tayinler yanlış yapıldı, bazı rakamlar vereyim. Bugün Lefkoşa, Girne, Güzelyurt merkez ve köyleri dahil, öyle zannediyorum ki belki bu söyleyeceğim rakamda bir hatam olabilir. 11 öğretmenin dışında veya bu 12 olabilir, bütün öğretmenler kadrolu öğretmendir. Dolayısıyla bu kazalardan olan Öğretmen Kolejliler çocuklar, öğretmenlerimiz, genç öğretmenlerimiz elbette ki münhal olan bölgeye gidecektir. Bu yıl Mağusa Kazasına 70 tane öğretmen kadrolu göndermiş olmamıza rağmen, şu anda Mağusa Kazasındaki öğretmen münhali, geçici öğretmen münhali 96'dır. Yani gelecek yılda ve birşey daha söyleyeyim, Öğretmen Kolejinde okuyan çocukların %70'i de bunu başka bir türlü çözüm bulamazsınız Girne, Lefkoşa ve Güzelyurt ağırlıklıdır %70'i, belki de %75'i. Onun için biz ulaşımı zor olan yerlerde lojmana büyük önem verdik ve Karpaz yöresinde lojman konusunu her geçen gün artırarak geliştirmeye çalışıyoruz ve kaç tane öğretmen lojmanında oturan vatandaşımız varsa, hepsinin üzerine de yürüdük ve yürüyeceğiz.

Taşımacılık konusu kolay bir konu değil aslında. Çünkü, getirmiş olduğumuz bir prensip var. O köyün çocuğunu, o köyün araçları taşıyacak diye, buna uymaya çalışıyoruz. Yalnız, gerçekten 3.5 milyar liralık bir para dağıtılıyor bu konuda. Bu büyük bir menfaattir taşımacılara. Şu veya bu şekilde, bir yerlerden yasayı delip, geçmeye çalışıyorlar. Kime verirsiniz verin, alamayan memnun olmuyor. Bir yarış haline gelmiştir. Ancak, geçmişte Maliyenin imkânları da sınırlı olduğu için, mutlaka benden önceki arkadaşlarım buna bir çözüm arayışı içerisine girmişlerdir ama, Maliye buna yanıt verecek durumda değildi. Yalnız Maliye Bakanlığı şimdi, bilgisayarlaştığı için, bizim bir tasarımız var. Üzerinde çalışıyoruz. Çocukların velilerine Maliyeden maaşlarını, araba ücretlerini çek olarak çıkartmak ve çocukları serbest bırakmak.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Güzel, o güzel.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Çocuklar okula gitmeyecek o zaman. Yiyecekler paraları.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Bir tek Sayın Kotak'ın, çok güzel söylediniz Sayın Kotak, bir tek Sayın Kotak'ın söylediği konu var ki, biz de üzerinde hassasiyetle durmaktayız. Çünkü, bazı köylerde daha bu bilinç yerleşmediği için, parayı alıp okula çocukları göndermeme tehlikesi vardır. Buna katılıyoruz. Belki dar bölge sistemi uygulanabilir. Yani, şunu söylemek istiyorum, bir arayış içerisindeyiz. Talebelerin ev kirasi ...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Talebelerin ilkokuldan devam edeni Sayın Bakan. Gittiği okuldan devamını Sayın Bakan. Aslında verilir da o para. Gitmezse vermeyecekler parayı.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Vardır, vardır ó endişe. Yani, biz onu saptarız. Tamam efendim, yani ben daha fazla konunun üzerinde, yani çalıştığımızı söylüyorum ama tartışmak istemiyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Duyarlılığını belirtmek istiyor Sayın Bakan o konuda.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Evet. Talebelerin ev kirası konusuna gelince; özellikle Mağusa bölgesinde 1,000,000, 1,500,000'a tırmandığını söylüyor Sayın Kenan Akın. Doğrudur. Gerçi bu bir arz talep meselesidir ama, başka bir gerçek daha var. Bugün Doğu Akdeniz Üniversitesi, mevcut yurtlarından bir tanesini kapatmıştır yurttaki kalacak öğrenci olmadığı için. Bu da başka bir gerçek. Eğer talebe, mali gücü var ise ve illâ ki konutta kalmak isterse, ona bizim Bakanlık olarak yapacak hiçbir şeyimiz yoktur. Şu anda bir yurdumuz kapalıdır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sebebi nedir? Bir onu araştırmak lâzım.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Hayır. Yurtlarımızın kalitesi konusunda kesinlikle ...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Kalitesi tamamdır. Yurtlar, yeni yapılmıştır da, düzen konusunda bir sıkıntı var mı acaba?

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Hayır efendim. Mesela size şunu söyleyeyim. Mağusa bölgesinin milletvekilisiniz. Bilirsiniz. Bugün Rebecca'yı geçtikten sonraki yurdumuz kapalıdır. Ama onun karşısındaki Vazaro'nun yerinde öğrenci kalabilmektedir. Yani, ulaşım sorunu da ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Rebecca'nın kendi şeyinde.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Veya Rebecca'da kalmak konusundadır. Şimdi bu Sayın Devlet Başkanımızın bir konuşmasında dediği gibi, biz kentimizi üniversite yapmaya çalışıyoruz. Ailelerimiz de bu bilinç içerisinde bu talebelere yardımcı olsunlar dileğini ve temennisini söylemekten öte bir ricada bulunamayız. Çünkü, yurt konusunda hakikaten kapattığımız ve şu ana kadar da kapalı duran yurdumuz vardır. Tekrardan kıymetli vakitlerinizi aldığım için teşekkür ederim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Birşey sorabilir miyim Sayın Bakan?

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Buyurun.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Özel sektörün öğrenci yurtlarını karşılamak için yapmış olduğu inşaat yatırımlarının çda, bir eğitim turizmi kabul edilip teşvik görüyor mu?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Vergi muafiyeti var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani, özel sektörde bu konuda yatırım yapıyor Mağusa'da öğrencilerin bu konudaki gereksinimlerini karşılaması için. Bir eğitim turizmidir aynı zamanda, yani hizmet turizmidir bu aynı zamanda. Bu konuda teşvik alacak mı?

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Bizim Bakanlar Kuruluna Sayın Adaoğlu, sevketmiş olduğumuz yasa tasarımızda bu hususa da madde getirdik. Bakanlar Kurulunun gündemindedir. O yasa tasarısı geçtiğinde bu konu da, eğer tasvik görürse teşvik alacak.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Teşekkür ederim.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 09, Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesini görüşüyoruz. Ödenekleri okuyunuz efendim lütfen.

KATİP - Program 09: Tarım ve Orman Bakanlığı.

Alt Program 01: Yönetim Hizmetleri

Personel giderleri	:	288,963,000
Cari giderler	:	519,120,000
Yatırımlar	:	90,000,000,000
Transferler	:	200,000,000
Alt Program Toplamı	:	91,008,083,000

Alt Program 02-03: Tarım Dairesi

Personel giderleri	:	4,341,829,000
Cari giderler	:	128,148,000
Yatırımlar	:	2,590,000,000
Transferler	:	Yok
Alt Program toplamı	:	7,059,977,000

Alt Program 04: Hayvancılık Dairesi

Personel giderleri	:	2,066,715,000
Cari giderler	:	291,800,000
Yatırımlar	:	600,000,000
Transferler	:	Yok
Alt program toplamı	:	2,958,515,000

Alt Program 05: Veteriner Dairesi

Personel giderleri : 2,804,312,000
Cari giderler : 136,200,000
Yatırımlar : 820,000,000
Transferler : Yok.
Alt Program toplamı : 3,760,512,000

Alt Program 06: Tarımsal Donatım Servisleri

Personel giderleri : 937,844,000
Cari giderler : Yok
Yatırımlar : Yok.
Transferler : Yok.
Alt program toplamı : 937,844,000

Alt Program 07: Devlet Üretim Çiftlikleri

Personel giderleri : 1,955,563,000
Cari giderler : Yok.
Yatırımlar : 500,000,000
Transferler : Yok.
Alt program toplamı : 2,455,563,000

Alt program 08: Orman Dairesi

Personel giderleri : 4,082,727,000
Cari giderler : 215,000,000
Yatırımlar : 11,000,000,000
Transferler : Yok.
Alt program toplamı : 15,297,727,000
Program toplamı : 123,478,221,000

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyenler efendim? Sayın Kotak, Sayın Akın. Sayın Bakan önce mi söz alacaksınız? Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; akşamın bu saatine kadar Eğitim Bakanlığının bütçesini görüştüğümde sonra ben tabii ki Bakanlığımın Bütçesinin takdimini değerli milletvekillerini daha fazla burada tutmamak için kısaltmak zorunda kaldım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bilindiği gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin üretiminde, ihracatında ve ulusal gelirin dağılımında tarım sektörü bir yer tutar.

1990 tahminlerine göre 171,469 olan ülke nüfusunun yaklaşık %60'ı kırsal kesimde yaşar. Toplam çalışan nüfusun %26.9'u tarım sektöründe istihdam edilmiştir. Yarattığı Yurt İçi Milli Hasılabın 1990 yılı itibarı ile %9.2 gibi önemli bir oranı bu sektörden karşılanmıştır. Ayrıca her geçen gün artan tarımsal tüketime rağmen milli ihracatın %63.70'i tarım orijini ürünlerden oluşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Ekonominin büyük ölçüde tarıma dayalı olduğu ülkemizde 2,465,552 dönüm olan toplam alanın, %56.7'sine tekabül eden 1,398,123 dönümünü tarım arazisi oluşturmaktadır. K.K.T.C.de tarım arazisi kullanım oranı 1990 yılında 932,850 dönüm ile % 66.72 olarak gerçekleşmiştir.

Bitkisel üretimde toplam üretim miktarı 1985'de 346.000 ton iken, 1990 yılında %4.62 oranında bir artış göstererek toplam üretim 362.000 tona ulaşmıştır. 1990 yılı itibarıyla bitkisel üretimin toplam tarım katma değeri içerisindeki payı %56.4 olmuştur.

Bilindiği üzere bitkisel üretim içerisinde önemli bir yer işgal eden tahıl üretimi ülkemizde hüküm sürmekte olan değişken hava ve iklim koşullarına bağlı olarak, yıllar itibarıyla değişiklik göstermektedir. 1988-1989 tahıl üretim döneminde 110,000 ton olarak gerçekleştirilen tahıl üretimi 1989-1990 döneminde ülkemizde yaşanan kuraklık nedeni ile bir önceki yıla göre %88.42 oranında bir azalma ile 64.191 ton ve 1990-1991 döneminde daha büyük boyutlarda yaşanan korkunç kuraklık nedeni ile, bir önceki yıla göre %53.26 oranında bir azalma ile 30.000 ton olarak gerçekleşmiştir.

K.K.T.C.nde 1990 tesbitlerine göre 76.547 dönüm arazi sulanan araziyi oluşturmaktadır. Bu miktar aynı yıl 932.850 dönüm olan toplam ekilen tarım arazisinin %8.21'ini oluşturmaktadır. Ancak bu düşük orana karşın sulanan arazideki üretimin bitkisel üretim içerisindeki payı yaklaşık %30 olup, genellikle narenciye ve patatesten oluştuğu gibi bu üretim ihracata yöneliktir. 1990 yılı itibarı ile gerçekleşen tarımsal ürünler dışsatımı içerisinde narenciye %82.17, patates %6.60 ile önemli bir yer tutmuştur. Önemli bir ihraç ürünü olan narenciye üretim 1989-1990 üretim döneminde 240.640 iken aynı dönemde taze meyve olarak narenciye ihracatı 112.829 ton olarak gerçekleşmiştir. Buna ilaveten 7.352 ton narenciye konsantresi, 211 ton narenciye kabuk yağı ve 2906 ton narenciye kabuk yemi ihraç edilmiştir. Yine önemli bir ihraç ürünü olan patates üretimi 1990 yılında 19,634 ton ve aynı dönemde patates ihracatı 11,296 ton olarak gerçekleşmiştir.

Bilindiği üzere ülke nüfusunun yaklaşık %40'ını etkileyen hayvancılık tarım sektörü içerisinde önemli bir yer tutar. 1990 yılı itibarı ile hayvancılık ve hayvansal ürünler, tarımsal üretim sektörel dağılımı içerisinde %38.7'lik ve 1985-1990 döneminde tarımsal ürünler dışsatımı içerisinde %8'lik bir pay ile önemli bir yer tutmuştur. Hayvan popülasyonunun daha fazla artırılması için ülkenin mevcut kaynakları (arazi, mera, iklim) yeterli değildir. Hayvan sayısı bakımından sature bir duruma gelen ülkemizde, hayvan sayılarındaki artışlardan çok, birim hayvanlardan alınan verimin artırılması hedeflenmektedir. 1990 yılında ülkemizdeki hayvan varlığı 13.323 sığır, 263,089 koyun-keçi ve yaklaşık 2 milyon olan kanatlı olarak tesbit edilmiştir.

1990 yılı itibarıyla ormancılığın toplam tarım katma değeri içerisindeki payı %4 olmuştur. Ancak ülkemizdeki ormancılık, gayri safi milli hasılaya doğru- dan doğruya katkılarından çok, ülkenin doğal zenginlikleri ile sosyal ve ekonomik yaşamına olan katkıları ve turizm, eğlence, toprak erozyonlarını önleme, su depolama ve iklim düzenleme açısından önemlidir. Yapılan amenejman planına göre 329,891 hektar olan K.K.T.C. toplam arazisinin %19.5'ine tekabül eden 64323 hektarı orman arazisini oluşturmaktadır.

K.K.T.C.nde beslenmedeki yeri ile ithal ikamesi yaratabilecek kapasiteye sahip olması bakımından, balıkçılığın önemi bilinmekle beraber Karpaz bölgesi dışındaki kıyılarda balık stoklarının az olması ve açık deniz balıkçılığının yapılamaması nedeni ile bu sektörün milli gelire olan katkısı beklenen düzeyin altında olmakta ve arzulanan şekilde gelişmemektedir.

Ülkemiz genelinde tarımın öneminin gün geçtikçe arttığı bir gerçektir. Her geçen gün artan tarımsal tüketime rağmen ihracatımızın %61.42'sini yine bu sektörden karşılanacaktır. Ülkemiz yaşamında bu denli önemli bir yer işgal eden bu sektörün geliştirilmesi için tarımsal kaynakların rasyonel kullanımına özen gösterilmekte olup çalışmalarımız bu inanç ve anlayış içerisinde sürdürülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1992 yılı Bütçesi, 1992 yılı programı ile belirlenen hedefleri ve gelişmeleri gerçekleştirecek nitelik ve büyüklükte hazırlanmış olup, Tarım sektörüne daha dengeli bir büyüme sağlanması, üretimde verimliliğin artırılması ve ilgili tedbirlerin bünyesinde taşınmaktadır. 1992 yılında tarım sektöründe izlenecek politikaların ağırlık noktasını tarımsal üretimde istikrarın sağlanması çabaları oluşturacaktır. 1992 yılı program döneminde üretim, üretimde verimlilik artışı, kredi, teşkilatlanma, pazarlama politikaları birbirini tamamlayan ve destekler nitelikte uygulanacaktır. Ayrıca üreticiler sadece fiyat artışları ile değil aynı zamanda girdi ve teknik bilgilerle desteklenecek; girdilerin üreticilere daha ucuza intikalini sağlayacak diğer destekleme önlemlerine ağırlık verilerek, üretimin artırılmasına çalışılacaktır. Tarımsal kredilerin tahsisinde, ihracatında önemli artışlar beklenen ürünler ile iç talebi karşılamayan ürünlerin üretimine öncelik verilecektir. 1992 Mali Yılı programında Bakanlığımız bütçesi 123,278,22,000 Türk Lirası olarak öngörülmüştür. Bu bütçenin %13.37'si personel giderleri, %1.04'ü cari harcamalar ve %85.59'u da yatırım harcaması olarak öngörülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bitkisel üretimin gelişmesini ve daha üstün bir verim düzeyine ulaşılmasını teşvik için uygulanan projeler ile fidan bahçelerimizde yaklaşık olarak 850,000 adet sebze fidesi, 23.000 adet meyve fidanı ve 14.000 adet süs bitkisi üretilerek sembolik düşük diyetlerle üreticilerimize satılmıştır. Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan fare mücadelesine bu dönemde de etkin bir şekilde devam edilmiştir. Nisan 1991'den sonra 500,000 paket (100 gr/paket) zehirli yem hazırlayarak fare mücadelesinde kullanılmak üzere harup ve narenciye üreticilerine ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

Güzelyurt Eğitim, Üretim Çiftliğinde bulunan biyolojik mücadele laboratuvarında narenciye ağaçlarından önemli bir zararlı olan unlu bite karşı üretilen predatör böcekleri sembolik fiyatlarla üreticilere dağıtılmasına devam edilmiştir. 1991 yılında bu maksat için 30,000 adet predatör böcek yetiştirilip narenciye üreticilerine dağıtılmıştır.

Bitki koruma ve bitkisel üretim geliştirme projesi çerçevesinde, narenciye ürününün en önemli zararlılarından olan Akdeniz Meyve Sineği ile mücadele amacı ile 27 Eylül 5 Ekim, 1991 tarihleri arasında, Güzelyurt Bölgesinde uçakla ilaçlama yapılmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Tarımsal mücadele yapmadan, zirai mücadele ilâcı kullanmadan bitkisel üretim yapmak mümkün değildir. Tarım ilâşları bütün dünyada kullanılmaktadır. Önemli olan hangi ilâcın ne zaman, ne oranda, hangi ürün için kullanılacağını bilmek ve ürün hasad zamanını ona göre belirlemektir. Ayrıca bu konuda yapılan araştırmalar, gelişmeleri ve uygulamaları takip etmek, değerlendirmek ve zararlıların yerine yenisini koymak önemlidir.

Ülkemizde bu konuları disipline etmek amacı ile hazırlanan 64/1987 sayılı Tarımsal İlaçlar Yasası bu Yasa tahtında hazırlanan tüzükler ve oluşturulan Tarımsal İlaçlar Denetim Kurulu ile tarım ilaçlarının ithali, imali satış ve kullanımını denetim altında tutulmaktadır. Tarımsal ilaç kalıntılarının insan ve hayvan sağlığı ile çevre kirlenmesi açısından olumsuz etkilerini önlemek amacı ile Kalıntı Analiz Laboratuvarı kurulmuş ve önümüzdeki yıl Formülasyon Laboratuvarı kurulması için bütçeye tahsisat konmuştur. Kurul tarafından kaydı yapılmamış hiçbir tarımsal ilaç, hormon veya aktif maddenin ülkemize ithaline, saltışa arzına ve kullanılmasına kesinlikle izin verilmemektedir.

Bakanlığımıza bağlı Tarım Dairesi tarafından hazırlanan ve 1991 Mali yılı yatırım projelerinde yer alan Gübre Denemeleri ve Verimliliği Artırma projesinin uygulanması T.C. Gübre Araştırma Enstitüsü ile birlikte başlatılmıştır. 4 Ekiple sürdürülen bu çalışmalar Mayıs 1991'e kadar devam etmiştir.

Bilineceği gibi K.K.T.C. topraklarının verimlilik durumlarını saptamak ve bu bilgiler ışığında çiftçiye gübre tavsiyesinde bulunmak ve gübre israfını önlemek amacıyla 1990 yılında oluşturulan proje tahtında toplam 2400 adet toprak numunesi alınmıştır. 1991 yılının ilk aylarından itibaren bu numunelerde analizlere geçilmiştir. Ağustos ayı sonunda tüm topraklar analiz edilmiş ve toplam 17,000 civarında analiz yapılmıştır. Önümüzdeki günlerde analiz sonuçları değerlendirmeye alınacaktır. Proje topraklarının yanında üreticiden gelen toprak ve su numuneleri de analiz edilerek çiftçilere gerekli gübre tavsiyesinde bulunulmuştur.

Sayın başkan, sayın milletvekilleri; su kaynakları varlığı ile su kullanımının ülkemizdeki önemi bilinmektedir. Su kaynaklarının ekonomik bir şekilde kullanım ve artırımı için, suni yağmurlama, damlama ve diğer modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması için sürdürülen çalışmalara etkin bir şekilde devam edilmiştir. Modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlığımıza bağlı Tarım Dairesi tarafından uygulanan Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi Projesi altında yağmurlama ve damla sulama sistemi uygulayan üreticilere kişi başına 1,500,000,000 ₺'yi geçmemek şartı ile yapılan masraflarının %30 prim olarak verilmektedir. Bu maksatla 1991 yılı içerisinde 485 üreticiye toplam olarak 369,676,392 ₺. ödenmiştir. 1992 yılında bitkisel üretimi ve tohumculuğu geliştirmek, sulama sistemlerini ıslah etmek, tarımsal ürünleri zararlı hastalıklara karşı korumak, tarımsal araştırma, yayım ve eğitim maksatları için toplam değeri 3,090,000,000 olan muhtelif projeler uygulanacaktır.

Bu projelerle teknik personel ile üreticilerimizin eğitimine devam edilecek, ülkemizde üretilen tarımsal ürünlerde büyük zararlara sebep olan hastalık ve zararlılarla mücadele edilip, bunlar kontrol altına alınmış olacaktır. Modern sulama sistemlerinin teşvik edilip yaygınlaştırılması için üreticilerimize primli boru teminine devam edilecektir. Dağlık ve yamaç arazilerden azami yarar sağlamak amacıyla bu gibi yerlerde harup, zeytin, badem ve antep fıstığı üretimi teşvik edilecektir. Ayrıca tohumculuğu geliştirme toprak etüdüleri ve verimliliği artırma çalışmalarına hız verilecektir.

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri;

Hayvancılığımızı milli ekonomimiz içerisindeki payını uygun bir düzeye getirebilmek için bu dönem zarfında, başta eğitim ve yayım hizmetleri olmak üzere üreticiler yüksek verimli hayvan üretimine, ithal ikamesi yaratan yem ve yem hammaddesi üretimine, hayvanların daha sağlıklı ve daha rasyonel beslenmesini mümkün kılmak için barınaklar geliştirilmesine, daha kaliteli ve hijyenik et, süt ve yumurta üretimine teşvik edilmişlerdir. Ülkemizde üretilen karma hayvan yemlerini kontrol ve disiplin altına almak amacıyla hazırlanan 32/1990 sayılı Yem Yasası bu dönemde yasallaştırılarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca bu Yasanın öngördüğü tüzüklerden en önemlisi olan "Beyan Tescil ve Ruhsatlandırma" tüzüğü de hazırlanarak yürürlüğe konmuştur. Bu dönemde de üreticilerimize kaliteli yem sağlanması için karma yem üreten fabrikaların denetimine sıkı bir şekilde devam edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda standartlara uymayan yem fabrikaları uyarılmış, ayrıca gereken teknik bilgi sağlanmıştır. Ülkemizde iki yıl üst üste yaşanan kuraklık nedeniyle hayvanların meradan otlama imkanları oluşmamıştır. Bu nedenle hayvan üreticilerinin yeme olan talepleri artmıştır. Bunun neticesi olarak 1988 yılında 19.113 ton olan inek-davar yem üretimi 1989 yılında 30.008 ton ve

1990 yılında 47507 tona ulaşmıştır. Ayrıca, hayvan üreticilerinin arpa ihtiyaçları Türkiye'den ithal yolu ile karşılanmıştır. 1991 yılı içerisinde Türkiye'den 17,700 ton hibe olmak üzere toplam olarak 46,950 ton arpa ithal edilerek hayvancılığın arpa gereksinimi giderilmiştir. Buna ilaveten **hayvan üreticilerinin** kuraklıktan etkilenmelerini asgaride tutmak amacıyla reel fiyatı okkası 800 olan yerli ürün arpa %15.6 oranında subvansiyeye edilerek 675 Türk Lirası okkası fiyatla ve reel satış fiyatı 900 Türk Lirası okkası olan ithal arpa %25 oranında subvansiyeye edilerek yine 675 Türk Lirası okkası fiyat ile üreticilere satılmaktadır. Ayrıca reel satış fiyatı 755,000 Türk Lirası ton olan inek, davar karma yemi %12.5 oranında, diğer bir tabirle 95,000 Türk Lirası tonda subvansiyeye edilerek üreticilere 660,000 Türk Lirası tonu fiyat ile satılmaktadır. Bu uygulama ile arpa ve yem fiyatları Temmuz 1991 tarihinden beri sabit tutulmak suretiyle üreticilerimiz korunmakta, ayrıca süt, süt mamülleri ve ete, yem fiyat artışları ile gelebilecek artışlar asgari seviyede tutulmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hayvan sağlığı, gelişmiş, kabul edilen birçok ülkenin ilerisindedir. Hayvan telafatı ve hayvanlarda verim düşüklüğü ile hayvancılıkta büyük ekonomik önem taşıyan şap, sığır vebası, newcastle gibi önemli bulaşkan hayvan hastalıkları ve insan sağlığı açısından önemli olan kuduz hastalığı ülkede mevcut değildir. Uygulanan hayvan sağlığı kontrol metodları ve sıkı karantina tedbirleri ile ekzotik hayvan hastalıklarının ülkeye girmesi önlenmektedir.

Hayvancılık alt sektöründe 1992 yılında toplam değeri bir milyar dört yüz elli milyon Türk Lirası olan muhtelif projeler uygulanacaktır. Hayvansal Üretimi Geliştirme Projesi altı yüz milyon Türk Lirası, Hayvansal Hastalık ve Zararlılarla Mücadele Projesi sekiz yüz yirmi milyon Türk Lirası

Uygulanacak bu projelerle hayvansal üretimi artırmak ve üreticimizin daha rasyonel üretim ile daha fazla kazanmasını temin edilecektir. Bu amaçla Eğitim ve Yayım hizmetleri geliştirilecek ve modern hayvancılık konularında demonstrasyonlar düzenlenecektir.

Sayın Başkan,değerli milletvekilleri; 1983 yılından beri ülkemizde her yıl bölgesel kuraklık yaşanmıştır. Ancak 1990-1991 yılında yaşanan kuraklığın boyutları büyük olmuştur. 1990-1991 tahıl üretim döneminde tahıl ekili 607,000 dönüm arazinin 439,707 dönüm kuraklıktan etkilenmiştir. 1991 yılında yaşanan kuraklıktan etkilenen tahıl alanlarındaki zararlar ile dolu ve don olaylarından etkilenen sebze, ve meyve alanlarındaki zararları tazmin etmek, üreticilerimizin zararını hafifletmek ve üretimin devamlılığını sağlamak amacı ile bu yıl 23 milyar 989 milyon Türk Lirası üreticilere ödenmiştir. Devlet Üretme Çiftlikleri ile Hayvancılık Dairesi Eğitim ve Üretim Çiftliğinde bu dönem içerisinde üretilen damızlık hayvanlar uygun fiyatlarla üreticilere dağıtılmıştır.

Üreticiler tarafından üretilen sütlerin değerlendirilmesini sağlamak amacı ile faaliyetlerini sürdüren Süt Endüstrisi Kurumu hergün muntazaman süt alımlarını sürdürmüştür. Kurum Ocak - Eylül 1991 döneminde üreticilerin toplam olarak 14,851 ton sütünü çeşitli işletmelere pazarlamış ve 16 milyar Türk Lirası olan bedellerini üreticilere zamanında ödemiştir. Ülkemizde yıllık süt üretimi yaklaşık olarak 30,000 ton civarındadır. Toprak Ürünleri Kurumu 1991 tahıl hasat döneminde 5708 ton arpa, 5162 ton buğday, toplam olarak 10870 ton zahire teslim alarak yedi buçuk milyar Türk Lirası olan bedellerin peşin olarak üreticilere ödenmiştir. Ayrıca Devlet Üretme Çiftliği tarafından tohumluk olarak alınan 2548 ton arpa ve 509 ton buğday bedeli olan iki milyar Türk Lirası yine aynı şekilde üreticilere ödenmiştir.

Ayrıca Kurum tarafından ülkenin ihtiyacı olan 18.100 ton buğday, 29250 ton arpa, 6350 ton mısır, 1750 ton inek, davar yemi ve 191 ton kuru yonca balyası ithal edilmiş ve üreticilerimizin hizmetine sunulmuştur. Kuraklık nedeniyle TC'nin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine hibe ettiği 10 milyar ₺ değerindeki 17.700 ton arpa bu kurumumuz tarafından ithal edilmiştir.

Gazi Mağusa Serbest Liman bölgesinde 10.000 kapasiteli çelik silo yapımı ile ilgili olarak devre zarfında gerekli projeler hazırlanmış ve bugün TC Toprak Mahsülleri Ofisi ile Toprak Ürünleri Kurumu arasında bir ön protokol imzalanmıştır. Bugün imzalanan protokola göre, bir yıl içerisinde sonuçlandırılacak olan 10.000 ton kapasiteli çelik silonun yapımına derhal başlanacak ve bu projenin gerçekleşmesi ile ülkemizin özellikle tarım alanındaki büyük bir açığı kapanmış olacaktır. Şüphesiz narenciye ihraç ürünleri içerisinde önemli bir yer tutmaktadır ve bu ürünün dış ülkelerde pazarlanması özel kuruluşlar yanında bir kamu kuruluşu olan Cypfruvex tarafından da gerçekleştirilmektedir. Narenciye pazarlamasında önemli bir kuruluş olan Cypfruvex 1990-1991 narenciye üretim döneminde üreticinin elinden ürününü alarak değerlendirmiş ve bu maksatla 66750 ton ürün almış, bu ürünün 42472 tonunu ihraç etmiştir. İhraç edilen ürün sofralık birinci sınıf taze meyva olup standart dışı ürün konsantre olarak değerlendirilmiştir. 1991 yılında bu kuruluşumuz 1799 ton konsantre, 40 ton kabuk yağı üretmiş ve ihraç etmiştir. Cypfruvex'in gerçekleştirdiği narenciye ve narenciye ürünleri ihracatı ile ülkemize 14 milyon Dolar tutarında bir döviz sağlanmıştır. Cypfruvex narenciye yanında 11535 ton patates ile 113 ton üzüm de alarak dış pazarlara göndermiştir. Cypfruvex 1992 narenciye üretim dönemi içerisinde üreticilerimizle bağlantılarını tamamlamış ve bu amaçla üreticilerimize 6 milyar avans da ödemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1991 yılında gübre, tohum, zirai mücadele ilaçları ve işçiliğe gelen artışlar dolayısıyla üreticilerden alınan ürünlere ödenecek fiyat bu artışlara

göre yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler yapılırken, üreticilerimize emeği karşılığı gerçek bir fiyat verilirken, tüketicilerimizi de korumak amacı ile hükümetimiz, Karma hayvan yemlerini Devlet katkısı ile destekleyerek artışlardan etkilenmelerini asgariye indirmiştir. Reel satış fiyatı 755,000 Türk Lirası olan inek yemine %12.5 subvansiyeye vererek üreticilerimize 665,000 TL ton fiyat ile satılmıştır. Ayrıca, reel satış fiyatı 800 TL olan yeni üretim yemlik arpa %15.6 oranında yani 125 TL okka başına ve reel satış fiyatı 900 TL okka olan ithal yemlik arpa %25 oranında yani 225 TL okka subvansiyeye edilerek yemlik arpa üreticilere 675 TL okka fiyat ile satılmaktadır. 1991 yılında karma hayvan yemi ile arpaya bu güne kadar 13 milyar 605 milyon TL Devlete desteği sağlanmıştır. Bu düzenlemeler ile geçen yıl 525 TL okka olan arpa alım fiyatına karşın bu yıl üreticilere %43 oranında bir artışla 750 TL okka ve 1185 TL okka olan süt alım fiyatına karşın ise bu yıl üreticilere %2.7 oranında bir artışla 1500 TL okka fiyat ödenmiştir.

Tarımsal üretim bakımından bazı istisnalar dışında çemen hemen kendi kendimize yeterli bir durumdayız. Şüphesiz bu sevindirici ve olumlu bir olaydır. Ancak bunu sağlayan üretimin devam etmesi de önemlidir. Üretimin devamı için üretimin teşviki, desteklenmesi ve gerektiği zaman korunması gerekir. İşte Hükümetimizin yaptığı uygulama budur. Örneğin ihraç edilen hellime sağlanan 4000 TL okka subvansiyeye ile bu ürünün dış pazarlarda pazarlanması teşvik edilmektedir. 1991 yılı içerisinde ihraç edilen 237 ton hellim için 589 milyon TL tutarında bir subvansiyon ödenmiştir. Ayrıca süt ve süt ürünleri fiyatlarının yükselmesini önlemek amacı ile çiğ inek sütü yılın ilk yarısında 330 TL okka subvansiyeye edilmiştir. Bu uygulama ile çiğ inek sütüne 2 milyar TL tutarında bir subvansiyon sağlanmıştır. AET'den ithal edilen et ve peynirlerde yüksek oranlarda subvansiyonlar vardır. Bununla birlikte Liberal karma ekonomi anlayışı içerisinde yerli üretim, gümrük duvarları, Fon ve kontrollü ithalat ile korunmaktadır. 1990-1991 döneminde kullanılan kimyevi gübreye sağlanan subvansiyon sürdürülmüştür. 1990-91 üretim döneminde ülkemizin ihtiyacı olan 24,000 ton gübre ithal edilmiş olup bu gübreye 7,358 milyar TL tutarında bir subvansiyeye sağlanmıştır.

1991-92 üretim döneminde ülkemizin ihtiyacı olan 23,500 ton kimyevi gübre ithal edilmiş olup bu gübreye yaklaşık 10 milyar ₺ tutarında bir subvansiyon sağlanmıştır. Ayrıca üreticilere sağlanan düşük faizli nakdi ve aynı taksit kredileri ile tarım sektörü desteklenmektedir. 1990-1991 üretim döneminde Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankası tarafından başta kimyevi gübre tohum ve yem olmak üzere belli başlı tarım üretim gelirlerinin karşılanması ve sulama sistemlerinin geliştirilmesi, barınak ve sera tesisi gibi taksimsal projeler için üreticilere toplam olarak yaklaşık 27 milyar ₺ tutarında düşük faizli tarım kredisi sağlanmıştır.

Bu krediler için 8,37 milyar ₺ tutarında bir faiz farkı ödenmiştir. Bunlara ek olarak TC Ziraat Bankası üreticilerin her türlü tarımsal kredi taleplerini kendi geniş imkânları çerçevesinde karşılamaya devam etmektedir. Ayrıca zahire alımlarında üreticilere peşin ödeme yapılması için Toprak Ürünleri Kurumuna sağlanan 11.4 milyar ₺ tutarındaki kredinin 2.5 milyar ₺ tutarındaki faizi Devlet tarafından karşılanmıştır. Görüldüğü üzere 1990-91 üretim döneminde tarım sektörüne 58.4 milyar ₺ tutarında bir destek sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman konusuna değinmek gerekirse. Ormanın korunması ve geliştirilmesi ile ilgili olarak yürütülen faaliyetler neticesi 1990-91 dikim mevsiminde toplam 1280 hektar alana 2 milyon 250 bin adet fidan dikilmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ormancılık sektörü Master Plan Projesi 1992 yılında da uygun şekilde devam edecektir. Ayrıca ülkemiz sınırları içerisinde bulunan orman sahaları ve tesisleri korunup geliştirilecek, verimsiz ve bozuk koru alanları ağaçlandırılarak üretken hale getirilecek ve bu örtü sayesinde ülkenin toprak, iklim ve su rejimi arasındaki doğal dengenin sağlanmasına çalışılacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özellikle son günlerde ülkemizi tedirgin eden, halkımızın şikâyetini her an bize yansıtan elektrik konusuna gelince; hepinizin bildiği gibi ülkemizin enerji ihtiyacı Güney'den karşılanmaktadır ve bu sezonda 90 megavat olan ihtiyacımız günlük ihtiyacımız sadece ve sadece Rum kesiminden bizim hakkımız olan santrallardan bize verilen miktar 10 megavattır. Biz günlerden beri bu konuyu gerek Rum idaresi ile gerekse Barış Gücü vasıtası ile protesto şeklinde halkımızın şikâyetini ve hakkımız olan enerjinin bize verilmesini talep ettik.

Ancak Rum kesiminde, Rum İdaresinde bu haklı talebimize ve haklı sesimize maalesef şu ana kadar olumlu bir cevap gelmemiştir. Kesintiler devam etmektedir. Bu sezon da her yıl aynı şekilde kesintileri yapan Rum İdaresinden daha değişik bir hareket tabii ki beklemek mümkün değildi. Bu düşünceden hareket eden Hükümetimiz, geçtiğimiz yıl dört yüz yetmiş sekiz milyar TL'lik değerindeki Elektrik Santralı Projesini yürürlüğe koymuş. Şu anda santral çalışmalarımız süratle devam etmektedir. Hiç bir gecikme yoktur. Ve beklenen sonuç Nisan 93 yılında bu Projenin tamamlanmasıdır. Ancak o zaman ülkemizin diğer sektörlerde olduğu gibi, enerji bakımından da Ruma bağımlılığımızdan kurtulmuş olacağız.

Bakanlığımıza bağlı bir diğer sektör Kıbrıs Türk Petrolleri Ltd. Şirketi de ülkemizin bütün sektörlerinin ihtiyacı olan petrol ve petrol ürünlerinin düzenli ve devamlı bir şekilde teminine devam etmiş ve bu görevi başarıyla sürdürmüştür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özetle bitkisel üretimde yayım, araştırma, hastalıklarla mücadele hizmetlerinin geliştirilmesi ile üreticilere tohum, fidan, fide, kimyevi gübre gibi girdilerin sağlanmasının artırılmasına çalışılacaktır. Hayvancılıkta ise suni ve tabii tohumlama yolu ile islah çalışmalarına aşılama ve ilâçlama hizmetlerinin genişletilerek uygulanmasına ağırlık verilecek, hayvan barınaklarının modernizasyonuna çalışılacak, koruma ve kontrol hizmetlerinin geliştirilmesine ağırlık verilecektir. Ormancılık yatırımları ise ağaçlandırma, orman yollarının yapımı ve yangınlarla mücadele alanına yoğunlaştırılacaktır.

Görüldüğü gibi başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, Hükümetimiz, tarımsal üretimin devamlılığını, geliştirilmesi ve tarım ürünlerinin pazarlanmasında 1991 yılı içerisinde her türlü imkân, destek ve teşvik unsurlarını kullanmış ve önümüzdeki yıl da aynı şekilde kullanmaya devam edecektir.

Geçmişte olduğu gibi, gelecek dönemlerde de tarımsal üretimi geliştirmek, tarımsal ürünleri pazarlamak, tarım sektöründe mevcut olan sorunları hafifletmek, çözmek veya tarım sektörünün istikrar içerisinde gelişmesini sağlamak amacı ile Bakanlığımız üzerine düşen her türlü görevi, gereken özeni, titizlik ve hassasiyetle yapmaya ve ülke ekonomisi ile halk beslenmesine olan önemli ve şerefli katkılardan dolayı tarım sektörüne destek olmaya devam edecektir.

Mevcut üretim sistemi 1992 yılı için öngörülen %3.5 oranındaki büyüme hızı, takip edilen karma ekonomik politika anlayışı, T.C. yardımları ile mahalli kaynaklarla finanse edilip uygulanan ve uygulanacak olan proje ve yatırımlarla ve sağlanacak teşvik, destek ve subvansiyonlarla bütün sorunlarına rağmen Tarım sektörü istikrara kavuşacak, gelişip güçlenecek ve tarım ülkenin sosyo ekonomik yapısındaki önemli ve müstesna yerini iyileştirerek koruyacaktır.

Tarım sektörünün gelişmesinde, sürekli olarak sağladığı imkânlarla bu sektöre gerekli desteği veren ve gelecek yıllarda da destek ve yardımlarını esirgemeyecek olan Anavatan Türkiye'nin katkısı büyük olmuştur.

Bu vesile ile tarım sektörünün gelişmesinde payı olan tüm üreticiler ile onlara her türlü yardıma hazır olan Bakanlık personeline ve bu sektöre her türlü desteği sağlayan Anavatan Türkiye'ye şükranlarımı sunarım.

1992 Mali Yılı Bütçesinin toplumumuzun bütün kesimlerine ve özellikle üreticilerimize hayırlı ve uğurlu olmasını diler, hepinize saygılar sunarım.

- 1244 -

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Söz sırası Sayın Kotak'tadır. Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günün bu ilerlemiş saatinde sizleri on beş dakikadan fazla tutmamak için özen göstereceğim. Çünkü tarım burada aslında gün boyunca konuşulması gereken bir Bakanlıktır. Bunu bugün yitirdik.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Eşber...

İSMET KOTAK (Devamla) - Hayır Sayın Başbakan, Milli Eğitim de son derece önemli ve iki büyük bakanlık aynı güne isabet etti ve dolayısıyla arkadaşlar eğitimde titiz davrandılar, Sayın bakan da titizliğini gösterdi. Ama ülkenin bel kemiği olan bir Bakanlığın ve sektörün iyice ellenmesi olanağını sanıyorum belki bugün yitirdik ama ileriki toplantılara belki gündem dışı olarak da daha geniş vurgulama gereğini duyuyoruz.

1245/...

Bütçe komite toplantılarına gezilerle ilgili bir olaydan ötürü katılamamız nedeni ile bu konuları da orada sadece Sayın Ali Süha'nın dar bir çerçevede vurgulaması ile yetinilmişti. Ben burada zamanınızı almadan çok süratle belirli hedefleri vurgulamak isterim. Çünkü Sayın Bakan burada yeniden bir takdim yaptılar. Bütçeyi de ele aldığımızda baktığımızda şunu görürüz. Yine pratik bir tarım düşüncesi ile karşı karşıyayız. Yani değerli dostum İlkay'dan önceki bakanın, ondan önceki, bakanların bu kürsülerden getirip sundukları bir bütçe ile sundukları bir hedefle karşı karşıyayız. Yani yine arpa konuşuyoruz, yine buğday konuşuyoruz, yine yem bitkisi konuşuyoruz. Onun ötesini konuşmuyoruz. Yani bunlar yıllardan beri bu toplum içerisinde geçici Türk yönetimi döneminde konuşuldu geldi. Buna cevap veren bir yığın teknik eleman vardır, doğrudur. Ama artık tarımda bir devrime gitme zamanı gelmiştir. Bir ufuk değiştireceğiz. Meçuruz buna. Güney o değişiklikleri zorlamaktadır. Belki istenildiği gibi bir örnek veremeyiz çünkü yapı farklılığı vardır. Çünkü dağları aldılar, netice itibarıyla su yollarını kestiler. Dış yardımların üzerine konmaktadır. Uluslararası örgütlerin rehberliğinde belirli girişimleri yapmaktadırlar. Bunlar hepsi gerçektir. Ama biz zaten bu gerçeği bile bile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini ilân ettik ve bu topraklarda yaşamaya ve halkı refaha götürmeye azimli ve kararlı olduğumuzu söyledik. Sıkıntı olacaktır. Ben elektrik konusuna artık temas bile etmek istemem. Çünkü bu sıkıntı hepimizindir, evimizdedir, iş yerimizdedir, hatta Meclistedir, devlet dairelerindedir. Ama nokta oturtulmuştur. Yani Türkiye'den kyanaklanan ve projenin benimsenmemesi hatası yıllar içerisinde ortadan kaldırmıştır. Dolayısıyla elektrik öyle veya böyle vermeyen ve bizim hakkımızın üzerine oturan Rum bir defa daha bir yol daha gösterdi. Siz alınız kendi elektriğinizi üretiniz, benden biraz daha kopunuz dedi. Biz buna memnunuz. Biraz sıkıntı çekeceğiz, başımız ağrıyacak. Belki sanayi sıkıntılara girecek, tarım sıkıntılara girecek ama Sayın Bakan son derece iyimser 93 Nisan dedi galiba yanılmıyorsam.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL (Yerinden) - Evet.

İSMET KOTAK (Devamla)-Ben 94 yılına da razıyım. Çünkü koyduğunuz ödenekler onu göstermiyor. Yani 50 koydunuz, bu yıl da 90 koydunuz. Dolayısıyla yeterli değil. Belki üçüncü yıla ağırlık verilecektir bilmiyorum. Çünkü yatırım programını bilmediğim için birşey söyleyemem. Elektrik konusuna değinmemeyi bu çerçevede ancak mütaka ediyorum. Tarım olayını belirli örneklerle açmak ve bağlamak istiyorum. Karşımızda iki örnek var, iki büyük örnek vardır. Biri kendisinden korktuğumuz arap ülkeleri ne der diye bir tek teknisyen dahi göndermediğimiz İsrail. Diğeri arap ülkelerinden bir tanesi Libya. Çöl veya belirli kısımları çöl ama cesur girişimler yapan bir ülke. Gaddafi'ye deli dediler, evet eğer böyle devrimi yapacaksa ancak bir deli yapardı ve Gaddafi yaptı bunu. Bitki örtüsünü değiştirdi, halkın kaderini değiştirdi. Evet dış politika açısından belirli ülkeleri silah satımları, silah temin etmeleri belki korsanlık bilmiyorum çünkü belgeleri bizde yok. Ama kendi halkı açısından gidip incelenmeye, örnekler alınmaya değer bir ülkedir Libya. Libya çölde yep yeni bir girişimle yeni bir Libya yaratmıştır. Beş yıllık planlarla gitti. Biz bu ikinci beş yıllık plânda yetiştik ve onları ikinci beş yıllık plânda halâ yumurta satın alıyordu, tavuk satın alıyordu yurt dışından. Şimdi ihraç ediyor. Bitti. Üçüncü bitti dördüncüdedir ve ihraç ediyor bir yığın girişimlerini gereber getirdi. En basitini söylemekte yarar buluyorum. Zaten asla, hiç kimse bunu sosyalist bir yapı diye örneklemesinler.

Kendine has bir yöntemle almıştır çiftçiyi, çekti cetveli, bu kadar dönüm toprak mı istiyor? Bu kadar dönüm toprak. Buna bir konut mu yapmak mı gerekiyor? Konutunu da orta yerine yapmıştır. Ne gerekiyor? Araç eğer gerekiyorsa da minimum vardı, merkezi bazı örgütler vasıtasıyla da büyük araçlardan istifade ederdi. Su gereken yerde borularla taşındı. Susuz olan bölgelerde minimum su kullanarak ne yapılabileceğini elledi ve bunlardan yurt dışına ne sattırabilirim hesabını yaparak yürüdü. Kıbrıs'tan binlerce ve Türkiye'den, zeytinlerini söktü, fidanları, götürdü. Hurma yetiştirmek için bütün imkânlarını seferber etti. Çölde hurma var, bir tane var, iki tane var. Ama bu sanayi olarak benimsiyorsanız ezici bir girişim yapmak zorundasınız. Bizim babutsayı küçümseriz ve yol kenarlarında bırakırız. Bütün Avrupa'ya onlar kaktüs fruit deyip bunun bedelini...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI Dr. ERTUĞRUL HASİPOĞLU
(Yerinden) - İspanya başladı.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tabii tabii kaktüs fruit diye bedelini alıyor Libya. Avakadoyu Libya. Bu kadar şenlikli bir şekilde hurma hakikaten hayret verici olmuştur. Başka bir kaynaktan da en az bir otobüs büyüklüğündeki borularla yeni bir nehir yaratarak su sevkiyatına gitmiştir. Doğrudur. Bu çok büyük bir proje gibi görünmektedir. Ama yaşadığı olay, bizim yaşamamız gereken olaydır. Biz buraya hâlâ tarımdan, karma ziraat, hayvancılıktan biz birbirimize bunu söylemeye gerek yoktur. Bunu hepimiz bilmekteyiz. Yani bu konuda yapılması gerekeni yapmayınız diye bir cümleyi ben söyleyemem, bunca senelik kooperatifçi olarak. Ama bunun ötesini konuşalım. Bizim işte şu anda bu salonda bile bulunmakta olan, belki minimum bir kadroyla da Tarım Bakanlığının çeşitli servislerinde ve diğer bakanlıkların servislerinde olan yetişkin ve hizmet aşkıyla dolu bir yığın teknik düzeye

yetiştirdiğimiz insanlarımız vardır. Eğitim sistemimizden yararlanıp bu noktalara kadar gelen inzanlarımız vardır. Bunu tartişmamız gerekiyor. Tarımı artık tartişalım. Yani klasik bütçelerle, klasik hedeflerle yetinmeyelim. şimdi az sonra Sayın Maliye Bakanının bize dağıtmış olduğu, özür dilerim Sayın Bakan, Maliye Bakanı biraz da bize enformasyon aktardı. Çünkü bunun içerisinde olan rakamlar bizim için daha gerçekçidir. Yani söylediğiniz rakamların aksini söylemiyorum ama buradakiler bize belirli noksanlıklarınızı gösteriyor. Yani ithal ediyorsak ne ithal ediyoruz? İkâme etmiyorsak, demek ki getirtiyoruz, para öduyoruz, bedeli nedir bunun? Siz bize ana bütçe içerisinde biz tarıma 58.4 milyar katkıda bulduk dediniz. Çok güzel bir şey. Bulundunuz ama, yeterli olmadığı da meydandadır. Her bütçe yetersizdir. Bunu konuştuk. O ayrı. Ama veriyoruz dışarıya. Öduyoruz. Sayın Maliye Bakanının bize verdiği listelere baktığımızda elimdeki listelerden burda dış satımın yapısı vardır. Kendiliğinden koyuyor. Ona döneceğim. Ama dış alım vardır ki sizi ilgilendiriyor. Yiyecek ve canlı hayvan. Yiyecek dediğinizde sizsiniz. Canlı hayvan dediğinizde yine Tarım Bakanlığıdır. İçkiler ve tütün olayı yine sizin dalınızdır. Hayvan ve sebze yağları yine sizin dalınızdır. Tarıma dönük sanayi açısından bunların toplamını aldığımızda 4.3 milyon Dolar yalnız yiyecek, canlı hayvan, içkiler ve tütüne gitmektedir, artı hayvan ve sebze yağları ve bir de çeşitli mamüllerden de koysak, çünkü bunu iddia etmem, çünkü burda ayrıntıya kavuşturmamıştır. Toplamı 51.4 milyon Dolarlık bir pay alıyor ilk üç madde. Çeşitli mamüllerin toplamı ise 41 milyon Dolardır. Onun içerisinde de siz bir deyiniz, iki deyiniz, beş milyon Dolar deyiniz. Yani herhalükarda bu, 55 - 60 milyon Doları bulan bir dış alım demektir tarımda. Yani tarımla ilgili oran da, bu da havaya, dışa verilmekte olan bir paradır. Kendi kendimize yeterli olmak iddiamızı sürdürelim. Ama değiliz. Kaldı ki Türkiye'yle aramızdaki ticaret açığı yüz kırk altı milyon Dolar ve bunun büyük bir kısmına yine yiyecek vardır. Yüz kırk altı milyon Dolar yalnız Anavatanla aramızdaki ticaret açığıdır. O halde yine klasik bir bütçeyle gelmeyelim olayın içerisinde dedim. İkinci örneği verelim. İsrail örneğini.

Sanıyorum 1982-83 yılında olacak öyle hatırlıyorum. İsrail'le ilişkilerin getirilmesi, işte araplara getiriyor. O zamanın yönetimi federe devlet hükümeti de getirecek ve getirdi. Güney getirmedi. Yunanistan getirmedi. Biz en kabadayı çıktık. İslâm ülkelerinden çok büyük avantajlar elde edecekti. E işte güneye şey yolları, Avrupa yolları inşa eden bir Kuveyt kredilerle boğulan arap ülkeleri, e alsın işte birkaç projemize yardımcı oldular o kadar. Bu bedel ödenecek bir bedel değil. Biz kabul etmiyoruz. Bugün Dakar'dan gelen kararı gördük, okuduk. Hiç de yürekli işler açıcı değil. Oturup da evet tabii ki ilgili arkadaşlar beyanatlarını verdiler bile, gidenler son derece memnunuz. Karar incelendiğinde görülecektir ki geçmiş kararda 649 sayılı Güvenlik Konseyi kararına atıfta bulunuyorlar. Bu defa hiçbir karara atıfta bulunmuyorlar. Rumlar 716'da ısrar ettiler. Cezair, Filistin Kurtuluş Örgütü ve Mısır Rum lobisi oluşturdu- lar. Filistin Kurtuluş Örgütü, ki 15 Kasım'da şey ilan edecek FKO ve biz de birinci işte Türkiye. Tabii ki yapılmasın demedim yapılmalıydı. Biz onu tanıyacağız o da bizi tanıyacak ve tanıtık. Ve netice itibarıyla işte bugün Dakar'da bile daha bugün karşı- mızda bunlar at oynatmaktadırlar. Onun için biz islam ülkeleri ile bağımlı olamayız. Arap islam bağlantısı bizim açımızdan artık önem taşımamalıdır. Geriye kalan ülkelerle ilişkilerimiz düzeyinde olmalıdır. İsrail olayı gündeme gelmelidir. Bizim büyük ticaretimiz vardı, bilgi aktarımımız vardı. 1960'dan sonra cumhuriyet döneminde olsun, Türk Cemaat Meclisi çerçevesinde olsun birçok arkadaş İsrail'i ziyaret etti. Ve oradan bilgi aktar- maya çalıştılar buraya.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Tarımcıları da davet ettiler.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tarımcıları da davet ettiler.

İSMET KOTAK (Devamla) - Tarımcıları söylüyorum zaten. Dolayısıyla Libya'dan sonra çarpıcı örnek İsrail'dir. Çölün ortasında yapmakta olduklarından örnek almak zorundayız. Mesarya çöl değil ki. Ama Mesaryalının kaderi bu değil. Ben de görevlerde bulundum. Yıllarca bakanlıklarda görev yaptım. En az ben de geriye kalan arkadaşlar kadar sorumluluk duygusu içerisindeyim. O insanların kaderini değiştirmek zorundayız ve geriye kalanların. Başka çaresi yoktur bunun. Doğrudur hayvancılığa büyük önem verilmesi lâzım. Katılıyorum. Tarım yep yeni bir bitki örtüsü gerekmektedir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine. Bunun bu konuda karar vereceğiz. Türkiye'den uzmanlar getiriyoruz raporlar veriyorlar. Lefke'ye ve yöresinde meyveciliğe ağırlık vereceksiniz. Falan bölgede antep fıstığı yetiştireceksiniz. Ama devamı gelmiyor. Ya da bize verilen raporlar ya yanlış, ya biz onlardan çok üstünüz, ya biz hatalıyız. Bugün Güney Kıbrıs'ta avokado yetiştirmektedir Avrupada pazarlıyorlar. Antalya, avokado ve kivi'nin esas üretim merkezi haline geldi. denemesini dahi yapmak zorundasınız biran önce. Oyle ise tartışmak zorundayız tarımı. Örneğimizi İsrail'den ve Libya'dan almak zorundayız. Onların bilgilerine deneyimlerine ihtiyacımız vardır. Bundan hiç çekinmeyelim. Bu dünyada bize kapı kapama hiçbir anlam taşımaz, hiçbir yarar getirmez. Bugüne kadar kapadık da ne olduk? Türkiye İsrail'le büyükelçilik düzeyinde temasa birmeye hazırlanmaktadır. O halde biz de örneklerini alalım. Neden örneğini almak istiyoruz.? İki çarpıcı örneğini vereyim. Çölün ortasında kendi yönetimleri ile oturup gereken ıslahı yaptıktan sonra domates yetiştirebilmiştir belirli suda. Balıkçılık geriye kalan yerinde kalmadı sanki çölün ortasında o köylüye yeniden gelir sağlayabilmek için veya toplu yerleşim birimlerine balıkçılık üniteleri kurulmuştur.

Gelelim bize. Sayın Bakanın belirttiği noktalar var, bir de bütçede yansıyanlar vardır. Madem balıkçı dedik zaten bizim için önemli olan neydi? Etiği, balıktı, süttü. Tabii ki tavuk dahil onun içerisinde. Sebzeydi, meyveydi, orman ve elektrik olayı. Elektrik olayını bir yana ayırdık. Orman olayında Türkiye'nin büyük bir projesi onaylandığını işte yıllar içerisinde ciddi bir şekilde götürülmekte olduğunu gözlemlemekteyiz. Bu çok önemli bir girişimdir ve takdir etmek gerekmektedir. Ben de söyleyeceğim budur. Ancak geriye kalan konulara girdiğimizde bir balık olayında. Biz bugünkü hali ile bunu, bu konuda hiçbir kazanç elde edemeyiz. Oyle kıyılarımız müsaittir ki artık biran önce çevrelerin özel üretime geçmek zorundayız. Kanaşımız mevcut u . Gerek

Alıcı gözle inceleyiniz. İnceleyen bir kişi olarak söylüyorum. Bu sahada en azından bazı kişilerin istediği projelere katkısı olan kişi olarak söylüyorum. Sonu gelmemiş olabilir. Alınız Karpaz sahillerini. Son derece müsaittirler. Kapanmak suretiyle küçük küçük körfezler de, pek ala ortamlar yapabilirsiniz. Ve büyük bir ihracat kalemi olur. Değil kendi kendine yetme, ihracat kalemi olur. Büyük bir imkândır. Bunun üzerinde durmak mecburiyetindeyiz. Yoksa kıyı balıkçılığıyla, üç tane küçük sandalla bu işin arkası gelmez. Bu konuda Türkiye'de de bilgi birikimi başlamıştır. Türkiye'den de alınabilir. Ama en çarpıcı örneklerini diğer ülkelerden pek ala alabiliriz.

Değerli arkadaşlar; kuru ziraat olayında söylemeye çalıştığım, kooperatifle biz tarımı buluşturmuyoruz. Bir yerde bir hatamız vardır. Örnek vermem gerekirse köye gideriz. Eminim UBP'nin milletvekilleri de, bakanları da köylere gittiğinde aynı sorunlarla karşılaşır. Bizim burada Ahmet'in, Mehmet'in, Hasan'ın borcu varmış ve hâlâ kooperatifin bütün borcu bitmediği için bize yeni kredi vermediler, tohum da vermezler. Şimdi bu kadar yağışa rağmen göreceksiniz listeler çıkarken bir yığın yerde ekim yapılmamıştır. Bunun iki nedeni vardır. Birinci kredi mekanizmasını çalıştırmadık. Yine bir kooperatif engeli çıktı bir yerlerden, işte ilk borcunu ödeyiniz. Neyle ödeyecek zaten yıllar kurak geçmiştir. Ya borç ertelemesine gideceksiniz, belki de faiz bağışlamasına gideceksiniz, ya da artık o toprakta bir daha ekim yapılmayacağını siz ve biz tanığı olacağız. İkincisi tohum olayı. Tohum olayı, bize kadar başvurular yapıldı. İki bin tonluk bir eksiklik veya beş bin tonluk bir eksiklik sözkonusu ise bu giderilmeliydi. Bu giderilmiyor ve bir çok köyde bu ihtiyaç son derece zorunlu olarak ortaya çıkıyor. Bu yağmurlarla bu insanların bu sorun karşısında bırakmak hatadır. Bu da taahhük etti. Benim çok böyle kuru ziraat üzerinde durmak istememin ana nedeni, artık bu noktada bir karar noktasına geldiğimizdir. Yani bir yanda arpa - buğday meselesi, diğer yanda maliyet meselesi. Bir yerde tarımcıların

görüşleri ağırlıkla olmalıdır. İyice tartışılmalı, düşünülmeli ve gereken yapılmalıdır. Buna paralel olarak iklim koşulları dikkate alınarak az suyla ne hedeflenebileceğini tesbiti ve biran önce girişim yapılması kaçınılmazdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben sözümü kısa tutacağım dedim, sözümde duruyorum ve bağlamak üzereyim. Yukarıdan aşağıya ödenekler vardır ve bu her ödenek karşısında da belirli projelerin geliştirilmesini Sayın Bakan söylediler. Bütçesine baktığımızda da onu gözlemliyoruz. Şimdi bu ülkede patates olayı yaşanmıştır. Bu bir denge meselesidir. Ben ne üretiyorum? Benim halkım ne yoğaltır? Bu bir hesap meselesidir. Bu hesabı şaşırmasınız arkadaşlar. Yani eğer bu bir hükümet eliyle yönlendirilen bir politikaysa teknik adamlarla, politik adamlar kafa kafaya verecek ve bunun hesabını yapacaktır. Temenni ederim önümüzdeki yıl bilmem kimin dükkânı üzerinde patatesi yok ettik afişlerine rastlamayalım. Yani son derece ciddi bir olaydır bu. İkincisi, patates olayına baktığımızda, işte istatistikler yayınlandı Sayın Başbakan da dedi Ergün Beye cevap verirken, işte bir istatistik elinize geçirdiniz, onu kullandınız. Ergün Bey doğrudur, televizyondan onu kullanmıştı bu ara seçimlerde. Güneyde patates büyük çapta yetiştirilmedi artık. Ama biz kaynaklar bizim elimizde oldu burada işte on iki bin tondan bahsetti. En çok yetiştiren diyorum on dokuzyirmi bin ton olmuştu bir yıl. Dolayısıyla patates olayında kaynak bizdedir. Kimse aksini söylemesin. Özellikle kırmızı köyleri iyi bilenler ve daha sonra ordaki su kaynaklarının daha da verimli halde olduğunu gözlemleyenler bunu teslim edeceklerdir. Ünlü Galopsida, şimdinin Çayönü bizim elimizdedir. Ve Akdoğan da, meşhur Lisi paketlenme evleri hem patates, hem de havuçun kaynağı idi. Yani bunlar hep bilinen olaylardır. Efendim su bizden çekildi. Nereye gitti bu su? İşte Çayönüne her gittiğimizde oluk oluk su akmaktadır. Yani biz bunları burda yoğaltıyor muyuz, yoksa verdik Ayhan Beyin eline suyu, verdik Sayın Doktorun eline suyu, o da başkasına mı vermiyor? Bu sorun mu vardır? Bu sorunları çözmek zorundayız. Su eğer sıkıntılıysa çözeceğiz. Çünkü o topraklar yer değiştirmedir.

Başka kaynaklar vardı da kurudu iddiasında olan varsa bizi de inandırmak zorundayız. Biz böyle bir olay bilmiyoruz. Özellikle patates köyleri için söylüyorum. Yok böyle bir olay. Dolayısıyla patates her ne pahasına olursa olsun daha fazla yetiştirmelidir. Bu şey rakamlar yukarıya çıkmak mecburiyetindedir. Çıkarmadığımız sürece hepimiz suçluyuz. Ben kendimi bunun dışında tutmuyorum. Gayet rahat konuşuyorum.

Narenciye olayına gelince narenciye olayında Allah aşkına dikkat edelim. Bir yandan tuzlanma, bir yandan ağaç eskimesi, yaşlanması. Diğer yandan pazar meslekleri ve açık söyleyelim artık narenciye'nin gerçek fiyatı ortaya çıkmıştır. Gerçek fiyat geçen yılki ve bugünkü fiyattır. Daha önceki sunu fiyatlar artık hayal edilmemelidir. Üretici için de bu kürsüden söylüyorum ve parti açısından da biz bize yapılan müracaatlarda bunu aleni bir şekilde de söyleyebiliyoruz. Yani ben bu fiyat saptandı, çok az buldum. Doğrudur. İki üç sene önceki furya yoktur çünkü. Ama gerçek fiyat nedir? Dünya pazarları ile bu. Narenciye böyle oynuyor. Dünya pazarları ise dünya pazarlarının yansıması burada olacaktır. Çok düştüğünde fiyat belki devlet desteği ile gelebilecektir. Çünkü o da mevsimlik veya yıllık krizler demektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; narenciye içinde kendilerinin zaten burda tarımçıların geliştirilmesi ile ilgili 250,000,000 diyor bir rakam vardır. Umut edelim ki bu rakam sizin ihtiyaçlarınızı görebilsin. Benim temennim yine sözlerimi bağlarken vurgulamak istiyorum. Klasik tarımdan vazgeçmenin zamanı gelmiştir. Bu konuda her gün çeşitli paneller yapılmaktadır. Bunu tartışalım. Yani Meclis dışında teknisyenler ve kooperatifciler oturalım, başbaşa verelim ve tartışalım. Ekiplerimizi yurt dışına gönderelim tespit yapsınlar ve kapı komşumuz İsrail, kapı komşumuz Libya'yı, Türkiye'yi ben de örnek almak suretiyle tarımı nasıl dokuyacağımızın hesabını birlikte yapıp Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde daha fazla nüfusu tutabilecek yöntemleri görüşelim ve ona paralel olarak da tabii ki tarıma dayalı sanayinin gelişmesine katkıda bulalım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak. Sayın Akın buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten ülkemizin genelde tamamını kapsayan çok önemli yer alan Tarım Bakanlığı Bütçesini irdelemek bugünkü konusunu, konumunu değerlendirmek tarımla uğraşan insanlarımıza Tarım Bakanlığının bütçesinde ne denli hizmet vereceğini ortaya koymak gerçekten zor. Bir anlam çıkarmak zor. Çünkü mevcut bütçe ile mevcut ülkemizin bugünkü tarım yapısı ile bakanlık bir kaba tabir anlamayacağım olsa bu bütçe ile hiçbir zaman düşündüklerini gerçekleştirmesi mümkün değil. Yani bu demektir ki ben bu bütçe ile bu ülkedeki hayvancılık bu " ülkedeki tarımla uğraşan insanları başı boş bıraktım, kaderi ile bıraktım. Ne isterlerse yapsınlar zihniyeti ortada çıkmaktadır. Asıl itibarıyla Tarım Dairesi, asıl itibarıyla ülke tarımına yönlendirecek plân ve program yapmak ülkedeki tarımla uğraşan tarımcıyı kollamayı, korumayı, kalkındırması gerekmektedir. Maalesef yıllardan beri gördüğümüz Tarım Dairesinde böyle bir olay görmüş yok. Kimse de gördüğünü söylemesi mümkün değildir. Ne yapmıştır Tarım Dairesi bu ülkenin tarımına? Gerek süratle ziraat yapan, gerekse de hububat kuru ziraat yapan kitleye, nüfusa ne hizmetler götürmüştür? A köyünde B köyünde yağmurların düşmesi, düşüş oranı itibarıyla ordaki tarla ekiminde hububat ekilirken kaç santim yerin altına girilmesi lazım? Şu tarlayı hangi dönemde, hangi gün nadas yapılması lazım diyerek hangi plân ve programı yapmıştır?

Köylüye senin köyündeki düşüş yağmuruna göre sen tarlanı şu tarihlerde sürmen gerekir ve sürerken de şu köken bıçağını kullanman, şu sapan bıçağını kullanman gerekir ve kullanırken de toprağın dibine şu kadar cm veyahut da şu kadar ölçüde toprağın dibine girmen gerekir demiştir. Bunu ne gördük ne duyduk. Demek ki b unu görmediğimize, duymadığımızı göre hiçbir köylerde ekim zamanı öncesi seminerler hazırlayarak, düzenleyerek eğitim programı hazırlanmadığını gördüğümüz için Allaha şükür olsun bir tarım haftasını Yeni Doğuş ve UBP Koalisyonu zamanında ilk başlangıcı Aytaç Beşeşler zamanında nasip olmuştu. Sonrası ne kadar verimli olacak onu da değerlendirmek, şey yapmak, görmek mümkün değildir. Bakıyoruz, bu hizmetler olmadığına göre ana ilkeleri bu olması gerektiğine göre Tarım Dairesinin bunlar da yapılmadığına göre bu ülkedeki Tarım Dairesinin olduğunu söylemek mümkün değil. Tarım Dairesi Türkiye'den gelecek veyahut da üçüncü ülkelerden veyahut da şu veyahut da bu ülkelerden gelecek olan meyve, bilmem neye izin vermesi için kurulmuş bir daire değildir. Tarım, tarımla uğraşan, topraktan üretimle uğraşan insanların korunması, kullanması ve günün şartlarına göre değişen çağımızdaki zirai aletleri köylüye tanıtması, onları o imkânlardan yararlanması için plân ve program yapması gerekirdi. Maalesef bunu görmek mümkün değildir. Zaten bu plân ve programsızlık yüzünden maalesef kuru ziraatımızın durumu da maalesef görüldüğü gibi ortadadır. Ekim zamanı geldiği halde geldi çattı, o kadar tatlı bir zaman yaşıyoruz ki zannedersenem ülkedeki en küçük nüfusumuzdaki en büyük insanımız bile sevinmekte. Tarımla ilgisi olsun veya olmasın bereketli yağmurlar bu ülkede yaşayan nüfusun hepsini fazlasıyla sevindirmektedir. Gel gelelim işte biraz önce söylediğim gibi Tarım Dairesinin ilgisizliği bu ülkedeki tarıma verilen konum hiç denecek derecede az olduğu için bir açıklama yapılıyor, efendim tohum yok. Neden yok? Kuraklık gitti. Allah muhafaza. Eğer bu ülkenin tamamı hep kuraklık gitseydi hiç tohumluk arpa alamayacak olsaydık hiç ekim yapılmayacaktı? Bunu yoldan geçen bir tarımla

hiç ilgisi olmayan bir memura, bir hastanedeki hemşireye sorsan bu açıklamayı yapamaması gerekir, yapmaz. Efendim kuraklık gitmiş, tohum yok. Peki nerdeydi aklımız? Yani kuraklık gitti diye vatandaşı, köylüyü kendi haline mi bırakacaktık?

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Gül biraz gül.

KENAN AKIN (Devamla)- Köylü adam olduğu için, köylünün dertlerini bildiği için gülmesi de mümkün değil.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)(Devamla)- Güldü güldü...

KENAN AKIN (Devamla)- Güldü ama nasıl güldü? Köylüsü ağlar. Köylüsü... Keşke Hacı dayım gibi herkes bilinçli çiftçilik yapabilse...

SayınBaşkan, değerli milletvekilleri; gerçekten kâğıtta yazıldığı gibi okumak, hububatın artışını göstermek gerçekten gülünçtür. Yani hiçbir bilgisi olmayan insanın bu açıklamaları, bu iddiaları yapması mümkün değil. Ortada, bir yandan tohumuzluk, bir yandan da bu ülkedeki tarımın yıllar itibarıyla geriye kalan yıllar itibarıyla yükseldiğini, arttığını söylememiz gerçekten ilginç bir açıklamadır. Tohum yok. Türkiye Cumhuriyetine bakıyoruz. Burada tohum yok. Türkiye Cumhuriyetine baktığımız zaman Toprak Mahsülleri Ofisi diye bir kuruluş ekim zamanı öncesi, ülkedeki ekim alanındaki insanların tüm tohumunu iyi ay önce hazırlar. İki ay önce arpa tohumunu, buğday tohumunu hazırlar. Hazırlarken de bölgesel itibarıyla, bölge itibarıyla bu küçücük adamızda Dipkarpaz'daki iklim ve toprak açısından Mesarya Ovasını birbirini tutması, Girne'deki tarla ve toprağın birbirini tutması mümkün değil. Hani öyle bir analiz,

Hani öyle bir araştırma? Dip Karpaza ayrı buğday, toprağına ve yağış alanına göre ayrı bir tohum, Mesarya'ya ayrı bir tohum, Girne'ye en azından Dip Karpazla eşdeğer bir tohum verilmesi gerekir. Bunu küçücük bir köylü çocuğuna sorarsak mutlaka bilecektir. Hani öyle bir analiz? Hani öyle bir araştırma? Hani Mesarya'nın toprağının bugüne kadar Tarım Bakanlığı bünyesinde Mesarya toprağına düşen yağmur çerçevesinde o toprağın almış olduğu nem ve nem karşılığında üretim yapacak, ürün verecek tohum kalitesi bugüne kadar bunu görmemiz mümkün değildir. Herhalde bu zihniyetle hele hele bu bütçeyle bu ödeneklerle de böyle bir araştırmanın yapılması, böyle bir tahlil laboratuvarının da kurulması ve ama daha da genişletilmesi de mümkün değildir.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Arpa mı buğday mı? Hangi tohumdan bahsediyor?

KENAN AKIN (Devamla) - Arpa da buğday da aynıdır.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Hangisi, arpa mı buğday mı yahu?

KENAN AKIN (Devamla) - Arpa buğday.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Madem sen bize laboratuvardan bahsediyor bilinçli bir şekilde, hangisi, arpa mı buğday mı?

KENAN AKIN (Devamla) - Tarla tarla, tarla toprak tahlilidir. Bak Emin Uzun arkadaşım çok dikkatle dinliyor.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Ben dinliyorum.

KENAN AKIN (Devamla) - Sağol Emin. Toprak tahlili Sayın Caymaz.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Tamam yahu topraktan sonra arpa mı buğday mı?

KENAN AKIN (Devamla) - Arpanın da, buğdayın da tabii yöreye göre tohum atıldığına göre laboratuvarında bu bir yöreye göre eker arpa da ekecek, buğday da ekecek. Ama bakıyoruz köylü arpa tohumu bulursa arpa tohumu ekıyor, buğday buluyorsa buğday ekıyor. Sen Tarım Bakanı olarak de ki bu tarlaya arpa ekebilirsin, bu tarlaya da buğday ekebilirsin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - İmkân yoktur şimdi tohum eksikliğinde o imkân yoktur kardeşim bu sene yoktur bu sene.

KENAN AKIN (Devamla) - Saygıdeğer Hacı Dayı, tohum eksikliği, tohum eksikliği...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Doğruya doğru bu sene yoktur imkân ona.

KENAN AKIN (Devamla) - Tohum eksikliği bu çaresizliği, bu plân ve programsızlığı giderecek lâf değildir. Hükümet sen devlet olanakları vatandaşa...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) - Bitir artık.

KENAN AKIN (Devamla) - Daha çok var Sayın Bakan, heyecanlanma bekle. Çünkü önemli bir Bakanlık olduğu için nüfusumuzu çok çok ilgilendiren bir konu olduğu için, köylümüzün karnını doyuran bir Bakanlık olduğu için bunu irdelemekte fayda vardır. İnşallah bu söylediklerimizin onda birini önerilerimizin, belki sert olabilir, sert olabilir ama her zaman söylediğim için yumuşak veyahut sizi öğecek laf beklemeyin. Mutlaka yaptığınız size göre doğrudur ama eğri olarak gördüklerimizi biz burada söylemek mümkün. Senden kaptım Emin Uzun.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Çok fevkalâde konuşuyorsun devam et.

KENAN AKIN (Devamla) - Yani tohum yoktur, bu plân programı yapmak mümkün değildir demek tarımda doyurucu lâf değildir.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL (Yerinden) - Bekle söyleyeceğimi de sonra, ne söyleyeceğimi bekle de sonra.

KENAN AKIN (Devamla) - Ne güzel yağmurlar yağdı belkide bu sene ekim yapabilirsek keşke bu sefer ektiğimizi biçeceğiz ve biçtiğimizi koyacak ambar bulamayacağız inşallah. İnşallah o günler de gelir ama maalesef o dediğimiz olayları da yaşamamız mümkün. Halâ şu günler geldi halâ ekmek için tohum alamayan çiftçilerimiz sıradadır. Kesinlikle tohum dağıtımında kasıt vardır demiyorum ama bazı memurların kasıtlı görevi olduğunu hissediyoruz. Bakanlık kesinlikle, şahsımıza kesinlikle öyle bir lafımız yok ama bazı yerlerde dağıtımı yapan, sıralamada haksızlık yapıldığını da burada vurgulamak istiyorum. Ona da Bakanlık olarak dikkatinizi çekiyorum, kesinlikle Bakanlığın icraatınızda bu olay vardır demiyorum sizin başka işiniz, gücünüz yok, tohum alacak adamlarla uğraşacak kadar küçülmediğinizi de biliyorum ben. Küçük işlerle uğraşmayacağınızı da biliyoruz.

Tohum yok. Vatandaşın borcu yok efendim başkasına kredi alan başkasına kefil olduğu için sana kredi yok. Böyle saçmalıkların ortadan kalkması lazım Sayın Bakan. Gerçi sizle ilgili değil, Başbakanlığa bağlı bir birimdir Kooperatif. Vatandaşın borcu yok ama birinin borcu olan kişiye kefil olduğu için o da tohum kredisi çekmemektedir. Bu insan önümüzdeki sezon ne yiyecek? Hayvanına ne yedirecek.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Üç sene borcunu ödemeyene bile verdik.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Bakan borcu olup da o üç yıl savunmuyorum açık söylüyorum üç yıl dört yıl bu ülkenin kooperatifine zarar sokmuş insanlara verilmediğini savunmuyorum. Borcunu ödeseydi ama borcunu ödeseydi derken birtakım ödemenin zorluklarının araştırılması gerekirdi. O insan acaba ektiği, biçtiği borcunu ödeyememiş veyahut da ektiği halde biçemediği, kuraklığa girdiği halde veyahut kuraklığa girmediği halde ürün aldı mı? Bunları da araştırmak mecburiyetindeyiz. Bir yandan da iyi niyetle vatandaşımız, hayvancılık yaptığı için hayvancılıktan almış olduğu kazançla tohum borcunu ödemişken

Başkasına kefil olduğu için de ona tohum verilmeme yoluna gidilmektedir. Bu yanlış bir olaydır. Bu ülkedeki tarımdaki yükselişi söylediğimizde tohumu nasıl bulamıyoruz ben de buna şaşarım. Demek ki o konuyu da söylemememiz lâzım. Politikamız nedir? Şu güne kadar tarımdaki politikamız nedir? Kuraklıktaki konumuz nedir? Yani hayvancı eğer biçer, yahut da eker, ektiğini biçemez. Biçemiyorsa belirli bölgelerde ya ekim alanlarını kapatacaksınız, veyahut da o köyde diyeceksin ki artık kardeşim sen hayvan üretimi için, yemi için şunu ek bunu ek. Bir plân, program var mı? Politikanız nedir? Bugüne kadar bunu ortaya koyduğunuz yok. Ancak çıkacağız şu rakamları okumakla ne tarım kalkınır ne de köylünün yüzü güler. Ne de siz bu eleştirilerden kurtulmanız da mümkün değildir. Bakıyoruz, hayvancılık, tarım, hepsinde politika olmadığı gibi icraatınıza da baktığımız zaman ülkenin kurak gitmesinden dolayı bölgeler kuraklığa giriyor ama mevcut bankalardaki borç devam ediyor. Kuraklık bitmiştir, yoktur. O insan, o köylü, o borçlu insan ürün almayacak demektir. Hükümet olarak sen açıklayacaksın ama vatandaşın almayacağı paranın, ekmiş olduğu üründen, ürün almayacağını sen açıklıyorsun. Kuraklığa giren bölge ilan ediyorsun, hiç olmazsa o bölgedeki insanların faizlerini dondurun. Borçları dursun, faizleri dondurun. Kuraklıktan o parayı direkman şen yapan. Nereye gidecek bu? İşte o zaman biraz önceki söylediğim şikâyet, vatandaş borcunu ödeyemez. Tabii ödeyemiyor. Ürün alamıyor, ektiğini biçemediği için. Ama faiz durmuyor. Faiz kurak değil. Faiz devamlı üretken bir olay. %68, %88 faizler, %100'ü aşan faizlerle köylü devamlı zarara uğramakta ve hükümetimizin bu yanlış politikasıyla destek yerine kösteklenmektedir. Bunun başka anlamı yoktur. Kuraklık tesbitlerine de bakıyoruz. Bir yanda yağmur düşmeyen olay, bir yerde de zamansız bu sene yaşandı, özellikle Mağusa bölgesinde, Karpaz bölgesinde yağmur düştüğü halde başakların boş olması vatandaş, köylüyü büyük bir zarara uğratmıştır. Kuraklığa girmediği halde ektiğinin karşılığındaki masrafı alamamış ve o insanlar şu anda borç içinde boğulmakta,

her geçen gün faizlerin altında da ezilmektedirler.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden)- Yoktur öyle şey.

KENAN AKIN (Devamla)- Geçmişte vardı bir zamanlar. 80'li, 79'lu, 80'lerde. Sirividi ilâçlarıyla mücadele vardı. Uçakla ilâçlama vardı. Şimdi Allaha şükür o dönemlerde uçağı falan da görmemiz mümkün değil. Herhalde pilot falan bulamıyoruz, veyahut da uçak getiremeyecek kadar bilinçli değiliz veyahut da becerikli değiliz. Yabancı otlar zaten az olan ekim alanlarını zararlı olan otlara hiçbir mücadele yöntemini eskiden vardı, maalesef günden güne artan bu zararlı otlarla da mücadeleyi, sanki de o otlardan kalırcasına o mücadeleden de vazgeçmiş durumdayız.

Tarihe karışan havuç ihracatı yerini nerdeyse ihracat olan havuç ithalata dönmüştür. Devamlı ihraç yerine ithalata bırakmıştır. Nerdeyse patates de zaman zaman o şekilde ihracat ürünümüz olan patatesimiz hiç sevmediğimiz derken, toprak itibarıyla, yetiştirme itibarıyla beğenmediğimiz, Türkiye'den gelen bazı patatesleri yemek mecburiyetinde kaldık. Bunun sebeplerini tartışacağız. Niye? Bu ülkede belki dünyanın gıpta edeceği, tadına doyumlanmayan patates üretirken ve ihraç ederken halkımıza yedirecek bir patates bulamıyoruz ve Türkiye'den ahpaplar sayesinde getirdiğim birkaç okkadan da bu sene Sağlık Bakanımıza ikram etmiş durumda olan kişilerden biriyim. Ülkemizde patatesizlik çektik. Patates yemeye hasret kaldık. Nasıl kedi akvaryumdaki balıkları seyrederek gibi biz de maalesef patatesi resimlerde görmeye ve çocuklarımıza...

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 0 kadar da değil be Kenan. 0 kadar da değil, pardon.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Pahalı yedik de.

KENAN AKIN (Devamla) - Son iki, ha son sizin imkanınız varsa depo yapıyorsanız ne bileyim. Biz son 2-3 ay önce herhalde patatesi gördünüz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Yedi bindi okkası.

KENAN AKIN (Devamla) - Niye izin vermediniz gelen? Hiç savunmuyorum Türkiye'den geli de geri dönen patatesi hiç savunmuyorum. Gittim böcekleri ben de gördüm. Bu ülkede olmayan yani orada Tarım Teftiş Dairesini de kutluyorum. Yani doğruya doğru bir yiğidi öldür hakkını inkar etme. Bir kuşku duyduysa gerçekten ihracat ürünümüz olan patatese ufacık bir leke düşürecekse, kara leke düşürecekse bunu cesaretle yapılmıştır ve siz de yaptınız. Hatta bazı makamlara bile direktiniz sizi burada kutluyorum ben. Yanlışlıkları söylerken yapmış olduğunuz iyi ve cesaretli belki de başka Bakan olsa bunu götürmeyecekti yalnız bakanların hiçbiri alınmasın. O zor durumda bile siz parmağınızı bastırdınız hayır ülkenin patatesi zarar göreceği için bu patatesi sokmam mümkün değildir dediniz. Bravo size. Ben o hareketinizden dolayı tebrik ediyorum ama patates üretimi konusundaki politikanızı da tasvip etmem mümkün değil. Hiçbir destek yoktur. Biraz önce Sayın Kotak'ın vurguladığı gibi en güzel patates toprakları bizde. Günden güne her yıl ekilen patates girdileri artarken, %100 artarken maliyetler artışlarla aynı seviyede yükselmediği gibi üretici devamlı azalmakta, bitkinleşmektedir.

Ektiğinin karşılığını alamayan üretici, devamlı bu döviz kaynağımız olan patates üretiminde gerilemeden başka bir çare bulamamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu olumsuz politikalardan dolayı nasibini alan bir ürün de maalesef narenciyedir. Narenciye üretimine baktığımız zaman açıklanan fiyatlar bir yıl öncesi Sayın Kotak kısa ve öz anlattı ama o kadar suni yaklaşımla yaklaşıyor ki bu fiyat politikası 90 yılı itibarıyla ben bir dönüm narenciyenin maliyetini ve bu sene açıklanan greyfruit fiyatını açık ortaya koyduğum zaman maalesef Sayın Bakanın açıklayacağı fiyat mümkün değildir, mantıklı değildir. Bir dönüm narenciyeye baktığımız zaman iki defa ilaçladığımızda altı yüz yetmiş bin lira maliyeti bir dönüm narenciyenin. Sekiz kez sulama iki yüz bin lira dönüm başı. Üç elektrik ortalama yüz bin liradır veya mazotu ki mazot da pek pek azdır, çok azdır. Suni gübre yüz elli bin lira, Budama yüz bin lira. Kesim ücreti kırkbeş bin liraydı tonu, ortalama üç tondur ve her yıl vermez o malı, o ürünü. Yüz otuz beş bin lira 90 yılı ürünü içindi. Şimdi çok daha fazla yukarılara çıktı. Kuyu yıpranma çok küçük bir rakam yüz bin lirayken bir rulman parası bile değil bu. Ağaç dibine havuz açma otuz bin lira. Çapalama yüz bin. Hayvan gübresi de iki yüz bin lira. Bir dönüm narenciyenin bakımı bir yılda bir milyon yedi yüz seksen altı bin liraya, kendi vermiş olduğu emek hariç. Asgari ücret üzerinden bunun hesabını da yaparsak hiç çıkmamız mümkün değil. 4-5 bin lira da desen bunu karşılamamız mümkün değil. Üretici kendi gücünü, kendi emeğini hiç katmamaktadır. Bir milyon yedi yüz seksen altı bin lira bir dönüm narenciyenin maliyeti budur. Üç dönümle çarptığın zaman...

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Üç ton?

KENAN AKIN (Devamla) - Üç ton ortalama üç ton.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Beş beş.

KENAN AKIN (Devamla) - Iskarta, beş beş senin iskartadan haberin yok o zaman.

EKREM UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Maliyet ne kadar?

KENAN AKIN (Devamla) - Bir milyon yedi yüz seksen altı lira bir dönüm narenciyenin maliyeti, bakımı. Bunun iskartası falanı çıkarılırsa. Açıklanan fiyat nerdeyse fifti fifti gitmektedir.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bana beş milyon ver ben sana yirmi dönüm bahçe vereyim bir yıllık ürün de senin.

KENAN AKIN (Devamla) - İşte en güzel cevap. En güzel cevap.

ALİ SÜHA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu dediğin gibi bu bakımlarda beş ton alıyor, bakar mı kendisi?

KENAN AKIN (Devamla) - Bakıyor işte.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Bakıyor yani.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu fiyat politikasından dolayı, fiyat politikasından dolayı gidiyor.

Cypfruvex'in ekspertleri, uzmanları nerde öğrendiler bu uzmanlıkları bilemiyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- 15 sene var be Kenan, nasıl öğrenmeyecek?...

KENAN AKIN (Devamla)- Bahçeyi diyor...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- 15 sene var.

KENAN AKIN (Devamla)- Oh narenciyeci olsan bunları böyle benden daha fazla söyledin esasında.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Öğrenmediler dedin, 15 senede öğrenmeyen insan mı var?...

KENAN AKIN (Devamla)- Öğrenmiş olabilir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Ha tamam...

KENAN AKIN (Devamla)- Tamam 15... Kim öğretmiş bunlara?... Nasıl öğrettiler? Bu öğrenme üreticiye faturalanmıştır. Bu yanlışlıklar üreticiye faturalanmıştır. Gidiyor bahçeni görüyor, gayet güzel. Vatandaşa diyor ki malını kes, en fazla %30 iskarta vardır ve vatandaş kensini Cypfruvex'e kontrol yapıyor, bağlıyor. Ürün bango başına gittiği zaman %70'lere çıkmaktadır. Nerededir bu? O uzman olan kişiler Sayın Taşkent beyin dediği gibi 15 senedir uzman ağaçta %30 diyor, bangoda iskarta %70'e çıkıyor. Bunun anlamı nedir?

(Ekrem Uzun'dan anlaşılmayan sözler)

KENAN AKIN (Devamla)- E gel Mağusaya yaşa bakayım, yaşa narenciyecilerin içerisinde gel bakayım.

Bu politikayla özelleştirme, özel şirketlere çanak tutma falan onlardan vazgeçiyoruz. Onlara hiç değinmeyeceğim, vaktinizi almamak için. Ancak günden güne tuzlanan suların içerisinde sulama konusunda politikanız nedir? Halâ narenciye bahçelerini koruma var mı planınızda, programınızda? Varsa politikanız nedir? Halâ Güzelyurt'a gidiyorum, adam beş inçlik boruyu dayıyor bahçenin bir ucuna, chartere basıyor, iki gün sonra geliyor veyahut da 36 saat sonra geliyor o chartere kırmızı düğmesine basıyor, suyu kapatıyor. Böyle su tüketimi olduğu süre içerisinde bu ülkenin gerek içme suyu, gerek kullanma suyu, gerek tarımda kullanma suyunun akıbeti ne olacak? Burada politikanız nedir? Güzelyurt'ta, özellikle Güzelyurt'ta. Mağusa en azından damla damla sulamaya başlamıştır. Bazıları başlamıştır. Parası olan, sebzeçilikten para kazanıyorsa 3-5 kuruş seradan kazanıyorsa, 3-5 kuruşu narenciyeye yatırıyor, damlama sistemine gitmeye. Vatandaş kendi imkânlarıyla Bakanlık olarak narenciye sektörünü koruma, kollama programınız varsa bu programda öz kaynağı olan su açısından tedbiriniz nedir, programınız nedir, bunu şimdiye kadar görmedik, duymadık, herhalde de duymamız da mümkün değil.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden)-
Söyledik onu.

KENAN AKIN (Devamla)- Hala duruyorlar. Söyledin ama burda söylemekle olmuyor. İcraata geçmeniz lâzım. Beş inçlik su 36 saat akınca o bölgedeki yeraltı kaynaklarının akıbeti ne olacak? Tabii ki tuzlanacak. Narenciye sektörünün de devamlı gerilediği, devamlı şekilde hem ıskarta konusunda, hem fazla personel istihdamından dolayı Cypfruvex'in zararlarını daima üreticiye mal etmek, hele hele son günlerde duyduğumuz üzüntüyle olay basının

yazmış olduğu sabotaj olayını biz o şekilde yorumlamıyoruz. Biz onun altında bir kundaklama olayının kokusunu da alıyoruz. Orada bekçi var, yangın nasıl çıkıyor? Kolay mı öyle yangın çıkması? Hele hele kartonların o civarda 500 milyonluk kartonun yanması ne bir saat ne iki saat. Sanki de biri benzin döktü, çaktı kibriti yandı. Ben hiç kimseyi töhmet altında bırakmıyoruz, Bakanlık bu işe çanak tuttu da demiyoruz ama birtakım insanlar belki de bu işi kundaklama yoluna gitmiştir. İnşallah onun altından da birşey çıkacaktır. İnşallah çıkacaktır, devleti koruyucu şeyler çıkacaktır. İnşallah. Arzu ederiz hiçbir artniyet olmasın, ama varsa art niyeti yapan insanlar mutlaka polisimiz var, soruşturma yapılacak, Savcılık var, suçlu varsa mutlaka gelişen olaylar içerisinde suçlu cezasını çekecektir.

Bir de narenciye üretimini burada serbest piyasa ekonomisini savunuyoruz, narenciye üretiminde ülke dışından gelen, üçüncü ülkelerden gelen buradaki ürünleri direk bahçeciden, üreticiden alıp pazarlamak isteyen kişilere ve de gayet üreticiyi tatmin edecek fiyatlar açıklaması yaptığına göre neden o insanlara bu imkân tanınmıyor? onu bilmemiz lâzım.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tanınmıyor mu?...

KENAN AKIN (Devamla)- Şimdi Sayın Bakan mutlaka o konuyu açıklayacaktır. Bazı duyduğum kuşkular vardır. Bir Narin olayını yaşadık. Aynı olayda üreticiyi korumadan dolayı mıdır bu insanlara izin verilmiyor. Çünkü üretici bu konuyu bilmiyor. Devamlı Bakanlık bu konuda suçlanmaktadır.

Eğer dışardan gelen bu tip narenciye tüccarı kendisi, narenciye tüccarı olduğunu söyleyen insanlara sözkonusu şartları yerine getirmiyor. Bunları açıklamanızda zannedersen sizin açınızdan fayda vardır. Çünkü eğer açıklama, bu konu açıklığa konmazsa ben de diyeceğim ki narenciye üreticisinin ürününün daha iyi değerlendirilmesine fırsat vermek istemiyorsunuz. Açıklayacağınız konu belki de üreticiyi...

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL (Yerinden) - Nasıl? bunu biraz aç bakalım. Dışardan gelen adam nasıl ihracatçı?

KENAN AKIN (Devamla) - İşte ben vasiyim hatta bilginize getirdim Kanadalı, Kanadalı tüccar konusu. Şu anda Maraş'ta konuşulan konu.

İLKAY KAMİL (Yerinden) (Devamla) - Anladım şimdi.

KENAN AKIN (Devamla) - Ha, Maraş'ta konuşulan konu. Bir Kanadalı tüccar geldi efendim bütün ürünlerini alacağım, şu anda Mağusa Narenciyeciler Birliği Tarım Bakanı bu adama izin vermedi. Niye vermedi? Belki benimde bazı duyduğum kuşkular var, bak öneriyorum Narin, Nadir demeyim, Narin Şirketi vardı epeyi, hatta savcı bile var burda dolandırdı adam kapattı, gitti milyarlarla. Şimdi o şirket belirli teminatları yerine getirmiyor mu? Üretici bunu bilmemekte.

İLKAY KAMİL (Yerinden) (Devamla) - Nasıl getirmedi efendim, onun yüzünden ihracatı geciktirdim be Kenan.

KENAN AKIN (Devamla) - İşte bu açıklama şu anda bak ben size fırsat yani şöyle söyleyim ben size fırsat veriyorum, Narenciyeciler Birliği ve Mağusa Narenciyecileri sizi suçlamaktadır. Buna açıklık getirirsenizde fayda vardır diyorum ben bu konu için hassasiyetle üzerinde durmak istiyorum ki bu adam gerçekten narenciye üreticisini korumak için getirdiğiniz

şartları yerine getirmiyorsa ben sizin eğer bu izni onun için vermediyseniz ben sizi yine kutluyorum. Eğer zorluk, üreticinin dediği gibi zorluk, hiç yoksa zorluğu çıkarıyorsanız illede Cypruvex alsın diyorsanız narenciyenin zararına uğraşıyorsunuz diyorum. İnşallah böyle bir zarar düşünceniz da olmadığını tahmin ediyorum.

Seracılık için, seracılar gerçekten kendi güçleriyle, kendi bilgileriyle, kendi tecrübeleriyle, kendi çabalarıyla bu ülkeye on iki ay sebze yetiştirmeye çalışıyorlar. Ama bakıyoruz Tarım Bakanlığı bu seracılık konusunda seracılar kitlesine ne bir plân, ne bir program yok. Bir bakıyoruz bir yıl domates zibil gibi çarşıda, salatalık yok. Çünkü bir sene önce mutlaka domates para etmiştir, herkes domates ekmiştir. Bir sene bakıyoruz salatalık para yapmıştır, herkes salatalık ekiyor bir sene yeşil fasulye, bu tip şeyler. Plân program yok. Bölgesel olarak veyahut da seracıları belirli bir program içerisine oturtturacaksın, son şimdiki fiyat kavgasını da yapmayacan, şimdiki fiyat kavgasını da yapmayacan. Sen domates ekecen, sen salatalık, bunu plân program yap al güdümüne al, bunu kontrolüne al, Bakanlık daire şeyine alsın. Aksi takdirde devamlı o seracılar da böyle zarar yaptığı için bir sene sonra yapmış olduğu zararları bu memleketteki tüketici insanlarımızın cebinden çıkartmaya çalışmaktadırlar. Bu plân ve programla seracılığı yönlendirip değerlendirirsen sera ürünleri, gerek tüketici gerek de üretici açısından değerini bulacağı kanısındayım.

Esas Bakanlığımızdaki en ağırlıklı ve gündemini halâ koruyan bir hayvancılık sektörü. Maalesef bu yıl Sayın Bakan da zaman zaman sohbetlerimizde yapmış olduğumuz konuşmalarımızda hayvancının gerçekten zor durumda olduğunu kabul ediyor. Fakat buna bir çözüm bulmamız lazım. Defalarca söylendi gündem dışı konuşmalarla, gündem dışı konuşmalar 4-5 defa öneri verdik. Bu önerileri lütfen Ankara'ya kadar taşıyın bir Et Balık Kurumunun bu memlekete getirdiği eti iki ay gelmesini veyahut da nöbetler çerçevesinde onbeşer günlük nöbetlerle gelmesin kardeşim, et üretimini hayvancımızdan et üretimini bu memleketimizdeki askerlerimize yedirtelim eğer fiyat farkı varsa sübvansiyonu yap sen. Yani hayvancıya ihracatını yapamadım diyerek kenara çekilmek sorumluluktan kaçmaktan başka bir şey değildir. Buna çare bulmak mecburiyetindeyiz. Bu ülkede yaşayan insan ve fiyat kontrolü yapan, nasıl bugün domatesi Ticaret Bakanlığı, Tarım Bakanlığı müşterek bir fiyat politikası güdüyorsa getirin kancadaki satılan, kesilen etlere de fiyat kontrolü getirin.

Hayvan yemlerine bakıyoruz. 475,000 liraya sattınız siz geçen sene. Tarım Bakanlığı, sen fiyatını açıkladın. Bu sene 675'e sattın 420'den. 675 liraya sattın kilosunu. Hayvan yeminin fiyat farkına bak. ama geçen yıla oranla, bu yıla oranla, canlı hayvana bakıyoruz. 7000 liraya kadar düşmüştür. 8000 liraya kadar düşmüştür. 11, 12000 liraya kadar fırlamıştır. 11, 12000 lira olduğu zaman hayvan, kasapta 24000 liraydı. 8000 liraya düştü. Et 26000 liraya çıktı. Bir kasap çıkıp da ben zarar ediyorum diyemez. Sonra, bu kadar ihracat yapılmamışken, bu kadar nüfusumuza eğer eğitim süresi çerçevesinde Doğu Akdeniz, Yakındoğu Lefke Üniversitesi, Girne'deki üniversite, nüfusumuza bu kadar katkı yaparken, hele hele bu çocuklarımızın güncel yedikleri yemeğe baktığımız zaman et çok önemli yer almaktadır. ama maalesef bu et de birkaç tane donmuş et getiren tüccarların işine yaramaktadır. Hayvancımız, yine bu konuda faydalanmamaktadır, yine bu konudan zarar görmektedir. Bizim buradaki çok samimi önerimiz, bugün nasıl domatese ve salatalığa narh konulduysa, o da yanlıştır. Onu Ticaret ve Sanayi Bakanlığı gündeminde getireceğim. O da yanlıştır.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Narhla çözüm olmaz. Başka?

KENAN AKIN (Devamla)- Ama, gidiyor kasap hayvancıdan, gidiyor hayvan üzerinden 7000 liraya, 8000 liraya alıyor, kancada 26000 lira. Malilyet nedir?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Daha konuşur musun?

KENAN AKIN (Devamla)- Daha yarısındayız Sayın Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bırakacağız seni yalnız ama maalesef.

KENAN AKIN (Devamla)- Ki hayvancılık sektörünün kuraklıktan dolayı, yemsizlikten dolayı çekmiş olduğu sıkıntıyı, almış olduğu kredilerin borçlarından dolayı, donmuş etlerden dolayı, ihracatın getirmiş olduğu olumsuzluklardan dolayı görmüş olduğu zararı gördük. Arıcılık destekten yoksun, tavukçuluk, birkaç tane özel şirketin çabasıyla biraz ayakta kalmakta. Maalesef biraz önce Sayın Kotak'ın da bahsettiği gibi, balıkçılık da maalesef orta direk dedikleri, Türkiye'de kullanılan tabir, memur kesiminin balık yemesinin mümkün olmadığı bir dönemde yaşamaktayız. Bırak onu, zaman zaman bazı tüccarlar tarafından ithal edilen balıklar, sağlığa ne denli sağlıklıdır, ne denli değildir. Birkaç gün önce bir gazetenin köşesinde Girne'de balık satan bir kişinin önünden geçmek ki sizin bölgenizdir. Gerçekten, o ışıkların, ordan geçmek, ışıkları geçerken burnumuza tıkaç tıkaçmak gerekmektedir. Acaba bu balıklar sağlıklı mıdır? Acaba bu balıklar, balık gibi tavaya konduğu zaman balık lezzeti vermekte midir? Çok fahiş fiyatlara satıldığı halde maalesef biraz önce Sayın Kotak söyledi. Balıkçılığın gelişmesi için hiçbir önlem, hiçbir hareket yok. İsrail örneğini verdim biraz önce. Veteriner Dairesi, hayvancılığın gerçekten en büyük destekleyici bir kuruluş olmasına rağmen, araç, gereç ve kadrosuzluktan dolayı, maalesef hizmet vermek isteyen ama imkânsızlıklar içerisinde çırpınan, imkânsızlıklar çerçevesinde gülünç derecede para alarak, o hayvanların sağlığını iyi koşullara getirmek için uğraşan bir veteriner ordusu var. Ama, ordu da küçük bir ordu. Onlar da maalesef riskli ...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Çok para alırlar ama.

KENAN AKIN (Devamla)- Hacı dayı, kendim gördüm ben. Çok veteriner olayından anlamam ama, bir doğum yaptıran veterineri gördüm ben. Gerçekten çok sağlıklı bir iş yapıldığı da söylenemez.

TOKAY KEREM (Lefkoşa)(Yerinden)- Haklıdır, Hacıahmetoğlu haklıdır. Lâf söyleme kendine.

KENAN AKIN (Devamla)- Bir veterinerin sağlıklı, çok sağlıklı iş yaptığını söylemek mümkün değil. Veteriner daima hayvan hastalığından kapma tehlikesi de yaşayan insanımızdır. Bir hastahanedeki doktorumuzla, hayvan tedavi eden veteriner arasında çok büyük fark vardır. Hayvan sağlığı, hayvandaki mikrobu kapmak gerçekten tehlikelidir.

Veterinere böyle kısa, öz değinirken Tarımsal Donatım adı itibarıyla bu ülkedeki tarımla uğraşan, ziraatla uğraşan tüm insanlarımızı yönlendiren bir kuruluş olması

lâzım. Eğer bir traktör bozuluyorsa Tarımsal Donatımda yapılması gerekirdi kuruluş itibarıyla. Maalesef o da Mağusa'daki o muhteşem atölye, teknik bilgisine sahip olduğumuz tornacılık, motor yenileme, muhteşem atölye köylünün doğru dürüst hizmetine sunulmadı. Aksine Bakanlık bünyesinde daima üretim yerine tüketen, sömüren bir kuruluş haline geldi. Ya o Tarım Dairesini kapatan, yahut da kamu-laştıran birşeyler olsun. Tarımsal Donatım ya hizmet verecektir veyahut da bugün getirdiği külfeti ortadan kaldıracaksınız. Sanki de orası bir zamanki arpalık tabiri, Türkiye'de kullandığımız arpalık tabiri ile maalesef o şekilde uygunsuz kişiler personeli ile doldurulmuştur. O doldurmalar bugünkü koşullar getirilmiştir. Yalnız...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Çözümlendi.

KENAN AKIN (Devamla) - Çözümlendi.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Kapanıyor, kapanacak.

KENAN AKIN (Devamla) - İnşallah kapanıyor efendim. Ama bütçede halen bir milyarlık galiba şey var. İnşallah. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komisyonunda oybirliği geldiği halde maalesef o konuyu...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - O sermayesidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ondan sonra da oturup ağlayacağız, o ayrı hikâye.

KENAN AKIN (Devamla) - Devlet Üretim Çiftliğinin adına baktığın zaman üreten bir çiftlik ama Hollandalardan getirilen ineğe bakıyoruz. Süt rezaletini yaşadık geçen yıllarda ve halâ yaşıyoruz. İsim bazında burada teşhir etmek için isim vermiyorum, yarın Sayın Bakan ben size ismini de vereceğim. Devlet Üretim Çiftliğinden Paşaköy'deki bir vatandaşımız inek alıyor. Kredili gidiyor alıyor. Evine getiriyor, sütünü sağıyor, Süt Endüstrisi Kurumu o vatandaşımızın sütünü BHC'li olduğu iddiası ile satın almıyor. Borçla almış olduğu için vatandaş derhal bir hafta sonra sattı. Yaşanan olaydır. İsterseniz satanı da, satın alanı da getireceğim ben size. Satıyor. Aynı inekten sağılan süt, Akıncılar Köyünde bir hafta sonra, kaldı ki iddia dört beş ay zarfında BHC, hayvan üzerindeki BHC kalıntısı beş altı ay zarfında sıfırlanabilir. Ama maalesef satılan inek, Paşaköy'de satılan inek, Akıncılar Köyüne, başka bir vatandaşın eline gidince BHC'si ortadan kalkıyor. Bu ne mantığın, ne akılın, ne de insanlığın düşüneceği bir olaydır. Demek ki bu memlekette içtiğimiz bütün sütlerin BHC'li olup olmadığı da kuşku vardır. Ya o inek BHC'li süt veriyordu, neden köy değiştirince bir hafta içerisinde BHC'li olmadığı gerekçesi ile süt alınmaya başlanmıştır. Burada ya ard düşünce vardır veyahut da partizanca bir uygulama vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten yağmur az olan ülkemizde ormancılık da çok önemli yer almaktadır. Ormancılık, ormanlarımız Allaha bin şükür olsun Türkiye Cumhuriyeti desteği ve yardımları ve de kontrolü ile yapıldığı için gerçekten...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Yeter, oldu. Kısa bitir.

KENAN AKIN (Devamla) - Senden kaptım Hacı Dayı, az kaldı. Orman Dairesinde pek fazla söyleyeceğim birşey yok ama yine de belirli yerde orman, arzu ettiğimiz gibi, düşündüğümüz gibi korunmadan ve kullanmadan yoksundur. Bu nedenledir ki Orman Dairesine aracı gereci var mı, ormanları kontrol edebilecek araç gerecin, kadron var mı, personel var mı?

Toprak Ürünleri Kurumuna baktığımızda ; bu ülkedeki günlük gıdalarımızdan demeyeceğim, günlük yiyeceğimizden bir ekme olayı var. Daha önce bütçe görüşmelerinde buna değinmiştim. Arzu ederdim ki ben üç gün önce Türkiye'den getirttirmiş olduğum, feribottan almış aldığım Türkiye'de yapılan bir ekmeği buraya örnek olarak getirmek, göstermek isterdim ben. Feribotta yolculara verilen ekmeği Türkiye'deki, yapılan ondan dolayı çünkü fırınlara bakıyoruz, yoğurma makinesine bakıyoruz, maya, ekme mayası Türkiye'den geliyor, un Türkiye'den gelmediği için, kaliteli olmadığı için maalesef bu ülkedeki insanlarımızın istediğimiz nitelikteki ekmeği yemeye hasret kaldığımız bir gerçektir.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Vehbi bey, kaldığımız yerden.

KENAN AKIN (Devamla)- Bitiyor. Az kaldı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Mal karacrını buldu mu?

KENAN AKIN (Devamla)- Hacı dayım da konuşacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayvancı diyoruz, hayvancının arkasından gelen, hayvancının üretmiş olduğu, sağmış olduğu süt olayı var. Sütlerin alınıp alınmaması, halâ Süt Kurumunun müdürsüz olması, acaba bu memlekette bir ÜBP'li bulamadınız mı? Kalmadı mı yani? Bir ÜBP'li müdür yapacak kişi kalmadı mı?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Hepsi YDP'li oldu.

KENAN AKIN (Devamla)- İnşallah bir ÜBP'li müdür bulur, o Kurumu da müdürsüz bırakmaktan kurtarılırsınız. Sonra, Toprak Ürünlerinde bir olay vardı. Neden geçmişte, şu anda milletvekili olan arkadaşımız, Süha arkadaşımız SÜTEK'ten alındı, Toprak Ürünleri Kurumu müdürlüğüne getirilmişti. Toprak Ürünleri Kurumu müdürü görevden niye alınmıştı? Bunun açıklaması şimdiye kadar yapılmamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten bugün hem basında, hem halk arasında, hem kendimizin bile, bizleri bile çıldırtan bir elektrik olayını çyaşamaktayız. Efendim, santral yapılıyor, yapılıyor, falan da, filan da. Güdümlü olduğumuzu da biliyoruz. Bağlı olduğumuzu, Rum Tarafına bağlı olduğumuzu da söylüyoruz, biliyoruz. Şu andaki elektriğin zor şartlar altında veya maliyetinin yüksek olduğunu da biliyoruz. Bunu da söylüyorum. Fiyatların yüksek olduğunu da söylemiyorum. Fiyatları belki de bugünkü maliyetin

altındadır. Bu gerçeği de ortaya koyuyorum. Ancak, Türkiye'de bir sistem var. Elektrik kesileceği zaman, şu bölgede şu saatten şu saate kadar, şu bölgede şu saate kadar kesilir denir. Maalesef bu yok. Bunun yapılması lâzım. Benim çocuğum ders çalışacaksa veyahut da benim demircim, benim kaynakçım, benim terzim dikiş dikecekse, gece yapsın ki gündüz uyusun.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Bravo Kenan, tamamdır. Bu konuda haklısın.

KENAN AKIN (Devamla)- Yok. Bu kadar başı boş, bu kadar vatandaşı hiçe sayan bir daire yok. Bu Bakanlık konusunda da sizin sorumluluğunuz vardır. Demek ki siz bu daireyle ya ilginiz yoktur veyahut da sizi dinlemiyorlar.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden)- Rum bize bildirdiğinde keseceğiz saati Kenan'ım, ben de sana keseceğim. Şu saatte keseceğim diye bir ...

KENAN AKIN (Devamla)- Rumla kontak kuracaksın. İcraatın başındasın sen.

İLKAY KÂMİL (Yerinden)(Devamla)- Peki, peki.

KENAN AKIN (Devamla)- Ruma topu atmakla olmaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Anlaşıldı, maksat hasıl oldu. Mesaj verildi.

KENAN AKIN (Devamla)- Burada yaşayan KKTC vatandaşları vardır sözkonusu. Biz çıldırdık. Sebze yetiştiricilerinin fiyatlarını daha detaylı Ticaret Bakanlığı bünyesinde konuşacağım. Arkadaşlarımın beni sabırla dinlediğiniz için, inşallah Bakanlığınızın bu yapmış olduğumuz sert de olsa veyahut da sert olarak kabul ettiğiniz eleştirileri, birazcık iyiniyetle bakarsak bu ülkedeki yaşayan insanlarımıza daha faydalı olacağı düşüncesindeyim. Beni sabırla dinlediğiniz için saygılar sunarım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Biz de teşekkür ederiz Sayın Akın.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Akın. Söz sırası Sayın Hacıahmetoğlu'nda. Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu yaşa kadar bu meslekte uğraşan bir arkadaşınız olarak, son saatlerde ve Genel Kurulun kapanacağı bir saatte öyle beş dakikalık bir sözle bunu bitireceğinize inanmışsanız, konuşsam daha iyi olur. Çünkü, zaten bitirmek niyetinde değil kimsesi. Öyle bir hasta var ki doktor, bütün ilâçları hastaya kullanıyor. Bütün gücüyle iyi olmasını istiyor. Ama hasta da ölüyor. İşte tarım vel hayvancılık budur memlekette. Bir Bütçeye baktığımızda, çok iyi teşhis konmadı. Libazmayı sübvansiyeye ediyorum diyor. Efendim, bu tarafta yemi sübvansiyeye ediyorum diyor. İmalâtçıya diyor, hellimi sübvansiyel ediyorum diyor. Teşvik için diyor, ihracatı teşvik için diyor, sübvansiyeye ediyorum ama, bu hastayı da ölümden kurtaramıyorum diyor. İşte esas teşhis konmamasının nedeni budur.

Yoksa bir köylüye kredi verilmedi, bilmem şu oldu, bir çok vatandaşlara Sayın Başbakanın temasları ile efendim, Kooperatif Merkez Bankasından her ne kadar oradakiler yasal bir görevde değillerse de ben doğru birşeylerini söylerim. Bir, iki, üç senelik borcuna bakılmadı. Hükümetimiz kuraklıktan verilen paranın %50'sini kendilerine ekim masrafları için iade etti. Öyle ferdi bir olayı genel sorun olarak gösteremeyiz. Memlekette her isteyene mutlaka tohum verilmiştir. Bir defa tarım deyince hatıra birinci tohum gelir. Tohum, seçkin tohum nasıl bu güzel hanımın, güzel kızı olur. Bu güzel erkeğin güzel oğlu olur dersiniz, bu tohumun da güzelinden verim artar beyler. Devlet Üretme Çiftlikleri hakikaten iptida imkânları azdı, hakikaten imkânları nispetinde olduğundan, fazla seferberlik çalışması ile bütün üreticilerin tohumlarını hazırlığa çalıştırdılar. ama esas neden nerededir? Şimdi başında başladık. Bu yılki tohum ihtiyacımız ne kadardı? 10 bin ton. İşittiğim bilgilere göre 6800-7000 ton dolayında cover edildi, 2000 ton buğday verildi. Bir eksiklik var mı? var. İşte başta teknik adamların değil, siyasileri suçlamak lâzım. Neydi? Bak bu sene ne kadar ekeceğiz? 600 bin dönüm ektim, tamam. 300 bini nadas mı, 300 bini de kalem mi yani anız dediğimiz, onları da ekeceğiz. Anızları buğday ekmesine olanak yoktur. Çünkü miktan olacak. Biz vaktinde buğday tohumunu ithaline değer verecektik, nadasları ekerek, buğdaya ağırlık verelim, vatandaş da arpayı ekebilsin. İşte hata düşünmemek, tecrübesizlikten, bundan olmuştur. Ben herşeyi iyi niyetle kabul ederim. Kimse kimseyi tohum-suz bıraksın diye uğraşmış değildir. Tabii yeni devlete, yeni devletiz daha bu hatalar olabilir. Esas nedeni bilsin herkes buradadır. Ben Mustafa Hacıahmetoğlu olarak ektiğim nadasları, iki senelik nadasımı arpa ekmek. Onu arpa ekerim, geçen sene zaten yarısı arpa bitecek, tohum var içerisinde, nadasları da buğday ekerim. Bu politikayı uygulayaydılar hiç tohum eksikliği yoktu. Çünkü Türkiye'nin zaten sağolsun bize Türkiye'den başka tohum veren yok. Oranın arpası da buraya uymadığına göre imkânları yok. Ona Devlet Üretme Çiftlikleri müdürleri ile temas ettiğime

göre 1000 ton isterler ve 900 bin ton verdi, 3000 ton getirmeleri lâzımdı. 3000 ton buğday geleydi arpa, arpa yerine buğdaya ağırlık verilecekti. Dolayısıyla de o sorun çözülmüş olacaktı. Yapılamadı. Tabii imkân meselesidir. İmkân meselesidir. Onların da sağolsunlar imkânları nispetinde bizi desdeklemeye çalışırlar, hepimiz daima minnet ve şükranla anarız.

Şimdi tohum davası bu şekilde bittikten sonra gelir hayvancılık. Uzun konuşamayacağım dedim arkadaşlar, doludur, zaten heyecanım dorukta. Heyecanım dorukta. Uçak kazasından düştüğümde bu kadar heyecanlanmam çünkü işleri noktasından, nüvesinden bilirim cevabını profesörleri dahi veremez. Bu memlekette 60 yıl tarımla uğraştım ve bu tarımda Barış Harekâtından sonra değil, önce de dört çiftçisinden biriydim. Tohumluk şubesine en çok yetiştiren, tasdikli tohum verenlerin dört kişisinden birisi de bendim ve devam da ederim bu göreve. İşte ekincisi, hayvancılık bu hayvancılığa biraz evvel söylediğim reçeteyi Hükümetimiz gene verdi. Bu kadar sübvansiyeye, acırım kendilerine, ben de onların tarafında onu da veririm. İşte yanlış politika orada da. Orada da yanlış politika. O kadar bir para veriliyor bu hayvancılığa, o arpa ithal ediliyor, efendim yemleri sübvansiyeye ediliyor ama bu paracıklar üretici Hacıahmetoğlu'nun, Erbilin'in cebine değil, kasabın cebine birikiyor beyler.

Kasabın, sen bunu istediğin kadar bu bütçeyi 1.5 trilyonu var. Hacıahmetoğlu 300,000 koyunu var. 300,000 tane koyunum var benim. Bütün bu bütçeyi verin bana. Ben malımı değerinde satamadıktan sonra hepsi kasabın cebinde birikecek. İşte, üç tane Kıbrıs Türkü zevk sahibidir. Yüce Türk Ulusunun, işinize geldiğinde kopmaz parçası sayarsınız kendiniz. Anavatan Türkiye'de, herkes Et ve Balık Kurumunun etlerini yediği gibi, burada biz de yeriz. Bizim şartımız, Hükümet olarak, parti olarak bu kadar konan dengesi Et ve Balık Kurumunun devreye girmesidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kombinasyonun.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Kombinasyonun. Başka türlü bunun isterse Hükümetin 1.5 trilyon parayı versin, yine kasap, o kadar bir alıştılar kasaplar, 14,000 liraya aldılar kuzuyu, sattılar 24'e, 12'ye düşürdüler, 24'e, 10'a düşürdüler 24'e, 8'e düşürdüler 24'e. Ne oldu? Böyle, vatandaş, bir de donmuş et çıktı. Şimdi bunun, ben mülayim konuşurum ve efendim haklı olanın da hakkını veririm. Şimdi bize hamburger dediğimiz, falan için bir miktar donmuş et verdi dediler. Fakat, maalesef çok yazık oldu bu iş beyler. Hükümetin, Arap ülkelerine Körfez Krizinden dolayı satamadığını, alınma koyarım suçlu varsa Hükümet ben kabul ederim. O siyah gömleği giyerim. Suçları değildir o. Hiçbir zaman değildir. Ama, böyle bir senede burada öyle vatandaşlarla karşılaştım ki, Hacıahmet diyor, dökün bir şişe benzin üzerine, lambasuyu da yakın beni yahu diyor. Benim diyor 1 200 tane koyunum var diyor lve bir tane satamam. Götürdüm makiniste traktörümü ve 15,000,000 isterim tamirata diyor. Nerden vereceğim kasap almak diyor koyunlarımı diyor. Hep diyor, donmuş ete verdiler ağırlığı. Şimdi, bir de donmuş eti memlekete ithlali, ikisi de böyle afet dediğimiz bir senede, kurak geldi kendimize gelen olay, kendimizi kurtarmak için kurak kurak, zaten bu bütçeyi, hepsini de versek, Allah olgun sene verecek, yağmurlar olunca da, o zaman işte biz

kurtardık sizi diyeceğiz. Biz kurtarmadık ama, biz kurtardık diyeceğiz olgun gelince. Bu Bütçenin hepsini birden versek, Allah olgun sene verecek, yağmurlar olunca da, o zaman işte biz kurtardık sizi diyeceğiz. Biz kurtarmadık ama, biz kurtardık diyeceğiz olgun gelince. Bu Bütçenin hepsini birden versek, bu akılla gittikten sonra, hepsini de versek bu bütçeyle bir yere gidemeyiz. Bir yere gideceğimize de olanak yoktur.

Tarım Sigortası, böyle bir sene geldi. Orasının müdürü ikide birde suçlandı. Orası tüzüğe göre çalışır. Ben bunu, savunan bendim. Geçen zabıtları okusunlar. Zabıtlarda ne dedim? Nadaslamaya gitmezsek bu sana bir katkıda bulunur. Senin masraflarından dolayı. Sayın Adaoğlu kardeşim, beş defa tarlasını nadas eder, Mustafa Hacıahmetoğlu da kalemi üstünden tırmıklarla geçer, Mustafa Adaoğlu kardeşimi, Hacıahmet'e aynı sayıda tazminat olarak 40,000 lira verirse, Mustafa bunu da alır. Hacıahmet de alır. Bu olmaz dedik. Ama devletler, Hükümetlik edenlerin bilmesi gereken birşey var ki, halka daima önünü açarlar, morallerini kırmazlar. Sayın Cumhurbaşkanım rahmetli Dr. Küçük ve şimdiki sağ olan Sayın Denktaş daima hedefler göstererek bu toplumu bugünlere getirmiştir. Bugünkü, efendim, Tarım sigortası politikası son günde yapılmaması lâzımdı. Olgun bir sene gelecekti, bırakacaktın herkes eksin, ekebildiğini, şevki kırılmasın. Hepsini eksin. Ondan sonra, olgun geldi, bizden birşeyi isteyecek yok zaten. Tam o olgun geldiği zaman da artık benden birşey daha istemez. Beni, ekmeden, suçladın, aman tazminat vermedin suçlayamaz da. O zaman biz diyecektik ki, tüzüğe göre artık bundan sonra efendim, nadaslamaktır. Şimdi Çiftçiler Birliği dava açacak. Ben de açtıracam. Ben de öncülük yapacağım. 20 köyden imza aldım. Çünkü, biz ektiğimizde eski tüzüğe göre ektik.

Biz bunun primini verdi, %10 geçirttiniz, kimyevi gübreyi çoğalttınız, %3 patatese koydunuz, %2 harup çekirdeğine koydunuz, verdiğim zahireye koydunuz %3, biz zaten bu paraları veririz. Biz bu paraları hep veririz. Hem libazmadan alırken veririm %10, hem arpayı satarken %10 veririm. Dolayısıyla bir kısım hatalar var. Bu, ben bu partinin, bu arkadaşların katiiyetle bu topluma zarar için icraatta olduklarını kabul etmem. Bunun teşhisi yanlış konmuştur. Tarım Dairesini suçlamak bu memlekette bugün bilinçli bir tarım varsa, Tarım Dairesinin verdiği hizmetleri inkâr edemez bu memleket. Tarım Dairesi bu memlekete Kıbrıs Türkü bilinçli bir tarım yapmışsa Tarım Dairesinin emekleri büyüktür. Ne yapacak herkes? Bir imkân meselesidir, bir eğitim meselesidir. Dolayısıyla Sayın Kotak'ın söylediği gibi tropikal, değiştirelim diye, neyi değiştireceksin? Şarap fabrikasını da kurdurdunuz bize bağ ekelim diye. Bağ, her yerde bağ olur mu? Dedelerim, babalarım alemin ahmağıydı, İpsillâta, Yenağra'da bağ olmayacağını 80 sene, 800 sene evvel dedem bile bilirdi. Onun için bu memlekette öyle tropikal, tropik ağaç yetiştireceğim, su meselesidir beyim, su meselesidir. Bu memlekette bademciliğe gider misiniz? Badem susuz yerde olabilir. Susuz yerde olan gelsin açıklama yapsınlar. Badem olabilir. Bademin de değeri yüksek. Bu memlekette sen her çiftçiye primini verip 20 dönüm badem ekmesini teşvik edebilir misin? Bunları edebilir misin susuz? Dolayısıyla Ziraat Dairesi bu memlekete hizmet etmiştir. Teknik arkadaşlarımızı imkânların ıssızlığından suçlama yapmayalım.

Veteriner Dairesinden yalnız şikâyetçiyim. Veteriner Dairesi Sayın Başbakanım seçimlerden önce veterinerlerin maaşlarını artırdı, doktor seviyesine çıkarttı. Ben biraz evvel Kenan kardeşim beni yanlış anladı. Maaşlarını artırdı dediğinden haksızdırlar dedim. şimdi varsa o sayın milletvekili burada seçilen bu arkadaşların ne yapıldığını demelerini yapmazsınız. Biz alemin yalancısı. Biz bu kardeşlerimiz bu milletvekili, muhterem arkadaşlarımız bu bizim yaptığımız denemeleri ne yapmazlar?

Gidin bir Veteriner Dairesine bir koyunum var hasta deyin, akşam üzeridir, mesaiden sonra der sana. İşte devletin bu arabacığı var, Başbakan sana maaşcık...

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Hacı; yanlıştın var. Yok.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ha,dersin. Akşam üstü der sana, derhal ve akşam üstü gider sana. İşte burada...

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yanlıştın var.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Öyledir Derviş Bey.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yok.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - E, ben yaşarım bunları.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sen yaşan, ben de 26 senedir içindeyim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Sen Mağusayı, ben Lefkoşa'yı söylerim. Belki senin Mağusa'da değıştiktir. Siz hükümeteiniz orada.

TOKAY KEREM (Lefkoşa) (Yerinden) - Fota'daki bir koyun için bıraktıracaksın muayehaneyi kendine?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; dinleyin efendim

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi dolayısıyla bunu gidin şimdi gelin yahu gidelim buraya, herhangi bir yere gidelim milletvekilleri olarak, Hamitköy'e, Gönyeli'ye. Üç tane çobanın yanına oturalım. Ne var be Ali Dayı, nasıl Veteriner Dairesi dediğinde, eskiden iyiydi, maaşlarını siz kendilerine çoğalttıktan sonra bizi dinlemez oldular der.

TOKAY KEREM (Yerinden)(Devamla) - Hacı; yanlışsın, burada çok yanlışsın.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Be Tokay; 60 senelik çiftçidir. Sen ne anlan?

TOKAY KEREM (Yerinden)(Devamla) - Yanlış söyler yahu, ne demek?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi ben veterinerlerin...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; dinleyin efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Ben vaktinde görevine gitmediğini diyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O da imkânlarına göre de ve kapat bu işi.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla şimdi onun da tabii herhalde bir imkânsızlıkları var, onların da herhalde bir imkânsızlıkları var, dolayısıyla şimdi memleketin kendini ilgilendiren, %30'unun bu sahada ekmeği olan patates işi oldu, kayısı, Deftera kayısı gibi patates. Derhal 900 lira okkası Hollanda'ya, ilâcın dozunu da fazla verildi. Ne oldu, gidildi? Altı ay patates stoku yapılmadı, 12 bin lira okkası da bu memlekette, 10 bin lira, 8 bin lirapatates yemeye çalışıldı. Bazı hataları siyasi kişilerin bak bunda dönerim. Siyasetçi kişiyi burada arındırırım. Her yerde ben haklı olduğuma konuşurum. Orada bu teknik adamlar patates üretimi ile ilgili altı aylık bu toplumun ihtiyacını ambarlayamazlar mıydı?

Altı aylık 900 liraya benim patatesimi sattıktan sonra buraya bu patatesi getirmeye ne gerek vardı? İşte bugünkü zihniyet, bugünkü olay budur. Zeytin ağaçları da gitti, harup ağaçları da gitti. Orman da gitti. Ormanı da anavatan koruyor oldu. Anavatan sağolsun yağmur getiren, çevrenin güzel görünmesi için, çevrenin de büyük katkıları var. Şimdi Orman Dairesi Müdürünün geçen gün güzel bir yazısının okudum da çok enteresan buldum. Diyor ki Arabköyünde falan aldığımız ve mamur ettiğimiz diğer köyler gibi onların da keçilerini alacağız. Alamayacaksınız. Bunu size söylerim, bu keçileri alsanız dahi zorla ben tekrar vereceğim. 13 kişi Arabköyde vatandaş olacak, baba mesleği hayvancılık. Aldım sayın Cumhurbaşkanına götürdüm. Abi, kaç tane çocuğu var bu adamın? Kaç tanedir bu çobanlar? 13 tane. 11 tanesi biz istemeyiz iş dediler. 3 tanesi diyor ki abi, Sayın Cumhurbaşkanım 4 çocuğum var. Benim keçilerimi 400 liraya değil, 500 liraya da alsalar ben bu çocukları nasıl evlendirceğim. Verecek bana 50 milyon, bitecek. Benim geçim kaynağım bu. Devlet kapıları bana kapandı. Ben bir yaşa geldim artık. Olanaklar yok efendim bana. 15 sene önce olsa, bir daireciğe odacı olurdu, bir yere işçi girerdim. Ama artık 50 yaşına geldim, beş tane de çocuğum var. Ne oldu? 3 kişiye iş verilemedi, bir oy için ekmeğini bozduğumuz insanlara iş veremedik. Onun için kişisel şey için diğerini işe aldık. İşte hatalar bunlardır. Onun için bunlar kolay değildir. Ekmeğini bozduğun, Allah ne diyor, yuvamı yıkma, yuvan yıkılsın der. Bir adamın ekmeğini yıkmamak lazım.

Tabii beni sabırla dinlediğiniz için böyle kan ter içine de batırdınız. Beni çoraplara kadar terledim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Badem hikayesini anlat bana.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Hangisini?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - O badem işini.

BAŞKAN - Ne ise, başka bir zaman anlatır. Devam edin efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi tabii senelerce uğraştık, ne oldu? Silo yoktu, peşin ödeme yoktu. Ben kendilerinin yanında dururum, oyumu da veririm. Bir yerde yanlış teşhis var. 1,5 trilyonluk bütçeyi de versinler bu hasta yine kurtulamayacak. Gidecek. Vaktinde bu patates satımında bizim arpa-buğday satımı oldu mu hemen memlekette kaçılır, bir ay, on beş gün memlekete gelinmez, izinler alınır. hemen patates satımı oldu mu at şekerbadem yemeye alıştı. Seyis de şekerbademi yedirmeye alışmış. At da sever, seyi de yedirmeye çalışır. Şekerbadem hikayesi gibi patates satımı olduğunda Londra pazarları, Hollanda pazarları, elimde oğlumdan, Cypfruvex'te tek bir kişi fazla o vardı, işte darısı bu sayın milletvekillerinin başına gelsin bu memlekette, sekreter maaşına çalışırdı. O da bıraktı, fakat dosyaları tutarım. Dosyaları tutarım, bilsinler ki dosyaları tutarım. Şekerbadem hikayesi çok büyük anlamlı bir iştir. Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az. İşte teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu.
Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımın bütçesi ile ilgili söz alan, öneri yapan, tenkit yapan bütün arkadaşlarıma huzurunuzda teşekkür eder, kısa başlıklarla birkaç söz söylemek istiyorum. Sayın Kotak sözlerine tarımda artık yenilikler devri başlamalı, ananevi sistemin değiştirilmesi gerekir diyerek başladı ve gerçekten hiç kimsenin itiraz edemeyeceği görüşler ortaya koyduk. Doğrudur, çünkü yıllardır ülkemizde tarım, atalarımızdan, dedelerimizden bulduğumuz, özellikle kuru ziraatta, gördüğümüz aynı uygulamaya devam ediyoruz. Artık zaman değişti. Tarım, diğer sektörlerde, diğer sanayi dallarında olduğu gibi tarım da mutlaka kendini yenilemelidir ve bu görüşlerden hareket ederek Bakanlığımız özellikle bir yıl içerisinde, bir sene, bir yıl içerisinde tarımda bu yeniliği hakikaten başlatmak için gerekli çalışmaları başlatmıştır. Ben yine bu kürsüden bir vesile ile tarımda artık master plan çalışmalarının başlatılması gerektiğine ve bunun süratle yapılması için gereken bütün tedbirlerin alınması için gereken bütün tedbirleri aldığımızı söyledik. Bu yıl Bütçenin takdimi sırasında bahsettiğim gibi birçok yenilikler getirdik. Bir kere Mesarya'nın kaderini değiştirecek bir master plan sonuçlanıncaya kadar örneğin toprağın tahlilini ve analizini gerçekleştirdik ve dedik ki artık bu ülkede hangi toprakta , hangi tip ürün , hangi tip gübrelere müsaade edilerek üreticilere bildirelim ve tarımı arktık bilinçli yapılır hale gelsin. Biz bunu başlattık ve master plan çalışmamıza bir başlangıç olarak da bu yıl bunu devreye koyduk. Artık bizim önümüzde giden,

bizden çok ileride olan ülkelerle ilişkilerimiz konusuna değindi. Doğrudur. Örneğin bir İsrail, örneğin bir Sayın Kotak'ın verdiği diğer örnek, Libya. Tabii ki bizim çok ilerimizde, gayet ileri tekniklerle tarımı yaşatmaya çalışan ülkelerdir bunlar. İsrail resmen olmasa bile, gari resmi ilişkilerimiz, özellikle özel kesimin gidip, tarım tesiminden gidip tarımdaki yenilikleri görüp gelen, uygulamaya koyan kendileri uygulayan insanlarımız vardır artık. Bir dönemde zamanla bu ilişkiler daha sıcak bir şekilde göndeme geldiğinde, ülke tarımı için yararlı sonuçlar elde edilecektir.

Balıkçılığın geliştirilmesi konusunda yine çok güzel eleştiriler yapıldı. Şu anda Bakanlığımızın önünde birçok özel teşebbüsün müracaatları var. Gelip gidiyorlar, görüşüyoruz ve biz de aynı şekilde, özellikle bu özel kesimden gelen müracaatların, projelerin incelenmesinden sonra hatta Hükümet olarak, Bakanlık olarak yapabileceğimiz, verebileceğimiz destek ne ise onu ortaya koyarak bu arkadaşlarımız, bu müracaatlara olumlu cevap verilmesinden yanayız, görüşümüz o istikattadır.

Bu arada elimizde bulunan Kalecik'deki Bakanlığımıza bağlı bir tesisin Doğu Akdeniz Üniversitesinin araştırma merkezi olarak kullanılması konusunda yapılan müracaat tarafımızdan değerlendirilmektedir.

Patates sıkıntısını bütün konuşmacılar gündeme getirdi. Bu konuda şunu söylemek istiyorum. Sayın Kotak yine belli zamanlarda 19.000 tona ulaşan üretim çok kısıtlı zamanlarda oldu dediler. Ancak, biz geçtiğimiz yıl içerisinde üretimimizi 19.000 tona çıkaran bir dönem yaşadık. ve bu 19.000 ton üretimin 11.906 tonunu ihraç ettik. Bu ihraçtan dolayı kısa bir süre ülkemizde patates sıkıntısı yaşandı. Ancak bu sıkıntının yaşanmasının nedeni ölçüsüz veya hesapsız hareket edip, ülkenin ürününü ihraç etmemizden dolayı kaynaklanmadı. Bir kere, geçtiğimiz yıllarda da bu yıl içinde bulunduğumuz yıl da olduğu gibi üretimimizi öncelikle ihracata yönelik olarak kullandık ve yeni ürünün çıkacağı döneme kadar olan kısa sürede Türkiye'den ithal ettiğimiz patatesle vatandaşlarımıza daha ucuz fiyatta patates satarak yetiştirdik. Bu yıl aynı şekilde hareket ettik. Ancak Türkiye'den gelen patatesin hastalıklı olması nedeni ile ülkeye sokulmaması ve bu sıkıntının yaşanması bu nedenle oldu. Orda bakanlık olarak verdiğimiz karar ihracatçı ülke olan ülkemizin, patates ihracatçısı olan ülkemizin iki yoldan birini tercih etmesi gerekirdi. Ya bu hastalıklı patatesi ülkemize sokup ihracatımızı tehlikeye atacaktık, veya ihracatçı ülke olmaya devam edeceksek bu hastalıklı patatesi ülkeye sokmayacaktık. Biz, ikinci yolu seçtik ve bu kısa süre içerisinde yaşadığımız problem de çok sıkıntılara sebep oldu. Onun bilinci içerisindeyiz. Ancak, bu elde olmayan bir nedenle oldu.

Tarım konusunda bir eksiklik yaşadığımız doğrudur. Bu ülkede tabii üst üste yaşanan kuraklık özellikle arpa konusunda, tohum konusunda sıkıntı çekmemize neden oldu. Bilindiği gibi ülkemizin iklimi ve toprağı özelliği itibarı ile Türkiye'den getireceğimiz ve daha önce getirip denenilen çeşitler ülkemize uygun bir arpa çeşidi olmadığı için bu yıl da mevcut imkanlarımızı en iyi şekilde kullanarak üreticilerimizin imkanlarını karşılamaya çalıştık. Bu arada

eksikliği duyulan miktarın arpa tohumu yerine Türkiye'den ithal ettiğimiz buğdayı yerli ürün buğdayla birlikte üreticilerimizin arpa açığını da kapatacak şekilde ayarladık ve şu anda halen ambarlarımızda buğday tohumu verme işlemi süratle devam etmektedir.

geçtiğimiz yıl toplam 607 bin dönüm arazi ekildi ülkemizde bu yıl dağıttığımız ve dağıtmaya devam ettiğimiz tohumlarla 540 bin dönüm arazinin kuru ziraat için kullanılacağını size burada söyleyebilirim.

Bütçenin yetersiz olduğundan bahsedildi. Bütçenin yeterli olduğunu iddia etmedik. Ancak, Hükümetimizin kısıtlı imkanları gözönünde tutularak, eldeki olanaklar dikkate alınarak en uygun biçimde, en uygun şekilde özellikle üretimin devamlılığını sağlama açısından ihtiyaç duyduğumuz miktarın bütçeye konduğu inancındayız ve bu bütçe çerçevesi içerisinde de geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da gereken hizmeti vermeye çalışacağız.

Tarım Dairesinin ülke tarımına hizmet veremediğini bahsetti Kenan arkadaşımız. Ancak kendisi burada yok, yine de tutanaklara geçmesi açısından söylemek istiyorum.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ben buradayım.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Tarım dairesi ülke tarımına kendisine sağlanan imkanlar ve mevcut kısıtlı personeli ile verebileceği hizmetin en iyisini vermeye çalışan bir dairemizdir. Tabii ki bugün bahsettiğim bütçe olanakları nedeni ile birtakım konularda verilmediği, gereken hizmetin verilemediği doğrudur. Ancak bu yalnız Tarım dairesinin veya benim bakanlığıma bağlı herhangi bir dairenin sorunu değildir. İmkanlar kısıtlıdır.

Bu kısıtlı imkânlar içerisinde, mevcut personelle verebileceğimiz en iyi hizmeti vermeye çalışıyoruz. Bu nedenle Hizmet verilemedi, köylüye gidilemedi konuları yanlıştır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gidilemiyor işte, para yok.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Yanlıştır çünkü elimizdeki imkânları değerlendirerek, tüm çalışmalarını da vererek, çıkardığı programlarla köylerimiz muntazaman ziyaret edilmekte ve köylü, halk, çiftçi bilinçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Narenciye fiyatlarında devlet, ideal bakımı yapan üreticilerin yaptığı bütün masraflar dikkate alınarak tesbit edilmektedir ve inanıyoruz ki üreticimizin emek verdiği, ter akıttığı ve karşılığını da aldığı bu ürünün hakkı yenilmeden tabii ki bu maliyet tesbitleri, fiyat tesbitleri dünya pazarlarındaki fiyatlar da dikkate alınarak yapılmaktadır. Çünkü biz Avrupa'da bir İsrail'le, bir İspanya ile savaş ediyoruz, bunlarla rekabet ediyoruz. Dolayısıyla bütün bunlar dikkate alınarak maliyetler tespit edilmektedir.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Evet Sayın Bakan devam edin.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada subvansiyonlar konusuna değinildi. Ben tabii ki burada aynı görüşü paylaşmam mümkün değildir. Çünkü subvansiyonlar üreticimizi, köylümüzü desteklemek için devletin bu kısıtlı imkânlar içerisinde bile verdiği, vermeye devam ettiği öyle küçümsenmeyecek tedbirler ve yardımlardır. Dolayısıyla bu subvansiyonlar sadece tüccarın, kasabın cebine giriyor düşüncesi yanlıştır. Çünkü neticede verilen subvansiyonlar doğrudan doğruya üreticiye yansımaktadır. Dolayısıyla

dünyanın her tarafında tarımı desteklemek için, tarımın her zerresini desteklemek için hükümetlerin, devletlerin vermiş olduğu bu subvansiyonlara geçmişte olduğu gibi bundan sonra da aynen devam edeceğiz ve bunun yararının da tartışılmaz olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bu düşüncelerle Yüce Meclise saygılar sunarım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Sayın milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri bugünkü görüşmeler tamamlanmıştır. Bütçe görüşmeleri program gereğince yarın saat 10.00'da devam edilecektir.

Gündem:

1. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları:
2. Özel Gündem Programı:

Program 10: Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesinin Görüşülmesi,

Program 11: Çalışma ve Sağlık Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi,

Program 13: Gençlik ve Spor Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 19.40

DONEM: II

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ
13'üncü Birleşim
10 Aralık 1991, Salı
Saat: 10.00

GÜNDEM: :

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

(1) 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının(Y.T.No:130/2/91)

Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi.

1) Program 08; Milli, Eğitim ve Kültür Bakanlığı
Bütçesinin Görüşülmesi.

2) Program 09; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin
Görüşülmesi.